

ƏBU ZEYD SƏLƏFİNİN “SƏQƏLEYN”
HƏDİSİNƏ YAZDIĞI RİSALƏYƏ

RƏDDİYYƏ

Müəllif: Teymur Məmmədov
Redaktor: Xəyyam Bəhmənzadə

BİRİNCİ HİSSƏ

ƏBU ZEYDİN YAZDIĞI “SƏQƏLEYN” HƏDİSİNİN ŞƏRHİ RİSALƏSİNDƏN BİR PARÇA

Rəhmli və Mərhəmətli Allahın adı ilə

Əbu Zeyd yazır:

Hörmətli oxucu! Bu risaləni qələmə almağımın səbəbi şüə məzhəbinin bir hədis ətrafında ortaya atdıqları şübhələrlə dolu yalan iddiaları olmuşdur. Həmin hədisin mətni belədir: **“Mən sizə iki şeyi: Allahın kitabını və əhli-beytimi tərk edib gedirəm. Siz onlardan tutunsanız məndən sonra heç vaxt yolunuzu azmazsınız.”** (Tirmizi: 3786) Şiələr bu hədisi dəlil gətirərək iddia edirlər ki, onlar (yəni şiələr) əhli-sünnətdən fərqli olaraq əhli-beytə tabe olmağı vacib bilirlər. Guya ki, onların məzhəbi əhlibeytin məzhəbidir. Bu səbəbdən də onlar özlərini əhli-beytdən olan İmam Cəfərə nisbət edərək “Cəfəri” adlandırırlar. Şübhəsiz ki, bu hədis şiələrin leyhlərinə yox, əleyhlərinə dəlildir. Mən bunu bir nəçə yöndən izah etməyə çalışacam.

Birincisi: Hədisin məhz bu formada Peyğəmbərdən (salləllahu aleyhi və səlləm) səhih sənədlə nəql olunmasında alimlər ixtilaf etmişdilər. Çünki bu hədisin sənədində Zeyd adlı bir rəvayətçi vardır. O, daima nəql etdiyi hədislərdə özündən daha etibarlı sayılan rəvayətçilərə muxalif olur. Bu hədisi İmam Müslim daha etibarlı bir sənədlə bu formada rəvayət etmişdir: **“Mən sizə iki ağır əmanəti qoyub gedirəm. Bunların birincisi Allahın kitabıdır.**

Onda hidayət və nur vardır. Siz də Allahın kitabına bağlanın və ondan möhkəm tutunun... (İkinci tövsiyəm) Əhli-beytimdir. Mən əhli-beytim barədə sizə Allahı xatırladıram. Mən əhli-beytim barədə sizə Allahı xatırladıram.” (Müslim: 2408). Hədisin bu mətnindən aydın olur ki, Peyğəmbər (salləllahu aleyhi və səlləm) Qurana tabe olmağı əmr etmişdir. Əhli-beytinə qarşı isə nəvaziş göstərməyi və onların haqlarını ödəməyi tövsiyə etmişdir. Tirmizi-nin rəvayətindən fərqli olaraq burada əhlibeytə tabe olmaqdan söhbət getmir. Tabeçilik yalnız Quran barədə əmr edilmişdir. Bunu, Müslimin Cabir ibn Abdullahdan (radiyallahu anı) rəvayət etdiyi digər bir hədisdə təsdiqləyir. Hədisdə deyilir: **“Mən sizə bir şeyi, Allahın kitabını qoyub gedirəm. Siz ondan tutunsanız, mən dən sonra heç vaxt yolunuzu azmazsınız.”** (Müslim: 1218) Bu hədisdə də Peyğəmbər (salləllahu aleyhi və səlləm) Allahın kitabına tabe olan insanın haqq yoldan azmayacağını demiş, amma əhli-beytini qeyd etməmişdir.

İkincisi: Tirmizinin rəvayət etdiyi hədisi Şeyx Əl - bani (rahiməhullah) səhih saymışdır.

ƏBU ZEYDİN YAZDIĞI RİSALƏYƏ RƏDİYYƏ RƏHMAN VƏ RƏHİM OLAN ALLAHIN ADI İLƏ

Əbu Zeyd bu yazılarında demək istəyir ki, Səqəleyn hədisində buyurulan **“Quran və Əhli-Beytimi tutsanız (yəni onlara tabe olsanız) məndən sonra heç vaxt yolunuzu azmazsınız”** hədisi doğru deyil. Biz Əhli-Beytdən deyil, yalnız Qurandan yapışmalı və ona itaət etməliyik. Əhli-Beytə isə (Əbu Zeydin sonralar gətirəcəyi ibarəilə desək) nəvaziş göstərib, onların haqqlarını ödəməliyik.

İlk öncə qeyd edək ki, bu fikrin təməlini qoyan ikinci xəlifə Ömər ibn Xəttabdır. Səhih-Buxari, Səhih-Müslim və digər əhli-sünnə mənbələrində nəql olunur ki, Peyğəmbər (s) ömrünün son anlarında səhabələrinə buyurdu: **Mənə kağız və qələm gətirin sizə elə bir şey yazım ki, (لا تضلوا بعده ابدًا) ondan sonra heç vaxt yolunuzu azmazsınız. Ömər dedi: Allahın kitabı bizə kifayətdir.**¹ Beləliklə Ömər Quranla kifayətləndi. Bu fikrin davamçıları da tarix boyu çalışıblar ki, Əhli-Beytə itaətsizliyə dəvət edərək Quranla kifayətlənsinlər. Əbu Zeydin şübhə və iradlarına gəldikdə isə diqqət yetirməliyik ki, o yazır: **“Şiə məzhəbi bir hədis ətrafında ortaya atdığı şübhələrlə dolu yalan iddiaları..”** Bu Əbu Zeydin birinci yalandır.

1 Səhih-Buxari, hədis 114

Çünki bu hədis bir yox, bəlkə deyə bilərik ki, Mütəvatir həddə çox sənədi olan mötəbər bir hədisdir. Və aydın şəkildə nəql olunur ki, Peyğəmbər (s) buyurur: **“Quran və Əhli-Beytimi tutsanız (yəni onlara itaət etsəniz, tabe olsanız) yolunuzu azmazsınız”.**

Nəticə alırıq ki, Əbu Zeydin Sünəni-Tirmizidəki 3788 nömrəli səhih hədisi kənara qoyub, öz gümanında zəif bildiyi 3786 nömrəli hədisi qeyd etməsi onu ya cahil ya da təəssübkeşliklə bu hədisləri rədd etməyə çalışan, müasir vəhhabi təbliğatçısı Osman əl-Xəmisə təqlid etməsindən irəli gəlir. Əlbəttə sonra özü etiraf edir ki, Əlbani Tirmizidə keçən hədisi səhih saymışdır. Əbu Zeyd yazır ki, Tirmizidə qeyd olunan 3786 nömrəli hədisin sənədində ravilər arasında Zeyd (ibn Həsən Ənmati) adlı bir şəxs vardır. Beləliklə Əbu Zeyd istəyir ki, hədisin sənədini sual altına aparsın. **Birincisi** Əhli-sünnənin məşhur rical alimi İbn Hibban özünün “Siqat” kitabında, Zeyd ibn Həsən Ənmatinin siqə yəni çox etibarlı bir ravi olmasını qeyd etmişdir.

İkincisi bunu bilmək lazımdır ki, bu məzmununda nəql olunmuş Səqəleyn hədisi başqa sənədlərlə də əhli-sünnə kitablarında rəvayət edilib ki, o sənədlərdə Zeyd (ibn Həsən Ənmati) adlı ravi yoxdur.

Həmçinin Sünənini-Tirmizidə 3788 nömrəli hədisə baxsaq, bunu müşahidə edərik.

Tirmizidə səhih sənədlə nəql olunan 3788 nömrəli hədisi nəzərdən keçirək: Səhabə Zeyd ibn Ərqəm Peyğəmbər (s)-dən rəvayət edir ki, Peyğəmbər (s) buyurmuşdur: **“Mən sizlər üçün elə bir şeyi tərk edib gedirəm ki, əgər ondan yapışsa nız məndən sonra heç vaxt yolunuzu azmazsınız. Onlar Allahın kitabı və itratim Əhli-Betimdir. Onlar (kövsər) hovuzu kənarında mənə qovuşana qədər, bir-birilərindən ayrılmazlar. Diqqətli olun ki, məndən sonra onlarla necə davranacaqsınız”.**

Müasir sələfi alimi Nasirəddin Əlbani Sünəni-Tirmiziyə yazdığı təhqiqatında bu hədisin səhih olduğunu bildirmişdir. Həmçinin Əlbani “Səhih-Camiu-Səğir” kitabında da (2457 nömrəli hədis) bu hədisin səhih olduğunu qeyd etmişdir. Əlbaniyə başqa əhli sünnə alimləri də Quran və Əhli-Beytə itaətin zəruriliyini yetirən səqəleyn hədisinin səhih və mötəbər olmasına öz kitablarında etiraf etmişlər. Əbu Zeyd və Osman əl-Xəmis kimi Şiə məzhəbinə düşmən kəsilən vəhhabilər qəbul etməsələrdə bir müşkül yaşanmaz. Həmin alimlərin etiraf etdikləri bəzi mənbələri qeyd edirik:

1) İbn Həcər Əsqəlani “Əl-Mətəlibul aliyə” kitabı, hədis, 3943

٣٩٤٣ - وقال إسحاق: أخبرنا أبو عامر العقدي، عن كثير بن زيد، عن محمد بن [عمر]^(١) بن علي عن أبيه، عن علي رضي الله عنه قال: إن النبي ﷺ حضر الشجرة يحكم، ثم خرج أخذاً بيد علي رضي الله عنه قال^(٢): «ألسنتم تشهدون أن الله تبارك وتعالى ربكم؟» قالوا: بلى. قال ﷺ: «ألسنتم تشهدون أن الله ورسوله أولى بكم من أنفسكم وأن الله تعالى ورسوله أولى بكم؟»^(٣).

فقالوا^(٤): بلى. قال: «فمن كان الله ورسوله مولاة فإن هذا مولاة، وقد تركت فيكم ما إن أخذتم به لن تضلوا كتاب الله تعالى، سببه يبدى»^(٥)، وسببه يأبىكم، وأهل بيته.

[1/181] • / هذا إسناد صحيح^(٦)، وحديث عقدي حُمِّدَ أخرجه السائي^(٧)

(١) في (دم) و (مسند): محمد بن عمر بن علي، وفي الأصل: محمد بن علي، والظاهر أن الصواب هو الأول.

(٢) في (دم) و (مسند): فقال.

(٣) في (دم) و (مسند): «أولى بكم من أنفسكم وأن الله جل وعلا ورسوله مولاكم؟».

(٤) في (دم) و (مسند): فقالوا.

(٥) في (دم): فسبه يبدى.

(٦) لعل هذا سبق فلم من المصنف رحمه الله تعالى فقد تبين مما سبق أن الحديث حسن هذا الإسناد من أجل كثير من زيد وهو الذي قال في المصنف في التفریب: صدوق يخطئ. وكذلك محمد بن عمر بن علي فقد حكم عليه في التفریب بقوله: صدوق، والله أعلم.

(٧) حديث زيد بن أرقم في السنن الكبرى - المصنف - كتاب المصالح - باب قول النبي ﷺ: «من كنت وليه فعلي وليه» (١٣٠/٤) و (١٢٤/٤)، ومن حديث يزيد (ج ١٤٦) و (١٤٦/٤) و (١٤٦/٤)، ومن حديث محمد بن علي رضي الله عنهم (ج ٢٧٠ و (١٤٦/٤) و (١٤٦/٤) و (١٤٦/٤).

المصنف المصنف
برؤايد المسانيد الثمانية
للمصنف المصنف
٧٧٣ - ٨٥٢ هـ

تحقيق
عبد الرحمن طاهر بن محمد الشافعي

تنسيق
د. سعد بن محمد بن محمد الشافعي

الجزء الثاني عشر

٣٢ - ٣١

مركز كتابي

مركز كتابي

٤١٤٣ - ٣٩٤٣

دار الحديث
للطباعة والنشر

دار الحديث
للطباعة والنشر

Hədis 3943-...Peyğəmbər (s) Gədir-Xumda buyurdu:...Mən sizlər üçün elə bir şeyi tərək edib gedirəm ki, ondan tutsanız heç vaxt yolunuzu azmazsınız, o Allahın kitabı və mənim Əhli-beytimdir.

İbn Həcər Əsqəlani yazır: Hədis səhihdir

2) İbn Həcər Heysəmi “Səvaiqul-Muhrisə” kitabı, c.2/səh.652

3) Yəqub ibn Süfyan “Əl-Mərifətu və tarix” kitabı, c.1/səh.536

4) Hakim Nişaburi “Müstədrə ələ-Səhiheyn” kitabı, hədis, 4577

5) Əhməd ibn Hənbəl “Müsnəd” kitabı, hədis, 11578. Təhqiqat edən Şueyb Ərnəut yazır: Hədis səhihdir.

Diqqət etməliyik ki, Əbu Zeyd Əhli-Beytə itaətin zəruriliyini bəhs etdiyimiz Səqəleyn hədisindən istifadə edilməsini rədd etmək üçün SəhihMüslimdəki 1218 nömrəli hədisin tərcüməsində saxtakarlıq edərək aldadıcı fənd işlətmiş və hədisi öz məqsədinə uyğun şəkildə belə tərcümə etmişdir: **“Mən sizə bir şeyi Allahın kitabını qoyub gedirəm..”** Biz bu hədisin Səhih-Müslimdə olan mətninə baxdıqda görürük ki, Peyğəmbər (s) kəlamından bu anlaşılmır ki, **“Mən sizə bir şeyi qoyub gedirəm (iki şeyi yox) oda Qurandır”.**

Həqiqətdə isə Tirmizidə və Səhih-Müslimdə olan hədis belədir: **“ قد تركت فيكم ما ان اخذتم به لن تضلوا ”** yəni **“Mən sizləri tərk edib sizlər üçün elə bir şeyi qoyub gedirəm ki, ondan tutsanız heç vaxt yolunuzu azmazsınız”.**

Oxucular diqqət etməlidirlər ki, Əbu Zeyd bu iki hədisin tərcüməsinin birində (Tirmizi 3786) “Mən sizə iki şey” digər hədisin (Müslim1218) tərcüməsində isə “Mən sizə bir şey” yazaraq, öz istədiyi yalanı oxuculara çatdırmaq istəyir.

Sanki Peyğəmbər (s) Müslimdə olan hədisdə güya buyurub: **“Mən sizlər üçün yalnız bir şeyi qoyub gedirəm, iki şey yox. O, bir şey də Qurandır. Əgər tək Qurani tutsanız məndən sonra yolunuzu azmazsınız”.**

Azərbaycan dilçiliyi ilə tanış olanlar bilirlər ki, bu kimi cümlələrdə “Bir şey” ifadəsindəki “şey” işarə əvəzliyi, “bir” isə məhdudlaşdırıcı ədat kimi qəbul edilir. Yəni “bir” kəlməsi burada say bildirmir və rəqəm deyil. Əbu Zeydin qeyd etdikləri hədislərin (Tirmizi, 3786 və Müslim, 1218) ərəb dilində olan mətnlərinin heç birində ümumiyyətlə əşyanın sayını bildirən bir ifadə yoxdur. Əgər Əbu Zeydin Səhih-Müslimdəki 1218 nömrəli hədisin tərcüməsini bu cür qəbul etsək və nəticə alsaq ki, **“Peyğəmbər (s) bizlər üçün bir şeyi qoyub o da Qurandır”** onda biz Mütəvatir həddə, mötəbər sənədlərlə nəql olunmuş “Səqəleyn” hədisini rədd etmək məcburiyyətində qalırıq.

Səhih-Müslimdə 1218 nömrəli hədis- də yalnız “Allahın kitabının” bu ümmət üçün qoyulmasına işarə edilərək, Əhli-Beytin adının çəkilməməsinin səbəbi isə hədisin yarımçıq qeyd olunmasıdır. Böyük ehtmal ki, Müslim ya hansısa ravi bilərəkdən bu hədisi Səhih-Muslimdə təhrif etmişdir. Biz məxsusən Səhih-Buxari və Səhih-Müslimdə bəzən belə təhriflərə çox rast gəlirik. Məsələn SəhihMüslimdə 2408 nömrəli hədisdə Zeyd ibn Ərqəm Gədir-Xum

hadisəsini nəql edərkən Səqəleyn hədisini deyir amma Ğədir-xumda buyurulmuş **“Mən kimin mövlasıyamsa Əli də onun mövlasıdır”** hədisini nəql etməmişdir. Əbu Zeydin yanaşması ilə yanaşsaq deməliyik ki, Peyğəmbər (s) Ğədir-Xumda **“Mən kimin mövlasıyamsa Əli də onun mövlasıdır”** hədisini buyurmamışdır. Belə nəticə almaq cəhəltədən başqa bir şey deyildir. Nəticə alırıq ki, Əbu Zeydin “Peyğəmbər (s) Allahın kitabına tabe olan şəxsin haqq yoldan azmayacağını demiş, amma Əhli-beyti qeyd etməmişdir” deməsi əsassızdır. Qeyd etdiyimiz kimi bir hədisin Səhih-Müslimdə yarımçıq yazılması (Əhli-beytin qeyd edilməməsi) Peyğəbərin (s) həmin hədisi yarımçıq söylədiyini isbat etmir. Əlavə olaraq bunuda bilmək lazımdır ki, bu məzmununda olan (Quranla yanaşı Əhli-beytə itaəti əmr edən) hədisləri İbn Teymiyyənin şagirdi olan İbn Kəsir və Zəhəbi kimi böyük saydıqları alimlər öz əsərlərində qeyd edərək onların səhih olduqlarına etiraf etmişlər. Məsələnin daha aydın olması üçün o hədislərdən bir neçəsinə işarə edək:

1) İbn Kəsir öz təfsirində Şura surəsinin 23-cü ayəsinin təfsirində yazır:

وقد ثبت في الصحيح : أن رسول الله (ص) قال في خطبته بغدير خم: " إني تارك فيكم الثقلين : كتاب الله وعترتي ، وإنهما لم يفترقا حتى يردا علي الحوض "

Səhih sənədlə sabit olmuşdur ki, Peyğəmbər (s) Gədir-Xum xütbəsində buyurmuşdur: “Mən sizlərə iki ağır şey qoyuram Allahın kitabı və itrətim. Onlar hovuzun yanında mənə yaxınlaşana qədər bir-birindən ayrılmazlar”. Yəni Əhli-Beyt həmişə Qura-nın və haqqın yanındadır, haqq onlardan kənar deyildir.

Hədisin originalı İbn Kəsir, Təfsir kitabı. Şura surəsinin 23-cü ayəsinin təfsiri.

١٨٥

سورة الشورى

الصحيفة الواضحة الجلية، كما كان عليه سلفهم كالعباس وبنيه وعلي وأهل بيته وذريته رضي الله عنهم أجمعين.

وقد ثبت في الصحيح أن رسول الله ﷺ قال في خطبته بعدير خم: «إني تارك فيكم الثقلين كتاب الله وعترتي، وإنهما لم يفترقا حتى يرثا علي الحوض»^(١) وقال الإمام أحمد^(٢): حدثنا يزيد بن هارون أخبرنا إسماعيل بن أبي خالد عن يزيد بن أبي زياد، عن عبد الله بن الحارث عن العباس بن عبد المطلب رضي الله عنه قال: قلت: يا رسول الله إن قريشاً إذا لقي بعضهم بعضاً لقوهم ببشر حسن، وإذا لقونا لقونا بوجوه لا نعرفها، قال: غضب النبي ﷺ غضباً شديداً وقال «والذي نفسي بيده لا يدخل قلب الرجل الإيمان حتى يحكمه لله ورسوله».

ثم قال أحمد^(٣): حدثنا جرير عن يزيد بن أبي زياد، عن عبد الله بن الحارث عن عبد المطلب بن ربيعة، قال: دخل العباس رضي الله عنه على رسول الله ﷺ فقال: إنا لنخرج فري قريشاً تحدث، فإذا رأونا سكتوا، فغضب رسول الله ﷺ ودر عرق بين عينيه ثم قال ﷺ: «والله لا يدخل قلب امرئ مسلم إيمان حتى يحكمه الله ولقراي»، وقال البخاري: حدثنا عبد الله بن عبد الوهاب، حدثنا خالد، حدثنا شعبة عن واقد قال: سمعت أبي يحدث عن ابن عمر رضي الله عنهما عن أبي بكر الصديق رضي الله عنه قال: ارتبوا محمداً ﷺ في أهل بيته^(٤). وفي الصحيح أن الصديق رضي الله عنه قال لعلي رضي الله عنه: اقرأ لقرابة رسول الله ﷺ أحب إلي أن أصل من قرابتي^(٥)، وقال عمر بن الخطاب للعباس رضي الله عنهما والله لإسلامك يوم أسلمت كان أحب إلي من إسلام الخطاب لو أسلم، لأن إسلامك كان أحب إلي رسول الله ﷺ من إسلام الخطاب. فقال الشيعين رضي الله عنهما هو الواجب على كل أحد أن يكون كذلك، ولهذا كانا أفضل المؤمنين بعد النبيين والمرسلين رضي الله عنهما وعن سائر الصحابة أجمعين.

وقال الإمام أحمد^(٦) رحمه الله: حدثنا إسماعيل بن إبراهيم عن أبي حيان التميمي، حدثني يزيد بن حيان قال: انطلقت أنا وحسين بن مسيرة وعمر بن مسلم إلي زيد بن أرقم رضي الله عنه، فلما جلسنا إليه قال حصين: لقد لقيت يا زيد خيراً كثيراً، رأيت رسول الله ﷺ وسمعت حديثه وغزوت معه ووصلت معه، لقد رأيت يا زيد خيراً كثيراً، حدثنا يا زيد ما سمعت من

(١) أخرجه مسلم في فضائل الصحابة حديث ٣٦، ٣٧، والدارمي في فضائل القرآن باب ١.

(٢) المسند ٢٠٧/١.

(٣) المسند ٢٠٧/١، ٢٠٨.

(٤) أخرجه البخاري في فضائل الصحابة باب ١٢، ٢٢، ومسلم في الإيمان حديث ٢٠٥.

(٥) أخرجه البخاري في المغازي باب ٣٨.

(٦) المسند ٢٦٦/١، ٢٦٧.

تَفْسِيرُ

الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ

لِلإمام المافظ عاد الدين أبي الفداء إسماعيل بن عمر

رأس كثير المشقة

المؤلف سنة ٧٧٤ هـ

وَصِيحَ خَوَاتِيمِهِ وَعَلَوَاتِهِ

مَحْمُودٌ بِمَنْ تَحْتِ

أجزاء السامع

Sonnat.net

المختوى

من أول سورة الصافات - إلى آخر سورة الزمر

دار الكتب العلمية
بيروت - لبنان

2) İbn Kəsir əl-Bidayətu və-n-Nəhayə kitabında c.7/ səh 668 də yazır:

عن زيد بن أرقم قال : لما رجع رسول الله صلى الله عليه وسلم من حجة الوداع ، ونزل غدير خم ، إني قد تركت فيكم الثقلين ، كتاب الله وعترتي أهل بيتي ، فانظروا كيف تخلفوني فيهما ، فإنهما لن يفترقا حتى يردا علي الحوض " . ثم قال : " الله مولاي ، وأنا ولي كل مؤمن " . ثم أخذ بيد علي فقال : " من كنت مولاه فهذا وليه... ، قال شيخنا أبو عبد الله الذهبي : وهذا حديث صحيح .

Zeyd ibn Ərqəm deyir: Peyğəmbər (s) axırıncı həcc ziyarətindən qayıdanda Gədir-Xum deyilən yerdə daya- naraq buyurdu:

“Mən sizilər üçün iki ağır şey olan Allahın kitabı və itrətim Əhli-Beytimi tərk edib gedirəm. Baxın görün məndən sonra onlarla necə rəftar edəcəksiniz ! Onlar (Kövsər) hovuzda mənə qovuşanadək bir-birindən ayrılmazlar. Sonra isə buyurdu: Allah mənim mövlamdır, mən də bütün möminlərin vəlisiyəm. Mən kimin mövlasıyamsa Əli də onun vəlisidir...”

Bizim ustadımız Əbu Əbdullah Zəhəbi demişdir: Bu hədis səhihdir.

Hədisin originalı, İbn Kəsir, Əl-Bidayətu və Nəhayə, c.7/səh.668

عبد الملك بن أبي غيثة بإسناده نحوه^(١). وهذا إسناده جيد قوى رجاله كلهم ثقات.

وقد روى النسائي في «سنينه»^(٢) عن محمد بن المنكدر، عن يحيى بن حماد، عن «أبي عوانة»، عن الأعمش، عن حبيب بن أبي ثابت، عن أبي الطُّفَيْل، عن زيد بن أرقم قال: لما رجع رسول الله ﷺ من حجة الوداع، ونزل عُدَيْر حُجْم، أُمِرَ بِمُؤَحَّاتٍ فُفِعْنَ، ثم قال: «كأنني قد دُعِيتُ فَأَجِبْتُ، إني قد تَرَكْتُ فيكم الثَّقَلَيْنِ، «أحدهما أكبر من الآخر»، كتاب الله وعطرتي أهل بيتي، فانظروا كيف تحلفوني فيهما، فإنهما لن ينفَرَا»^(٣) حتى يردا على الحوض». ثم قال: «اللَّهُ مولائي، وأنا ولي كل مؤمن». ثم أخذ بيد علي، فقال: «من كنت مولاه فهذا وليه، اللهم والي من والاه، وعاد من عاداه». فقلت لزيد: سمعته من رسول الله ﷺ؟ فقال: «ما كان في المؤحَّاتِ أحدٌ إلا رآه بعيني، وسمعه بأذنيه. تفرد به النسائي من هذا الوجه. قال شيخنا أبو عبد الله الذهبي: وهذا حديث صحيح»^(٤).

وقال ابن ماجه^(٥): حدثنا علي بن محمد، أنبأنا أبو الحسين، أنبأنا حماد بن

(١) السائي في الكبرى (٨٤٦٧).

(٢) السائي في الكبرى (٨٤٦٤).

(٣ - ٣) في السخ: «أبي معاوية». ولبثت من السن الكبرى ونقطة الأشراف ١٩٥/٣. وهو الوضاح ابن عبد الله الشكري. وانظر تهذيب الكمال ١٤١/٣٠.

(٤ - ٤) سقط من السخ. ولبثت من السن الكبرى.

(٥) في السن الكبرى: «يفرقا».

(٦) أخرج هذا الحديث الحاكم في المستدرک ١٠٩/٣، من طرق حبيب بن أبي ثابت به، وقال: هذا حديث صحيح. ووافقه الذهبي.

(٧) ابن ماجه (١١٦). صحيح (صحيح سان ابن ماجه ٩٤).

الْبَلَدَاتِ وَالنَّهَائِيَّ

لِلْحَافِظِ عَمَادِ الدِّينِ أَبِي الْقَدَاءِ إِسْمَاعِيلَ

ابن عمر بن كثير القرشي الدمشقي

٧٧٤ - ٧٠١ هـ

تحقيق

الدكتور عائشة بن عبد الرحمن التركي

Sonnat.net

بالتعاون مع

مركز البحوث والدراسات العربية والإسلامية

بلاز حجة

ابن السراج

هجر

للطباعة والنشر والتوزيع والمطابع

Diqqət!

İbn Kəsir və Zəhəbinin səhih bildiyi bu hədisidə Peyğəmbərin (s) səhabəsi Gədir-Xumda hadisəni öz gözlərilə müşahidə edən Zeyd ibn Ərqəm nəql etmişdir. Amma Səhih-Müslimdə Zeyd ibn Ərqəmdən nəql olunmuş bu hədis təhrif edilərək “Quran və Əhli-Beytim (Kövsər) hovuzunda mənə qovuşanadək bir-birindən ayrılmazlar” kimi ifadələri və

ya **“Mən kimin Mövlasıyamsa Əli də onun vəlisidir”** hədisi qeyd edilməmişdir. Səhih-Buxaridə isə ümumiyyətlə nə **“Səqəleyn hədisinə”** nə də GədirXumda buyurulmuş **“Mən kimin Mövlasıyamsa..”** hədisinə işarə edilməmişdir. Buna görə də Səhih-Buxari və Səhih-Müslim əhli-sünnə üçün ən mötəbər sayılmış iki səhih kitabdır.

3)Hənbəliyənin imamı Əhməd ibn Hənbəl özünün “Müsnəd” kitabından (Hədis, 21470) nəql edir: Zeyd ibn Sabit Peyğəmbərdən nəql edir:

انى تارك فيكم خليفتين: كتاب الله جبل ممدود ما بين السما والارض و
عترتي اهل بيتي و انهما لن ينفركا حتى يردا على الحوض

“Mən sizlər üçün iki Xəlifəni tərk edib gedirəm, Allahın kitabı və itrətim olan Əhli-Beytim. Onlar (Kövsər) hovuzunda mənə qovuşana qədər heç vaxt bir-birlərindən ayrılmazlar”.

Müsnədi-Əhməd kitabının təhqiqatçıları Həmzə Əhmədzin bu hədisin Həsən və Şüeyb Ərnəut isə səhih olduğunu bildirmişlər.

Həmzə Əhmədzinin həsən bildiyi hədisin originalı:

﴿ حدیث زید بن ثابت عن النبی ﷺ ﴾^(۱)

۲۱۴۶۸ - حدثنا أبو سعيد مولى بني هاشم ثنا عبد الرحمن بن أبي الرجال عن شرحبيل قال: أخذت نهساً بالأسواق فأخذ مني زید بن ثابت فأرسله وقال: أما علمت أن رسول الله ﷺ حرم ما بين لابتيها.

۲۱۴۶۹ - حدثنا سريج ثنا ابن أبي الزناد عن أبيه عن خارجة بن زيد أن زيد بن ثابت قال: رخص رسول الله ﷺ في بيع العرايا أن تباع بخرصها كيلاً.

۲۱۴۷۰ - حدثنا الأسود بن عامر ثنا شريك عن الركين عن القاسم بن حسان عن زيد بن ثابت قال: قال رسول الله ﷺ «إني تارك فيكم خليفتين كتاب الله حبل ممدود بين السماء والأرض - أو ما بين السماء إلى الأرض - وعترتي أهل بيتي وإنهما لن يتفرقا حتى يردا علي الحوض».

(۱) هو زيد بن ثابت بن الضحاك بن زيد التجاري الأنصاري كاتب الوحي والقرضي المشهور، الذي خصه النبي ﷺ بهذه المزية. كان مشهوراً بالعلم والفقه والذكاء، تعلم العبرية وقرأ التوراة في نصف شهر، كما قيل، لم يحضر بدرأ لصغره وإنما حضر ما بعدها من المشاهد. توفي رحمه الله تعالى سنة خمس وأربعين، وله في هذا المسند ۹۸ حديثاً. (۲۱۴۶۸) إسناده صحيح، عبد الرحمن بن أبي الرجال وثقه يحيى وابن حبان والدارقطني وشرحبيل هو ابن سعد الأنصاري - مولاهم - كان ثقة عالماً بالمغازي فقيهاً يفني الناس، ثم ضعفوه لأنه اختلط بآخره، والحديث له شواهد كثيرة، فتحريم المدينة مر معنا كثيراً انظر ۱۳۴۷۴ وإحالاته.

(۲۱۴۶۹) إسناده صحيح، وخارجة بن زيد هو ابن ثابت يروي عن أبيه هنا وقد كان من فقهاء المدينة وثقات التابعين، والحديث سبق كثيراً انظر ۱۶۰۳۷ و ۱۴۸۱۲ و ۱۴۲۹۴. (۲۱۴۷۰) إسناده حسن، لأجل شريك ولأجل القاسم بن حسان العامري، وثقه العجلي وابن حبان وابن شاهين، وجهله البخاري وآخرون والحديث سبق قريباً منه في ۱۱۰۴۶ و ۱۱۰۷۳.

Şueybi Ərnəutun səhih bildiyi hədisin originalı:

حَدَّثَهُ عَنْ نَبِيِّ اللَّهِ ﷺ^(١).

٢١٦٥٤- حَدَّثَنَا أَبُو أَحْمَدَ الزُّبَيْرِيُّ، حَدَّثَنَا شَرِيكٌ، عَنْ الزُّكَيْنِ، عَنْ الْقَاسِمِ بْنِ حَسَّانَ

عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ خَلِيفَتَيْنِ: كِتَابُ اللَّهِ وَأَهْلُ بَيْتِي، وَإِنَّهُمَا لَنْ يَتَفَرَّقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ جَمِيعاً»^(٢). ١٩٠/٥

٢١٦٥٥- حَدَّثَنَا عَبْدُ الْأَعْلَى، عَنْ مَعْمَرٍ، عَنْ الزُّهْرِيِّ، عَنْ خَارِجَةَ بْنِ زَيْدٍ

عَنْ زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «تَوَضَّؤُوا مِنَّمَا مَسَّتِ النَّارُ»^(٣).

٢١٦٥٦- حَدَّثَنَا يَزِيدُ بْنُ هَارُونَ، أَخْبَرَنَا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ، عَنْ نَافِعٍ، عَنْ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ:

أَخْبَرَنِي زَيْدُ بْنُ ثَابِتٍ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَخَّصَ فِي الْعَرِيَةِ

(١) إسناده قوي، أبو سنان - وهو سعيد بن سنان - صدوق لا بأس به، وباقي رجاله ثقات. ابن الديلمى: هو عبد الله بن فيروز. وانظر (٢١٥٨٩).

(٢) حديث صحيح بشواهده. دون قوله: «وإنهما لن يتفرقا حتى يردا عليّ الحوض جميعاً». وانظر (٢١٥٧٨).

(٣) إسناده صحيح، رجاله ثقات رجال الشيخين، وقد جاء في «المسند» في غير ما موضع بزيادة عبد الملك بن أبي بكر في إسناده بين الزهري وبين خارجه، وهو من المزيد في متصل الأسانيد، انظر (٢١٥٩٨). عبد الأعلى: هو ابن عبد الأعلى السامي.

Qeyd etmək lazımdır ki, bu “iki Xəlifə” hədisi digər əhli-sünnə mənbələrində də mötəbər sənədlə nəql olunmuşdur o cümlədən:

1) Təbərani “Mucəmul-Kəbir” 4921

ويشرب؟ قال: أشرب حتى إذا انقطع النفس رفعت الإناء عن فمي، وإذا أكلت لعقت أصابعي، فإني سمعت رسول الله ﷺ يقول: «إذا أكل أخذكم فليلقن أصابعه، فإنه لا يدري في أي طعامه تكون البركة».

القاسم بن حسان عن زيد بن ثابت

٤٩١٩- حدثنا إسحاق بن إبراهيم الديبري عن عبدالرزاق عن الثوري عن الركين بن الربيع بن عميلة الفزاري عن القاسم بن حسان عن زيد بن ثابت قال: سألت عن صلاة الخوف؟ فقال: قام رسول الله صلى الله عليه وسلم، فقام صف خلفه وصف موازي العدو، فصلى بهم ركعة، ثم ذهب هؤلاء إلى مصف هؤلاء، وجاء هؤلاء فصلى بهم ركعة، ثم انصرف.

٤٩٢٠- حدثنا محمد بن عبدالله الحضرمي ثنا يحيى الحلياني وإبراهيم بن الحسن التغلبي قالوا ثنا شريك عن الركين بن الربيع عن القاسم بن حسان عن زيد بن ثابت قال: صلى بنا رسول الله ﷺ صلاة الخوف مرة لم يصل بنا قبلها ولا بعدها.

٤٩٢١- حدثنا أحمد بن مسعود المقدسي ثنا الهيثم بن جميل (ح). وحدثنا أحمد بن القاسم بن مساور الجوهري ثنا عصمة بن سليمان الخزاز (ح).

وحدثنا أبو حصين القاضي ثنا يحيى الحلياني قالوا ثنا شريك عن الركين بن الربيع عن القاسم بن حسان عن زيد بن ثابت عن رسول الله ﷺ قال: «إِنِّي قَدْ تَرَكْتُ فِيكُمْ خَلِيفَتَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَأَهْلَ بَيْتِي، وَإِنَّمَا لَمْ

٤٩١٩- رواه عبدالرزاق (٤٢٥٠) والسنائي (١٦٨/٣).

٤٩٢٠- قال في المجمع (١٩٧/٢) وفيه يحيى الحلياني وفيه كلام وقد وثقه أحمد. وكتب في الحاشية أي في بعض حديثه كما يفهم من تهذيب التهذيب.

٤٩٢١- ورواه أحمد (١٨١/٥) و١٨٩-١٩٠ قال في المجمع (١٦٣/٩) **رواه أحمد واستاده** جيد ولم ينسبه إلى الطبراني.

وقال في المجمع (١٧٠/١) **رواه الطبراني في الكبير ورجاله نفث**. وقال شيخنا في الصحيحة (٣٥٨/٤) وهذا إسناد حسن في الشواهد والتابعات.

والمراد بالعمة أهل البيت كافة كما جاء في بعض الروايات. والمراد بأهل البيت العلماء الصالحون منهم والمتمسكون بالكتاب والسنة، وهم أعلم الناس بسنة، فكانه قال: عليكم بالكتاب والسنة. وانظر تفصيل ذلك في سلسلة الصحيحة (٣٥٥/٤-٣٦١).

2) Ibn ʿAbi Asim “as-Sunnā” 1593

فضائل آل البيت

السُّنَّة لأبي بكر ابن أبي عاصم

« يا أيها الناس ! إن هذا الأمر لا ينبغي أن يكون إلا في هذا الحي من قريش ، هم أوسط العرب في العرب ، وأقرب في العرب من العرب ، ألا (لا) ^(١) تقدّموا قريشاً » ^(٢) .

بسم الله الرحمن الرحيم

١٥٩٣- أنا أبو بكر بن أبي عاصم ، ثنا أبو بكر بن أبي شيبة ، ثنا شريك ، عن الزُّكَيْن ، عن القاسم بن حسان ، عن زيد بن ثابت يرفعه قال : «إني قد تركت فيكم الخليفين بعدي : كتاب الله ، وعترتي ، إنهما لن يتفرقا حتى يردا علي الحوض» ^(٣) .

١٥٩٤- حدثنا أبو بكر ، ثنا أبو داود عمر بن سعد ، ثنا شريك ، عن

^(١) كتبت في الهامش .

^(٢) تقدم الكلام على إسناده برقم ١١٨٩

^(٣) إسناده حسن فيه شريك بن عبد الله صدوق ، وفيه القاسم بن حسان قال عنه الحافظ مقبول ووثقه البعض وضعفه آخرون وقد توبع .

رواه الطبراني ١٧١/٥ رقم ٤٩١١ من طريق ابن أبي شيبة .

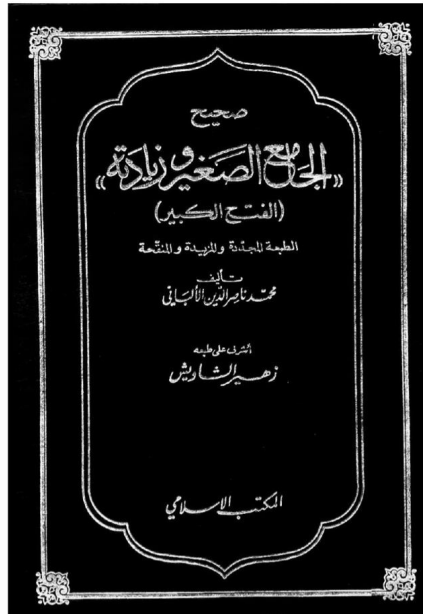
ورواه أحمد ١٨١/٥ ، والطبراني في الكبير ١٧٠/٥ رقم ٤٩٢١ من طريق شريك .

قال الهيثمي ١٦٣/٩ : رواه أحمد وإسناده جيد . وقال أيضا ١٧٠/١ رواه الطبراني في

الكبير ورجاله ثقات . وصححه الشيخ ناصر في السلسلة الصحيحة رقم ١٧٦١ .

3) Nasirəddin Əlbani "Səhih-Camius-Səğir" 2407

- بجاهليّة .
(صح) (خ) عن انس .
٢٤٥٤ - ١١٣٢ - «إني أعطيت قوماً أخاف ظلمهم وجرعهم، وأكل قوماً إلى ما جعل الله في قلوبهم من الخير والغنى، منهم عمرو بن تغلب» .
- (صح) (خ) عن عمرو بن تغلب .
٢٤٥٥ - «إني أوتيت كما يوتى رجلان منكم» .
(صح) (حم ، م ، ابن مسعود) فقه السيرة ٤٩٩ : خ .
٢٤٥٦ - ١١٣٣ - «إني بين أيديكم قرط لكم ، وأنا شهيد عليكم ؛ وإن موعدكم الحوض ، وإني والله لأنظر إلى خوضي الآن ، وإني قد أعطيت مفاتيح خزائن الأرض ، وإني والله ما أخاف عليكم أن تشركوا بعدي ، ولكني أخاف عليكم الدنيا أن تنافسوا فيها» .
(صح) (حم ، ذ) عفة بن عامر . فقه السيرة ٢٩٢ ، [مختصر مسلم ١٥٥٥] .
٢٤٥٧ - «إني تارك فيكم خليفتين : كتاب الله حبل ممدود ما بين السماء والأرض ، وعترتي أهل بيتي ، وإني ما أن^(١) يتفرقا حتى يسردا علي الحوض» .
(صح) (حم ، طب) عن زيد بن ثابت . الروض النضر ٩٧٧ ، ٩٧٨ .
٢٤٥٨ - ١١٣٤ - «إني تارك فيكم ما إن تمسكنم به لن تضلوا بعدي ، أحدهما أعظم من الآخر ، كتاب الله حبل ممدود من السماء إلى الأرض ، وعترتي أهل بيتي ، ولن يتفرقا حتى يسردا علي الحوض ، فانظروا كيف تخلفوني فيهما» .
(صح) (رت) عن زيد بن أرقم . الروض النضر ٩٧٧ ، الشكلا ٦١٤٤ .
(١) في الأصل بلفظ ، والنصح من الجماعة .

4) Heysəmi "Məcməu-Zəvaid" 784

٢٣٠ ----- كتاب العلم

رواه الطبراني في الكبير، ورجاله موثقون.

٧٨٤ - وعن زيد بن ثابت، عن رسول الله ﷺ قال: «إِنِّي تَرَكْتُ فِيكُمْ حَلِيفَتَيْنِ، كِتَابَ اللَّهِ، وَأَهْلَ بَيْتِي، وَإِنَّهُمَا لَنْ يَتَفَرَّقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْحَوْضِ»^(١).

رواه الطبراني في الكبير، ورجاله ثقات.

٧٨٥ - وعن ابن عباس، قال: قال رسول الله ﷺ: «مَنْ مَشَى إِلَى سُلْطَانِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ لِذِلَّةٍ، أَذَلَّ اللَّهُ رَقَبَتَهُ مَعَ مَا يَدْخِرُ لَهُ فِي الْآخِرَةِ»، زاد مسدد: «وَسُلْطَانُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ كِتَابُ اللَّهِ تَعَالَى وَسَنَّةُ نَبِيِّ ﷺ»^(٢).

رواه الطبراني في الكبير، وفيه حسين بن قيس أبو علي الرحبي، ضعفه البخاري وأحمد وجماعة، وزعم رجل يقال له: أبو محصن، أنه رجل صدق. قلت: ومن أبو محصن مع هؤلاء.

٧٨٦ - وعن ثوبان، أن رسول الله ﷺ قال: «أَلَا إِنَّ رَحَا الْإِسْلَامِ دَائِرَةٌ»، قال: كيف نصنع يا رسول الله؟ قال: «اعْرِضُوا حَدِيثِي عَلَى الْكِتَابِ، فَمَا وَافَقَهُ فَهُوَ مِنِّي، وَأَنَا قَلْتُهُ».

رواه الطبراني في الكبير، وفيه يزيد بن ربيعة، وهو متروك منكر الحديث.

٧٨٧ - وعن عبد الله بن عمر، عن النبي ﷺ قال: «سُئِلَتِ الْيَهُودُ عَنْ مُوسَى، فَأَكْثَرُوا فِيهِ وَزَادُوا وَنَقَضُوا حَتَّى كَفَرُوا، وَسُئِلَتِ النَّصَارَى عَنْ عِيسَى، فَأَكْثَرُوا فِيهِ وَزَادُوا وَنَقَضُوا حَتَّى كَفَرُوا بِهِ، وَإِنَّهُ سَتَقْشُو عَنِّي أَحَادِيثُ، فَمَا أَتَاكُمْ مِنْ حَلِيفَتِي فَأَقْرَأُوا كِتَابَ اللَّهِ فَاعْتَبِرُوهُ، فَمَا وَافَقَ كِتَابَ اللَّهِ فَأَنَا قُلْتُ، وَمَا لَمْ يُوَافِقْ كِتَابَ اللَّهِ فَلَمْ أَقُلْهُ»^(٣).

رواه الطبراني في الكبير، وفيه أبو حاضِر عبد الملك بن عبد ربه، وهو منكر الحديث.

٧٨٨ - وعن أنس بن مالك، عن النبي ﷺ قال: «مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ يَقُومُ بِهِ آتَاءَ اللَّيْلِ

(١) أخرجه الطبراني في الكبير برقم (٤٩٢١).

(٢) أخرجه الطبراني في الكبير برقم (١١٥٣٤).

(٣) أخرجه الطبراني في الكبير برقم (١٣٢٢٤)، وأورده الألباني في السلسلة الضعيفة برقم

(١٠٨٨).

Qeyd etdiyimiz bütün bu əhli-sünnə mənbələrində “iki Xəlifə” hədisi səhih ya həsən dərəcəsinə olan sənədlərlə nəql olunmuşdur. “Allahın kitabı və Əhli-Beytə” itaətin zəruriliyini yetirən Səqəleyn hədisinin dəlalətini gücləndirmək üçün gətirdiyimiz bu “iki Xələfi” hədisindən məlum olur ki, Peyğəmbər (s) bizlər üçün Quran və Əhli-Beyti Xəlifə təyin etmiş və məlumdur ki, Peyğəmbərin (s) müəyyən etdiyi xəlifələrə itaət zəruridir. Sualımız isə bundan ibarətidir ki, bu kimi hədislər səhabələrin əlində olduğu halda bir qrup səhabənin Səqifəyə yığılıb Əhli-Beytdən olmayan bir şəxsi (Əbu Bəkri)xəlifə seçmələri nə dərəcədə doğru bir iş idi ? Məgər Əhli-Beyt Kövsər hovuzu kənarında Peyğəmbərlə (s) qovuşanadək QuraniKərimdən ayrılmaz olan həqiqi xəlifə deyillərmi ?? Əbu Zeyd Quranla yanaşı Əhli-Beytə itaətin zəruri olmasına olan etirazını daha da gücləndirmək üçün çarəsizlikdən Səhih-Müslimdə olan 2408 nömrəli hədisi ortaya atır. Hədis belədir: Zeyd ibn Ərqəmdən soruşurlar: Ey Zeyd sən Peyğəmbəri (s) görmüsən, ona səhabə olmusan. Peyğəmbər (s)-dən nə eşitmisən bizə danış. Zeyd ibn Ərqəm deyir:

كبرت سني ونسيت بعض الذي كنت اعي من رسول الله (ص) فما
حدثكم فاقبلوا وما لا فالأ تكلفوا فيه

**“Mənim yaşıım çoxalıb, Peyğəmbərdən (s) gördük-
lərimin bəzilərini unutmuşam. Sizə nəyi nəql edi-
rəmsə qəbul edin. Nəyi danışmıramsa onunla bağlı
məni çətinliyə salmayın. (Məni nəyisə deməyə
məcbur etməyin) Peyğəmbər (s) Gədir-Xumda
buyurdu: Mən sizə iki ağır əmanəti qoyub gedirəm,
birinci Allahın kitabıdır, onda hidayət və nur vardır.
Siz də Allahın kitabına bağlanın və ondan möh-
kəm yapışın. İkinci (ağır əmanətim) Əhli-
beytimdir. Mən Əhli-Beytim barədə sizə Allahı
xatırladıram” (Sonuncu cümləni üç dəfə təkrar
etmişdir).**

Əbu Zeydin bu hədisdə Əhli-Beytə qarşı nəvaziş və
ya onların haqqlarının ödənməsini tövsiyyə etməsi
kimi ifadələri ortaya atması, onun hədisdən batil və
yanlış istifadə etməsindən irəli gəlir. Hədisin özün-
dən belə bir şey anlaşılmır. Bunlardan əlavə gələ-
cək bəhslərimizdə qeyd edəcəyik ki, Əbu Zeyd bu
hədislərdə Əhli-Beytdən məqsəd Peyğəmbərin (s)
zövcələri (xanımları) olmasını bildirmişdir. Belə
olduğu təqdirdə normal düşüncə ilə yanaşsaq
məgər mümkündürmü Peyğəmbər (s) kimi qeyrət-
li kişi Gədir-Xumda minlərlə müsəlman kişilərinə
üz tutub desin **“Mən xanımlarıma nəvaziş etməyi
sizə tapşırıram”** bu heç bir məntiqə sığışmır.
Peyğəmbərin (s) nə demək istəməsini “iki Xəlifə”
hədisi və onun məzmununda olan yüzlərlə digər
hədislər açıqlayır.

Səhih-Müslimdə olan hədisdə (hədis 2408) yolu-muzdan heç vaxt azmamağımız üçün Allahın kitabına (Qurana) bağlanmağımız qeyd olunduğu halda, Əhli-Beyt barədə isə üç dəfə **“Əhli-Beytimlə bağlı sizə Allahı xatırladıram”** ifadəsinin işlədilməsi, Əbu Zeydin öz fikirlərini sübuta yetirməsinə heç bir köməyi ola bilməz. Çünki Əbu Zeydin bu cılız şübhəsinə bu hədisi nəql edən Zeyd ibn Ərqəm cavab vermişdir. Zeyd ibn Əqrəm Peyğəmbərin (s) kəlamını nəql etməzdən öncə deyir: **“Mən qocalmışam və yaddaşımndan bəzi şeylər unudulub. Nəyi danışmasam mənə o barədə çox çətin tutmayın”** belə olduğu halda nə səbəbə Əbu Zeyd GədirXumda minlərlə səhabə bu səhnəni görüb Səqəleyn hədisini Peyğəmbərdən (s) nəql etdikləri təqdirdə, yalnız bu qocalıq nəticəsində hafizəsini zəifliyinə etiraf edən Zeyd ibn Ərqəmin nəql etdiyi hədisin sorağına gedir ???! Əgər Zeyd ibn Ərqəm qocalığından və yaddaşının zəiflənməsindən şikayətlənib Səhih-Müslimdə olan hədisi elə nəql edibsə, Gəfir-Xumda olan İmam Əli (ə) o hədisi belə nəql etmişdir: **Allah və Onun Rəsulu kimin mövlasıdırsa, bu da (Əli də) onun mövlasıdır. Mən sizlər üçün elə bir şeyi tərk edib gedirəm ki, ondan tutsanız heç vaxt yolunuzu azmazsınız, o Allahın kitabı və mənim Əhli-beytimdir.**

Hədisin originalını aşağıda görə bilərsiniz:
İbn Həcər Əsqəlani “Əl-Mətəlibul aliyə” kitabı,
hədis, 3943. Hədis səhihdir.

٣٩٤٣ - وقال إسحاق: أخبرنا أبو عامر العقدي، عن كثير بن زيد، عن محمد بن [عمر] (١) بن علي عن أبيه، عن علي رضي الله عنه قال: إن النبي ﷺ حضر الشجرة يحكم، ثم خرج أخذاً بيد علي رضي الله عنه قال (٢): «الستم تشهدون أن الله تبارك وتعالى ربكم؟» قالوا: بلى. قال ﷺ: «الستم تشهدون أن الله ورسوله أولى بكم من أنفسكم وأن الله تعالى ورسوله أولى بكم؟» (٣).

فقالوا (٤): بلى. قال: «فمن كان الله ورسوله مولاة فإن هذا مولاة، وقد تركت فيكم ما إن أخذتم به لن تفلحوا كتاب الله تعالى، سببه يهدي» (٥).

[1/171] • / هذا إسناد صحيح (٦)، وحديث غدير خم قد أخرجه الترمذي (٧)

(١) في (هم) و (سند): محمد بن عمر بن علي، وفي الأصل: محمد بن علي، والظاهر أن الصواب هو الأول.

(٢) في (هم) و (سند): فقال.

(٣) في (هم) و (سند): أولى بكم من أنفسكم وإن حل وعلا ورسوله مولاكم؟.

(٤) في (هم) و (سند): فقلوا.

(٥) في (هم): سببه يهدي.

(٦) أصل هذا سبق قلتم من المصنف رحمه الله تعالى قلتم ثبني مما سبق أن الحديث حسن بهذا الإسناد من أجل كثير بن زيد وهو الذي قال في المصنف في التفسير: صدوق بطريقه.

(٧) حديث زيد بن أرقم في السنن الكبرى - المصنف - كتاب الخصائص - باب قول النبي ﷺ: من كنت وليه فعلي وليه (١٣٠/٩)، و (٤٦٩)، ومن حديث بريدة ج (٨٤٦) و (٨٤٧) و (٨٤٨)، ومن حديث علي رضي الله عنه ج (٨٤٧) و (٨٤٨) و (٨٤٩).

المَطَالِبُ الْعَالِيَةُ
بِرِوَاثِ الْمَسَانِيدِ الثَّمَانِيَةِ
لِلْإِسْكَفِيَّةِ بْنِ مُحَمَّدٍ حَجَرَ الْمَسْكَافِيَّةِ
٧٧٣ - ٨٥٢ هـ

تَحْقِيقُ
عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ قَلَنْجَرٍ بِرِوَاثِ الشَّيْخِ

تَنْتَقِيقُ
د. سَعْدُ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ

الْحَجَّةُ السَّادَةُ عَشْرُ
٣١ - ٣٢

مِيزَةُ كَلَامِ فَاضِلٍ
مِيزَةُ سَائِلَةٍ عَمَّا رَوَى عَنْهُ - إِذَا تَوَلَّى الْفَيْضَ رَحِمَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ
(٣٩٤٣ - ٣٩٤٤)

بَنَاءُ الْعَالِيَةِ
لِلشَّيْخِ وَابْنِ

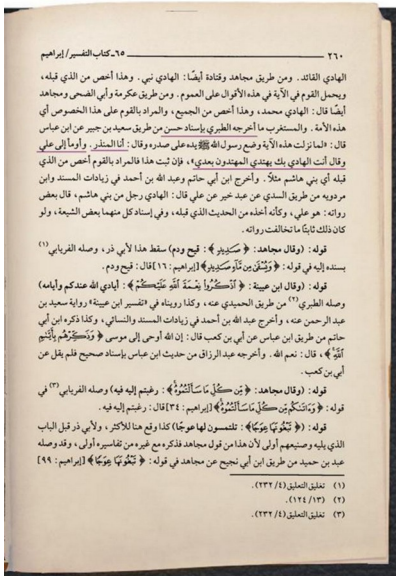
بَنَاءُ الْعَالِيَةِ
لِلشَّيْخِ وَابْنِ

Əvvəl qeyd etdiyimiz kimi bu hədisdə Zeyd ibn Ərqəm Gədir-Xumda buyurulmuş səqəleyn hədisini bu şəkildə nəql edir, amma “Mən kimin mövlası yamsa . Əli də onun vəlisidir” hədisinə işarə etməmişdir. Bu göstərir ki, Səhih-Müslimdə olan Səqəleyn hədisi tam şəkildə rəvayət edilməmişdir. Doğru nəticə almaq üçün isə Səqəleyn hədisini nəql etmiş bütün səhabələrin rəvayətlərinə müraciət olunmalıdır.

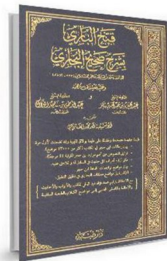
Şübhəsiz ki, çarəsizlikdən Əbu Zeyd kimilər gərək desinlər ki, Peyğəmbər (s) Əhli-Beytə qarşı nəvaziş etməyi tövsiyyə etmişdir. Ona görə ki, Sünəni-Tirmizidə olan 3788 nömrəli hədisi qəbul etsələr, gərək Quranla yanaşı Əhli-Beytə də itaət etməyi özlərinə zəruri bilsinlər ki, buda müəyyən problemlər yarada bilər. Məsələn onlardan sual oluna bilər: Əhli-Beytə itaət bu ümmətə zəruri - dirsə bəs Cəməl döyüşündə müsəlman ümməti hansı Əhli-Beytə itaət etməli idilər, Əlinin ordusunda ya Ayişənin ordusunda döyüşməli idilər ??? Bu cavabsız suallardan müəyyən dərəcədə yaxa qurtarmaları üçün Ömər kimi deməyə məcburdurlar: **حسبنا هلا كتاب** Bizə Allahın kitabı kifayyətdir. (Səhih-Buxari, hədis 114) Biz Əbu Zeydin Səqəleyn hədisinə yazdığı şərhin az bir hissəsinə rəddiyyəmizlə, hədisin həqiqi mənasına kiçik bir işarə etdik. Bu bəhsimizi həqiqəti açıqlayan gözəl bir hədislə yekunlaşdırırıq: Məşhur əhli-sünnə alimi İbn Həcər Əsqəlanî özünün Səhih-Buxariyə yazdığı "Fəthul-Bari" adlı şərhində (c.10/səh.260) yazır:

اخرجه الطبري باسناد حسن من طريق سعيد ابن جبير عن
ابن عباس قال: لما نزلت هذه الآية وضع رسول الله (ص) يده على
صدره و قال: انا المنذر. واوما الى علي و قال انت الهادي بك
يهتدى المهتدون بعدى.

“Təbəri həsən (mötəbər) sənədlə Səid ibn Cübeyrin vasitəsilə İbn Əbbasdan nəql etmişdir. İbn Əbbas deyir: Bu ayə (“انما انت منذر و لكل قوم هاد”) Sən ancaq (insanları Allahın əzabı ilə) qorxudan-sən. Hər tay- fanın da bir hidayət edəni (yol göstərəni) vardır.” Ər-Rəd surəsi, ayə 7) nazil olduqda Peyğəmbər (s) öz əlini öz sinəsinə qoyaraq buyurdu: Mən Munzirəm (insanları Allahın əzabı ilə qorxudanam), və Peyğəmbər (s) Əliyə işarə edərək buyurdu: Sən Hadisən (hidayət edənsən) məndən sonra insanlar sənə vasitənlə hidayət olacaqlar”.

فتح الباري بشرح صحيح البخاري
إبن حجر العسقلاني
دار طبية
ج 10، ص 260

قول النبي الأعظم: يا علي أنت الهادي بك يهتدي المهتدون بعدي

İKİNCİ HİSSƏ

ƏBU ZEYD SƏLƏFİNİN “SƏQƏLEYN” HƏDİSİNƏ YAZDIĞI RİSALƏDƏN BİR PARÇA

Əbu Zeyd yazır:

Tirmizinin nəql etdiyi hədisdə **“təbə olunmaları”** əmr edilən əhli-beytdən məqsəd şüələrin iddia etdikləri kimi yalnız Əli (radiyallahu anı) və onun övladları deyil. Əvvəla, əhli-beyt dedikdə Peyğəmbərin zövcələri nəzərdə tutulur. Bu həm Quran, həm Sünnət baxımından və həm də dilçilik və adət baxımından bu cürdür.

Qurandan dəlil əl-Əhzab/33-cü ayədir. Uca Allah buyurur:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ
الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ
وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

“Ey Peyğəmbərin zövcələri! Siz hər hansı bir qadın kimi deyilsiniz. Əgər Allahdan qorxursunuzsa, yad kişilərlə nazlananazlana danışmayın, yoxsa qəlbində xəstəlik olan tamaha düşər. Şəriətə müvafiq qaydada danışın. Evlərinizdə qərar tutun! İlk cahiliyyə dövründə olduğu kimi açıq-saçıq gəzməyin. Namaz qılın, zəkat verin, Allaha və Onun Elçisinə itaət edin. Ey ev əhli! Allah sizdən günahınızı silib aparmaq və sizi tərtəmiz etmək istəyir. Evlərinizdə oxunan Allahın ayələrini və hikməti yada salın.

Həqiqətən, Allah Lütfkardır, hər şeydən Xəbərdardır.” (əl-Əhzab/32-34).

Ancaq burada əhli-beytə olan xitabın kişi cinsində olması şiələrin iddia etdikləri kimi Peyğəmbər (salləllahu aleyhi və səlləm) zövcələrinin əhli-beytdən sayılmayacağına dəlalət etmir. Çünki evin kişisi ev əhlinin rəisi olduğundan ötrü, ev əhlinə (yəni zövcələrə) müraciət də kişi cinsində olmuşdur. Bu, ərəb dilçiliyində məlum olan bir qaydadır. Necə ki mələklər İbrahimin (aleyhissəlam) zövcəsinə övlad müjdəsi verərkən, ona kişi cinsində xitab etmişdirlər. Uca Allah buyurur:

قَالُوا اتَّعَجِبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمَ اللَّهُ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ
حَمِيدٌ مُجِيدٌ

“Onlar dedilər: "Allahın əmrinə təəccübümü edirsən? Ey ev əhli! Allahın rəhməti və bərəkəti sizin üstünüzdə olsun!.." (Hud/73). Bu ayədə də Uca Allah İbrahimin (aleyhissəlam) zövcəsini əhli-beyt adlandırır.

Sünnətdən dəlil isə Peyğəmbərin namazlarında oxuduğu salavat duasının belə bir formasıdır:

“Allahım! İbrahimə və onun ailəsinə bərəkət verdiyini kimi, Muhəmmədə və onun zövcə-lərinə, zürriyyətinə də bərəkət ver!” (Buxari və Müslim 1/306) Həmçinin sədəqə almaq da Peyğəmbərin zövcələrinə haram idi.

Bu da, onların Muhəmmədin (salləllahu aleyhi və səlləm) əhli-beytindən olduğunun açıq bir isbatıdır. Çünki sədəqə insanların mallarının çirki sayılır və bu, Peyğəmbərin əhlinə haram idi. İbn Əbi Muleykə nəql edir ki, Xalid ibn Səid sədəqə malından bir inəyi Aişəyə göndərir. Aişə (radiyallahu anha) isə onu geri qaytararaq deyir: **“Bizə, Muhəmmədin əhlinə sədəqə haramdır.”** (İbn Əbi Şeybə “Musənnəf” 3/214 səhihdir.)

Ərəb dilçiliyi baxımından da bu belədir. Məhşur ərəb dilçiləri və ən möhtəşəm ərəb dili izahlı lüğətlərinin müəllifləri demişdirlər: Əhlibeyt dedikdə, o evin sakinləri nəzərdə tutulur. Əhlur-rəcul (kişinin əhli) dedikdə, ona ən yaxın olan adamlar nəzərdə tutulur. Peyğəmbərin əhlibeyti dedikdə, onun zövcələri, qızları və yaxın qohumları nəzərdə tutulur. (Bax! İbn Mənzur “Lisanul-arab” 11/28, “əl-Qamusul-muhit” səh.1245 ləm hərfi bölümü, “əs-Sihah” 4/1628, “Mucəm Məqayis əl-lüğə” 1/161) 4 Adət baxımından bu məsələyə yanaşsaq, yenə də zövcənin kişinin əhli sayıldığını görəcəyik. Uca Allah Musanın (aleyhissəlam) zövcəsinin onun əhlindən olduğunu bəyan edərək buyurur:

إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٍ عَلَىٰ النَّارِ هُدًى

**“O zaman o, bir od görüb ailəsinə demişdi:
“Dayanın! Mən bir od gördüm. Bəlkə, ondan sizə
bir köz gətirdim, ya da odun yanında bir bələdçi
tapdım!” (Taha/10). Bütün bu dəlillər göstərir ki,
Peyğəmbərin zövcələri əhli-beytdən sayılır. Hətta
şiə alimlərindən bəziləri əl-Əhzab/33-cü ayəyə
qarşı bir cavab tapa bilmədiklərindən ötrü, iddia
etmişdirlər ki, ayənin əhli-beyt ilə əlaqəli hissəsi
səhabələr tərəfindən qəsdən əl-Əhzab/33-cü
ayənin içərisinə daxil edilmişdir ki, bu ayəni oxu-
yan hər kəs elə bilsin ki, Peyğəmbərin zövcələri də
əhli-beytdəndir. Bunu şiə məzhəbinin ən əsas sək-
kiz kitabından birinin müəllifi olan Məclisi “Biha-
rul-ənvər” (c.35 səh.234) adlı əsərində demişdir.
Bu da Quranın təhrif edildiyinə etiqad etməkdir ki,
belə bir etiqadın sahibi İslam dairəsindən kənara
çıxmış olur.**

RƏDDİYYƏ

Əbu Zeyd Səqəleyn hədisinə yazdığı şərhin ikinci bölümündə, Səqəleyn hədisində olan “Əhli-Beyt”-dən məqsədin Peyğəmbər (s)-in zövcələrinin nəzərdə tutulduğunu bildirmişdir. Bununla bağlı yazır: “Tirmizinin nəql etdiyi hədisdə tabe olunmaları əmr edilən əhli-beytdən məqsəd... Peyğəmbərin (s) zövcələri nəzərdə tutulmuşdur”. Əbu Zeyd bu iddianı sübut etmək üçün dörd şahid gətirmişdir:

- 1) Quran
- 2) Sünnə
- 3) Ərəb dilçiliyi
- 4) Adət

Öncədən Əbu Zeydin Əhzab surəsinin 33-cü ayəsini necə tərcümə etməsinə diqqət etsək onun məqsədinə uyğun olaraq ayənin mənasını necə təhrif etməsini müşahidə edərik. Ona görə ki, ayədə həsr ədatı (لَا) işlədilərək buyurulur: “Allah yalnız (fəqət) siz Əhli-Beytdən çirkinlikləri uzaqlaşdırmağı və sizi pak-pakizə etməyi iradə etmişdir.” Amma təəssüflər olsun ki, Əbu Zeyd öz tərcüməsində həsr ədatının (لَا) mənasını göstərməmişdir. (“Ey ev əhli ! Allah sizdən günahınızı...” kimi tərcümə etmişdir.) Bir halda ki, həsr ədatı ilə bildirilir ki, yalnız ev əhlinin (Əhli-Beytin) pak-pakizə edilməsi iradə edilmişdir.

Qeyd etmək lazımdır ki, şiələr “Əhli-beyt” sözünü ümumi mənada insanın zövcəsinə (həyat yoldaşına) şamil olmasını inkar etmirlər. Şiələr görə (sonralar deyəcəyimiz dəlillərə əsasən) Təthir ayəsində

(إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا)

“Allah yalnız siz Əhli-beytdən günah və çirkinlikləri uzaqlaşdırmağı və sizləri pak-pakizə etməyi iradə etmişdir.) buyurulan Əhli-beytdən məqsəd müəyyən insanlardır.

İndi isə Əbu Zeydin gətirdiyi 4 şahidə nəzər salaq:

1) Qurandan gətirdiyi şahidi Əhzab surəsinin 33-cü ayəsidir:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

“Ey Peyğəmbərin zövcələri! Siz hər hansı bir qadın kimi deyilsiniz. Əgər Allahdan qorxursunuzsa, yad kişilərlə nazlananazlana danışmayın, yoxsa qəlbində xəstəlik olan tamaha düşər. Şəriətə müvafiq qaydada danışın. Evlərinizdə qərar tutun! İlk cahiliyyə dövründə olduğu kimi açıq-saçıq gəzməyin. Namaz qılın, zəkat verin, Allaha və Onun Elçisinə itaət edin. Ey ev əhli! Allah sizdən günahınızı silib aparmaq və sizi tərtəmiz etmək istəyir.

Evlərinizdəoxunan Allahın ayələrini və hikməti yada salın. Həqiqətən, Allah Lütfkardır, hər şeydən Xəbərdardır.” (əl-Əhzab/32-34).

Əbu Zeyd demək istəyir ki, bu ayənin axırlarında Əhli-beytə kişi cinsinə dəlalət edən şəxs əvəzliyi ilə işarə olunduğuna görə şiələr deyirlər ki, əhli-beytdən məqsəd peyğəmbər (s)-in zövcələri ola bilməz. Əbu Zeyd qadınlardan təşkil tapmış “Əhli-beyt” kəlməsinə kişi cinsinə dəlalət edən şəxs əvəzliyi ilə işarə olunmasının mümkünlüyünü sübut etmək üçün isə Hud surəsinin 73-cü ayəsini gətirir: “Mələklər İbrahim xanımı Saraya dedilər:

رَحِمْتُ اللَّهَ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ

“Ey əhli-beyt ! Allahın rəhməti və bərəkəti sizin üzərinizə olsun.”

(Bu ayədə də İbrahim (ə)-in əhli-beytinə kişi cinsinə işarə edən şəxs əvəzliyi (كم) ilə işarə edilmişdir.)

Cavab olaraq ərz edim ki, bu iki ayələri (Əhzab 33 və Hud 73) bir-birilərlə bu mövuzda müqayisə etmək yersiz müqayisədir. Çünki, Əhzab surəsində 28-ci ayədən 34-cü ayəyə qədər iyirmiyə yaxın xitablarda şəxs əvəzliliklərinin qadın cinsində olmaları və “ey Peyğəmbər zövcələrinə de”² və ya “ey Peyğəmbərin qadınları”³ kimi ifadələr işlədildi

2 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ - Əhzab surəsi, 28

3 يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ - Əhzab surəsi, 32

halda bütün çirkinliklərdən tər-təmiz olduqlarından xəbər verildikdə isə “Əhli-beyt” kəlməsindən istifadə edilərək şəxs əvəzliyi dəyişib kişi cinsində kəlməsindən başa düşülür ki, bu “Əhli-beyt”-dən məqsəd qabaq ki, ayələrdə deyilən “zövcələr” ya “Nisa” (qadınlar) nəzərdə tutulmur. Bunlardan əlavə Əhzab surəsində Peyğəmbərin (s) zövcələrinə xitab olunanda həmin qadınların hərəsinin özünə məxsus evlərdə yaşamalarına görə ev (بيت - Beyt) kəlməsi cəm (بيوت - Buyut) halda qeyd olunmuşdur. Amma Əhzab surəsinin 33-cü ayəsinin axırlarında yalnız bir ev əhlininin tər-təmiz (pak-pakizə) olunmasından danışılır.⁴ Deməli bir ev əhlinin pak-pakizə edilməsi İlahi tərəfdən iradə edilmişdir. Sonra qeyd edəcəyimiz hədislərdə o, ev əhlinin kimlərin olmasını müəyyənləşdirərik. Hud surisinin 73-cü ayəsinə gəldikdə isə bu ayədə elə bir qərinə yoxdur və ayədəki kişi cinsində olan şəxs əvəzliyindən və əhli-beyt kəlməsindən məqsəd (غليكم اهل البيت) əsasən İbrahim və onun yoldaşı Saradır. Mələklər onları İshaqın dünyaya gəlməsilə müjdələyirlər. Şübhəsiz bu ayədə xitab İbrahimin 10-dan çox və müxtəlif evlərdə yaşadıkları zövcələri olsaydı (yəni İbrahimi də İslam Peyğəmbəri (s) kimi fərz etsək) bu ayədə şəxs əvəzliyi qadın cinsində işlədilərdi.

4 يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ - Əhzab surəsi, 33

2) Əbu Zeydin sünnətdən (hədislərdən) gətirdiyi şahidi Peyğəmbərin (s) zövcələrinin salavat hədisində qeyd olunmasından ibarətdir. Əvvəl əhli-sünnə mənbələrində Peyğəmbərə (s) necə salavat deyiləcəyinə nəzər salaq:

Hədis belədir:

سألنا رسول الله (ص) فقلنا: يا رسول الله كيف الصلاة عليكم أهل البيت فان الله قد علمنا كيف نسلم: قال: قولوا: اللهم صلى على محمد و على آل محمد كما صليت على إبراهيم و على آل إبراهيم انك حميد مجيد. اللهم بارك على محمد و على آل محمد كما باركت على إبراهيم و على آل إبراهيم انك حميد مجيد.⁵

Kəb ibn Ucrə deyir: Peyğəmbər (s)-dən soruşduq: Ey Allahın rəsulu Allah bizə salam deməyi öyrədib bəs siz Əhli-beytə necə salavat deyək ? Peyğəmbər (s) buyurdu: “Əllahumə salli ələ Muhəmməd və ələ Ali-Muhəmməd” (Allahın salavatı olsun Muhəmməd və AliMuhəmmədə)⁶ Allahım ! İbrahim və Ali-İbrahimi bərəkət verdiyin kimi Muhəmməd və Ali-Muhəmmədə də bərəkət ver”⁷

5 Səhih-Buxari 3370 nömrəli hədis

6 Ali-Muhəmməd – Muhəmməd Peyğəmbərə (s) ən yaxın pak-pakizə Əhli-beyt.

7 8 Ali-İbrahimə verilmiş bərəkətə Nisa surəsinin 54-cü ayəsində

فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا

Həqiqətən Biz İbrahim ailəsinə kitab və hikmət (peyğəmbərlik, şəriət və əqli maarif) verdik və onlara böyük hökümət əta etdik.

Bu hədisi aşağıda qeyd edəcəyimiz məbələrdə də görə bilərsiniz:

- 1) Səhih-Buxari, Əhadisul-Ənbiya kitabı, bab 11, hədis 3370**
- 2) Səhih-Buxari, əssəlatu-ələ-Nəbi kitabı, bab 32, hədis 6357**
- 3) Səhih-Buxari, Təfsir kitabı, Əhzab ayə 33 təfsiri babı**
- 4) Səhih-Müslim, Səlat kitabı, bab 17, hədis 405-407**
- 5) Sünəni ibn Macə, hədis 903**

Qeyd etdiyimiz hədisi məşhur səhabələrdən bir neçəsi Peyğəmbər (s)-dən eşidib nəql etmişlər o cümlədən Əbu Səid Xudri, Kəb ibn Ucrə və Yəzid ibn Əbdullahi Xəbbab kimi səhabələrdən Buxari və Müslimdə bu hədis rəvayət olunmuşdur.⁸

Gördüyünüz kimi bu hədisdə Peyğəmbər (s)-in adı ilə yanaşı Ali-Muhəmməd qeyd olunur amma Peyğəmbər (s)-in zövcələri ya zürriyyələri qeyd olunmamışdır. Əbu Zeydin Səhih-Buxari və Səhih Müslimdən salavat barədə gətirdiyi hədisini isə (ki, zövcələr də ona əlavə edilib) yalnız bir səhabə Peyğəmbər (s)-dən nəql etmişdir. Həmin səhabə də

8 Bu hədisi məşhur əhli-Sünnə təfsirçisi Cəlaləddin Süyuti “DurrulMənsur” təfsirində (c.5/səh.218) adlarını çəkəcəyimiz səhabələrdən nəql etmişdir: İbn Əbbas, Təlhə, Əbu Səid Xudri, Əbu Hureyrə, Əbu Mənsur Ənsari, Bureydə, İbn Məsud Ənsari, Kəb ibn Ucrə, Zeyd ibn Xaricə, Yunis ibn Xəbbab, İmam Əli (ə)

“Əbu Humeydi Saididir. Bundan başqa heç bir səhabə Peyğəmbər (s)-dən belə bir hədis nəql etməmişdir. Əbu Zeydin qeyd etdiyi hədis belədir: Əbu Humeydi Saidi deyir: Peyğəmbər (s)-dən soruşdular:

كيف نصلی علیک ؟ فقال رسول الله (ص): قولو: اللهم صلی علی محمد وازواجه و ذریته كما صلیت علی آل ابراهیم. و بارک علی محمد و ازواجه و ذریته كما بارکت علی آل ابراهیم.

Sənə necə salavat deyək ? Peyğəmbər (s) buyurdu: Deyin: Allahın salavatı olsun Muhəmmədə və zövcələrinə və züriyyəsinə (Əllahumə salli ələ Muhəmməd və əzvacihi və zuriyyətihi). Allahım ! İbrahim və onun zövcələrinə və züriyyəsinə bərəkət verdiyin kimi mənim zövcələrimə və züriyyələrimə də bərəkət ver.⁹”

Çox maralıdır ki, Əbu Zeyd bu hədisi qeyd etməzdən əvvəl yazır ki, “Peyğəmbər (s) öz namazlarında bu formada salavat deyərmiş” Əbu Zeydin bu sözü tam şəkildə yalandır və bu iddianın əsası yoxdur. Bundan əlavə Əbu Zeydin bu hədisə əsaslanaraq Ali-Muhəmmədin yerinə Peyğəmbər (s)-in zövcə və züriyyəsini qeyd etməsi ən azından insafsızlıqdır. Görəsən Əbu Zeyd dörd təriqlə məşhur səhabələrdən eşitdiyimiz hədisi öz məqaləsində gətirmə - yərək yalnız Əbu Humeydi Saidinin Peyğəmbər (s)-dən tək nəql etdiyi hədisi önə çəkməkdə məqsədi

öz oxucularını aldatmaqdan başqa bir şey ola bilərmə ???!! Məgər mümkündür bir neçə səhabə Peyğəmbər (s)-dən soruşduqda: “Siz Əhli-Beytə necə salavat deyək ?” Peyğəmbər (s) də onlara cavab olaraq desin ki: “..Muhəmməd və Ali-Muhəmmədə” salavat deyən, amma başqa bir səhabə həmin sualı Peyğəmbər (s)-dən soruşduqda Peyğəmbər (s) birinci verdiyi cavabından fərqli olaraq desin ki: “Muhəmməd və onun zövcələrinə” salavat deyən ???!! Bunlardan əlavə əgər Peyğəmbər (s) Əbu Zeyd dediyi kimi namazlarında salavat duasında demiş olsaydı “Allaım ! İbrahimə və onun ailəsinə bərəkət verdiyən kimi, Muhəmmədə və onun zövcələrinə və onun zürriyyəsinə də bərəkət ver !” Şübhəsiz ki, Peyğəmbər (s)-in duası qəbul olub Allah İbrahimin zövcələrinə verdiyi bərəkətdən Muhəmməd (s)-in də bütün zövcələrinə verərdi. Amma Ayişə və Həfsə kimiləri İbrahimin zövcələri Sara və Həcər kimi övlad sahibi olmadılar. Şübhəsiz ki, bərəkət Şiələrin qəbul etdikləri Əhli-beytə verilmişdir və həmin Əhli-beytdən olan Məhdi (ə)-a verilmiş bərəkət sayəsində zamanı çatdıqda dünyaya ədalət hakim olacaqdır. Buna dəlilimiz çoxdur o cümlədən: İbn Teymiyyə Minhac-Sunnə (c.8/səh.255) Peyğəmbər (s) buyurmuşdur: المهدى من عترتى من ولد فاطمة

“Məhdi (ə) mənim itrədimdən Fatimənin övladlarındandır”. Əbu Zeydin söhbətlərində sədəqənin

Peyğəmbər (s) zövcələrinə haram olması məsələsini ortaya atması yersiz bir sözdü, çünki Peyğəmbər (s) zövcələrinə sədəqənin haram olması onların Təthir ayəsində və Səqəleyn hədisində itaəti zəruri sayılmış əhli-beytdən olmalarını sübuta yetirməz. Həm də böyük əhli-sünnə alimi İmam Nəvəvi Səhih Müslimə yazdığı şərhində (hədis 2408) sədəqənin Peyğəmbər (s) zövcələrinə haram olmaması ilə bağlı yazır:

«...فمنسأوه داخلات في هذا كله ولا يدخلن فيمن حرم الصدقة»

“Peyğəmbər (s)-in zövcələri sədəqə haram olan Əhli-beytdən sayılırlar”.¹⁰

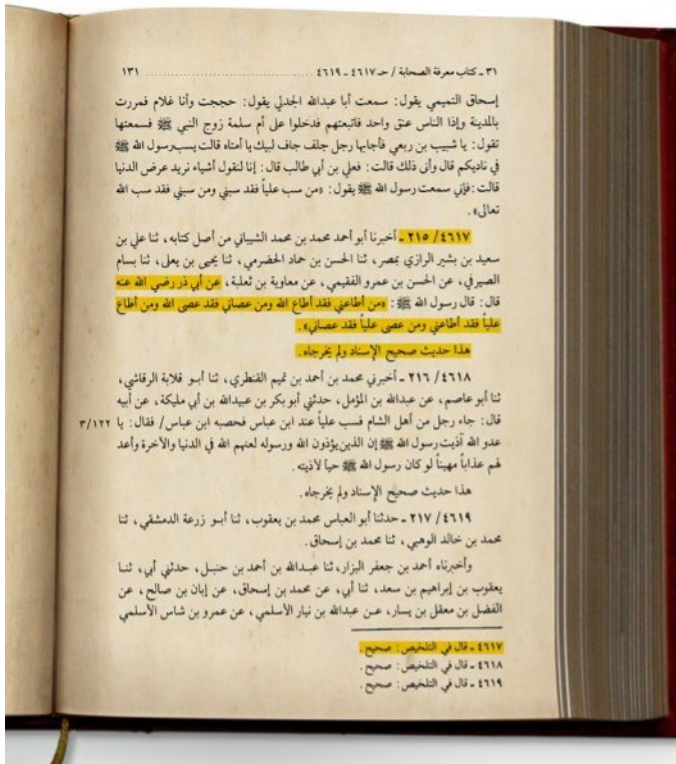
Nəticə alırıq ki, Əbu Zeydin yazdığı Bəni-Üməyyənin vaxtında düzəldilmiş¹¹ və yalandan Peyğəmbər (s)-ə nisbət verilmiş salavat hədisi ilə itaəti vacib buyurulmuş Əhli-beytin kim olması müəyyən edilməzdir. İtaəti vacib buyurulmuş Əhli-beyt xüsusi insanlardır ki, onlara itaət bəzi hədislərdə onların adları ilə bərabər qeyd olunmuşdur. Məsələn: Hakim Nişaburi “Müstədrək ələ-Səhiheyne” adlı kitabında səhih sənədlə yazır:

4617 - عن أبي زر رضي الله عنه قال: قال رسول الله (ص): من اطاعني فقد اطاع الله و من عصاني فقد عصى الله و من اطاع علياً فقد اطاعني و من عصى علياً فقد عصاني (قال (ذهبي) في تلخيص: صحيح)

10 Bu barədə sonrakı bəhslərimizdə geniş açıqlama verəcəyik.

11 Bu barədə də geniş məlumat veriləcək

“Əbuzər nəql edir Peyğəmbər (s) buyurdu: Kim mənə itaət etsə Allaha itaət etmişdir. Kim mənə asi olsa Allaha asi olmuşdur. Kim Əliyə itaət etsə, mənə itaət etmişdir. Kim Əliyə asi olsa mənə asi olmuşdur”. Hakim Nişaburi və Zəhəbi bu hədisin səhih olmasını bildirmişlər.
Hədisin originalı, Müstədrək ələ-Səhiheyn, 4617

Əbu Zeyd kimi Sələfilərə sualım budur: Görəsən bu kimi şəffaf və aydın hədislər Peyğəmbər (s)-in zövcələri ya Əbubəkr, Ömər və Osman kimi səhabələr barədə səhih sənədlə nəql olunubmu ?!

3) Ərəb diliçiliyilə bağlı gətirdiyi şahidlərdə Əbu Zeyd ərəb dili lüğət kitablarına işarə edərək demək istəyir ki, insanın zövcəsi onun əhli-beytindən sayılır. Biz əvvəldə qeyd etdik ki, bunu heç kim inkar etmir. Əhli-beyt kəlməsi deyildikdə insanın zövcəsi də o mənaya daxildir, amma Quran və hədislər baxımında mümkündür Əhli-beyt deyildikdə müəyyən şəxslər nəzərdə tutulsun. Buna dəlil olaraq Qurandan bir ayə qeyd edək:

قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ

“Biz Nuh dedik heyvanların hər birindən bir cüt və ailəni gəmiyə mindir”.

(Bu ayədə (اهل) “Əhl” kəlməsi keçir. Yəni ey Nuh öz əhli-beytini gəmiyə mindir.)

Nuhun oğlu suda qərq olduğu zaman Nuh dedi:

رَبِّ إِنِّي مِنْ أَهْلِي

“Ey Rəbbim mənim oğlum mənim ailəmdəndir”.

(Yəni mənim əhli-beytimdəndir)

Allah buyurdu: Ey Nuh o sənəin ailəndən deyil, çünki o (onun etdiyi) pis bir əməldir.

قَالَ يَا نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ

Bu ayədən məlum olur ki, mümkündür lüğət və ərəb dilçiliyinə əsasən bir peyğəmbərin əhli-beytindən saydığımız şəxs Allahın nəzərində onun əhli-beytindən sayılmaya. Ona görə də Quranı dərk etmək üçün lüğət kitabları kifayət etmir, gərək Quranın öz məntiqinə və Peyğəmbər (s) kəlamına müraciət edilsin.

4) Əbu Zeyd yazır ki, adət-baxımından da insanın zövcəsi onin əhli-beytindən sayılır, o, buna Taha surəsinin 10-cu ayəsini şahid gətirir ki, həmin ayədə Musanın zövcəsinin onun əhlindən (əhli-beytindən) olması göstərilmişdir. Qeyd edir ki, şiələr bunu inkar etmir və keçən rəddiyyələrimizdə öz fikrimizi açıqlayaraq bildirdik ki, şiələr Təthir ayəsində və Səqəleyn hədisi kimi hədislərdə Əhlibeytin kim olmasını bilmək üçün lüğət və adət-ənənə ilə kifayətlənməyib Peyğəmbərin (s) kəlamına müraciət ediblər. Əlbəttə Əbu Zeyd özü də sonrakı yazılarında bilməyərək özünün ərəb dilçiliyi və adətdən gətirdiyi şahidlərin əsassız olduğunu göstərmişdir. Biz onları sizə açıqlayırıq. **Əbu Zeyd daha sonra yazır ki, Əllamə Məclisi** kimi şiə alimlərindən bəziləri iddia ediblər ki, Təthir ayəsini (Əhzab surəsinin 33-ayəsinin Əhli-beytin pak-pakizə olmasını yetirən hissəsi) səhabələr məqsədli şəkildə Əhzab surəsinin 33-cü ayəsinə daxil etmişdir, sonra Əbu Zeyd bildirir ki, “bu da Quranın təhrif edildiyinə etiqad etməkdir, belə bir etiqad

sahibi islamdan çıxmış olur”. Əbu Zeydin bu fikirləri yanlıştır ona görə ki,

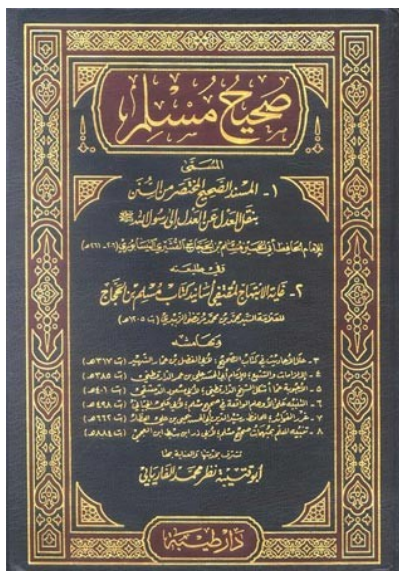
1) Bəzi şiə alimləri bu ehtimala üstünlük versələrdə şiələrin bu ehtimalı müdafiə etməyə ehtiyacı yoxdur. Ona görə ki, şiələrin bu məsələdə öz iddialarını sübuta yetirmələri üçün əhli-sünnə mənbələrindən kifayət qədər dəlilləri var. Bundan əlavə Təthir ayəsində qeyd olunan pak-pakizə Əhlibeytdən məqsəd Peyğəmbər (s)-in zövcələri məsələn Ayişə olsaydı əhli-sünnədə 6 kitabından¹² heç olmasa birində, Ayişənin fəziləti babında qeyd olunardı ki, bu ayədə buyurulan pak-pakizə Əhlibeytdən məqsəd Ayişədir.¹³ Amma əksinə Səhih-Müslimdə səhabələrin fəziləti kitabında “Peyğəmbərin Əhli-beytinin fəziləti babında” (hədis, 2424) məşhur “Kisa” hədisi ilə Təthir ayəsinin imam Əli (ə), xanım Fatimə (s), imam Həsən (ə) və imam Hüseyin (ə) haqqında olması aşkar şəkildə göstərilmişdir. Hədisdə göstərilir ki, Peyğəmbər (s) onları (Əli, Fatimə, Həsən və Hüseyin) əbanın altına alaraq Əhzab surəsinin 33-cü ayəsinin Əhli-beytlə əlaqəli hissəsini yəni

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا

12 Səhih-Buxari, Səhih-Müslim, Sünəni-Tirmizi, Sünəni-ibn Macə, Sünəni-ibn Əbu Davud, Sünəni-Nəsayi

13 Qeyd edək ki, Səhih-Müslimdə Peyğəmbər (s)-in zövcələri olan Ayişə, Xədicə, Ümmü Sələmə və Zeynəbin fəzilət babları var və onların fəzilətləri haqqında hədislər qeyd olunub.

(Allah yalnız siz Əhli-beytdən günah və çirkinlikləri uzaqlaşdırmağı və sizləri pak-pakizə etməyi iradə etmişdir) oxumuşdur. Əbu Zeyd kimilərə sualımız budur ki, nə səbəbə heç bir hədisdə Peyğəmbər (s)-in zövcələrinin fəzilətli olmalarının sübutu Təthir ayəsi ilə əsaslandırılmayıb ?!

١١- مکتبہ فضائل الصحابة ١١٣٦ ج ١-٢، ص ٢٢٦-٢٢٧

[illegible]

٤٧- (...) حَقَّقْنَا إِيَّاهُ عَمْرًا، حَقَّقْنَا
 سُلَيْمَانَ عَنْ سُبُوحِ اللَّهِ إِيَّاهُ بِهَيْبَةٍ، عَنْ تَارِقِ بْنِ
 خَبِيرٍ فِي مَقْعَدِهِ عَنْ أَبِي بَرْزَاءَ، قَالَ: خَرَجْتُ مَعَ
 رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي خَالِدٍ مِنَ النَّهَارِ، لَا يُلْحَقُنِي
 وَلَا أَفْلَحُهُ، حَتَّى جَاءَ سَوْدَى بِنْتُ قَيْسَانَ، ثُمَّ

[illegible]

8A - (٢١٢٢) خَلَقْنَا عِبَادَهُ الْإِنْسَانَ مُتَمَادًا.
فَأَدَّاهُ، ثُمَّ جَاءَ الْحُسَيْنُ لِلْعَاقِلِ (٢١٢٢) ثُمَّ
جَاءَتْ فَاطِمَةُ فَأَدَّاهُ، ثُمَّ جَاءَ عَلِيٌّ فَأَدَّاهُ، ثُمَّ
قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
الَّتِي وَطَّنَهُ لَهَا (٢١٢٢) (٢١٢٢) (٢١٢٢)

(1) انظر كلام الدارقطني عليه، في الحديث الذي قبله.
(2) في (ع) «وَأَحَبُّ مِنْ بَيْتِهِ».

Kisa hədisinin tərcüməsi: **Ayişə deyir: Peyğəmbər (s) səhər vaxtı əynində əba ilə bayıra çıxdı. Həsəni, Hüseyni, Fatiməni daha sonra Əlini əbasının altına daxil edərək buyurdu: “Allah yalnız siz Əhlibeytdən günah və çirkinlikləri uzaqlaşdırmağı və sizi pak-pakizə etməyi iradə etmişdir”. (Əhzab surəsi, ayə 33)**

2) Əgər bir şiə alimi öz əsərlərində ehtimal versəki Təthir ayəsi Əhzab surəsinin 33-cü ayəsində deyil Quranın başqa bir yerində olmalıdır bu o demək deyil ki, o alim Quranın təhrif olunmasına etiqad edib və dindən çıxmışdır. Quranın təhrif olmasına etiqad edənlər əsasən o şəxslərdir ki, onlara görə Quranda elə ayələr olub ki, indiki Quranlarda həmin ayələr yoxdur. Bununla bağlı bir nümunəni qeyd edək:

Ayişə deyir:

كان فيما انزل من القرآن: عشر رضعات محرمن ثم نسخن بخمس معلومات. فتوفى رسول الله صل الله عليه وسلم و هن فيما يقرأ من القرآن.

“Quranda on dəfə süd verməklə məhrəmliyin hasil olması haqqında ayə nazil olmuşdu, sonra bu hökm beş dəfə süd verməklə məhrəmliyin hasil olması hökmü ilə əvəz edildi. Peyğəmbər (s) vəfat etdiyi zamanda həmin ayələr Quranda oxunulurdu”.

(Səhih-Müslim, hədis 1452)

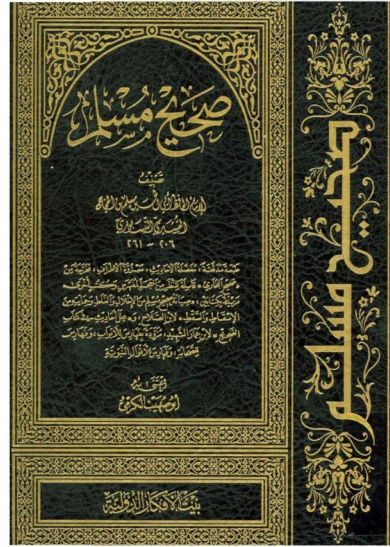
Ey Əbu Zeyd Ayişənin bu hədisindən sual yaranır ki, Peyğəmbər (s) vəfat etdiyi zaman Qurandan oxunulan o ayələr hara getdi ? Peyğəmbər (s)-dən sonra Cəbrail kimə nazil olub həmin ayələrin Qurandan çıxarılmasını əmr etdi ?

Hədisin originalı, Səhih-Müslim, hədis 1452

٢٤- (١٤٥٢) حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ يَحْيَى، قَالَ: قَرَأْتُ عَلَى مَالِكٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ، عَنْ عُمَرَةَ، عَنْ عَائِشَةَ؛ أَنَّهَا قَالَتْ: كَانَ فِيمَا أَنْزَلَ مِنَ الْقُرْآنِ: عَشْرُ رَضَعَاتٍ مَعْلُومَاتٍ يُحْرَمْنَ، ثُمَّ نُسَخْنَ: بِخَمْسِ مَعْلُومَاتٍ، قَوَّيَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَهْنٌ فِيمَا يُقْرَأُ مِنَ الْقُرْآنِ.

٢٥- (١٤٥١) حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُسْلِمَةَ الْقَعْنَبِيُّ، حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ بِلَالٍ، عَنْ يَحْيَى (وَهُوَ ابْنُ سَعِيدٍ)، عَنْ عُمَرَةَ؛

أَنَّهَا سَمِعَتْ عَائِشَةَ تَقُولُ (وَهِيَ تَذْكُرُ الَّذِي يُحْرَمُ مِنَ الرِّضَاعَةِ) قَالَتْ عُمَرَةُ: فَقَالَتْ عَائِشَةُ: نَزَلَ فِي الْقُرْآنِ: عَشْرُ رَضَعَاتٍ مَعْلُومَاتٍ، ثُمَّ نَزَلَ أَيْضًا: خَمْسُ مَعْلُومَاتٍ.

Yuxarıda Səhih-Müslimdən qeyd etdiyimiz hədisdə göstərilən ayələri görəsən kim aradan apardı ?

Əhli-sünnənin altı məşhur kitabından biri sayılan Sünnəni-ibn Macədə bununla bağlı 1944-cü hədisdə yazılır: **Ayişə deyir:**

لقد نزلت آية الرجم ورضاعة الكبير عشرا ولقد كان في صحيفة تحت سريري فلما مات رسول الله صلى الله عليه وسلم وتشاغلنا بموته دخل داجن فأكلها

“Rəcm (daşqalaq) ayəsi və yaşlı adama on dəfə süd vermək (əməzdirmək) ayəsi nazil olmuşdu, onlar mənim döşəyimin altında bir səhifədə idi, Peyğəmbər (s) vəfat etdikdə biz onun ölümü ilə məşğul olduq (başımız qarışdı) bir keçi (evə) daxil olub onları yedi”.

Hədisin originalı Sünəni-ibn Macə, hədis 1944

Qeyd edək ki, Nasirəddin Əlbani bu hədisi həsən (mötəbər) bilir və böyük əhli-sünnə alimi İbn Həzmdə özünün əl-Mühəlla kitabında bu hədisi səhih saymışdır.

O şəxslər ki, Quranda olan bəzi ayələrin keçinin yeyib aradan getməsini səhih sənədlə öz mötəbər kitablarında nəql edirlər, məgər onların haqqları varmı desinlər şiələr Quranın təhrif olunmasına etiqad edirlər ??? Əbu Zeyd bu “Səqəleyn hədisinin şərhi” məqaləsində özünün şiələrə nisbət ədavətini göstərməkdədir. Ona görə Quranın təhrifi kimi bəhsimizə bağlılığı olmayan mövzulara toxunaraq oxucularda bir şübhə yaratmaq istəyir, amma yaxşı olardı Əbu Zeyd Təthir və Səqəleyn kimi hədislərdə Əhlibeytdən məqsədin Peyğəmbər (s)-in zövcələrinin olub-olmamasını bildirmək üçün Səhih-Müslim dən aşağıda qeyd edəcəyimiz hədisi oxucuların gözü önündə qərar verəydi ki, özləri məsələyə diqqət yetirəydilər. Həmin hədisə diqqət yetirək:

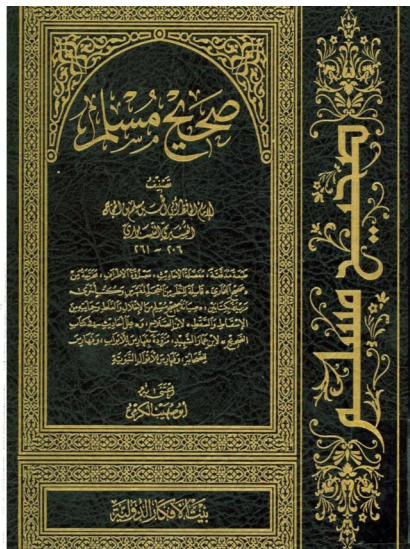
Ömər de- yir: Məscidə daxil olduqda eşiddim ki, deyirlər. Peyğəmbər (s) öz zövcələrinə təlaq verib (boşa - yıb), o zaman hələ hicab hökmü nazil olmamışdı, mən Ayişənin yanına getdim və dedim: Ey Əbu Bəkrin qızı, məgər sənə yaraşır mı Peyğəmbərə (s) əziyyət edəsən ? Ayişə dedi: Bu işin sənə nə bağlı- lığı var ? Öz qızınla (Həfsə) maraqlan. Mən qızım Həfsənin yanına getdim və dedim: Ey Həfsə sənə yaraşır mı Peyğəmbərə (s) əziyyət edəsən ?

و الله لقد علمت أن رسول الله لا يحبك و لو لا أنا لطلقك رسول الله

(ص)

“And olsun Allaha sən yaxşı bilirsən ki, Peyğəmbər (s) səni sevmir əgər mən (Ömər) olmasaydım Peyğəmbər (s) sənə tələq verərdi (boşayardı)”.¹⁴

Hədisin originalı Səhih-Müslim, hədis 1479

Sələfilərə sualım budur: Bu hədisə əsasən Peyğəmbər (s) niyə Həfsəni sevmirdi ? Niyə Həfsəyə tələq vermək istəyirdi ? Peyğəmbər (s)-in zövcəsi olan Həfsə haqqında yüzlərlə fəzilət nəql olunan Əhlibeytdən ola bilərmə ? O, Əhli- beyt ki, orginal əhlisünnə mənbələrindən səhih sənədlə göstərdik ki, Peyğəmbər (s) onlar haqqında buyurmuşdur:

“Mənim Əhli-beytim Kövsər hovuzunun yanında mənimlə qovuşana qədər Qurandan ayrılmazlar !”

Kimsə belə yüksək məqamda duran zövcəsinə tələq vermək istəyərmisi ?!¹⁵

Diqqət ! Əbu Zeyd iddia edir ki, ərəb dilçiliyi və adət baxımından məlum olur ki, Peyğəmbər (s)-in zövcələri onun əhli-beytindəndir. Burada əsaslı bir sual yaranır ki, əgər Əbu Zeydin bu iddiası bizim bəhs etdiyimiz Səqəleyn hədisi barədə doğrudursa bəs nə üçün Peyğəmbər (s)-in zövcələri Ayişə və ya Ümmi Sələmə Kisa hədisində soruşurlar: “Mən də əhli-beytdənəm ?” Məgər Ayişə ya Ümmi Sələmə bilmirdilər ki, ərəb dilçiliyində və ya onların adətlərində əhli-beyt deyildikdə zövcələr nəzərdə tutulur ? Ya onlar başqa bir məna düşünürdülər ? Bununla bağlı bir hədisə nəzər salaq: İbn Kəsir özünün təfsir kitabında Əhzab surəsinin 33-cü ayəsinin təfsirində yazır:

50

15 Məlumat üçün qeyd edim ki, çoxlu əhli-sünnə mənbələrində mötəbər sənədlərlə Peyğəmbər (s)-in öz zövcəsi Həfsəyə tələq verməsi qeyd olunmuşdur. Məsələn: İbn Əsir Cəzəri, Uşul-Qabə c.5/səh.426. Zəhəbi, Siyəri-əlamu-nubəla c.2/səh.228 – də yazırlar:

طلق رسول الله (ص) حفصة تطليقة نبليغ ذلك عمر فحنى التراب على راسه... فنزل جبرائيل و قال: آت الله يا مارك أن تراجع حفصة بنت عمر رحمة لعمر

“Peyğəmbər (s) Həfsəyə tələq vermişdi, bu xəbər Ömərə çatanda başına torpaq tökdü...Cəbrail nazil oldu və buyurdu: Allah əmr edir Həfsəni qaytar boşama. Bu Ömər üçün bir rəhmət idi”.

Ayişə deyir:

لقد رأيت رسول الله صلى الله عليه وسلم دعا عليا وفاطمة وحسنا وحسينا ، فألقى عليهم ثوبا فقال : " اللهم ، هؤلاء أهل بيتي ، فأذهب عنهم الرجس وطهرهم تطهيرا " قالت : فدنوت منه فقلت : يا رسول الله ، وأنا من أهل بيتك ؟ فقال : تنحي

“Peyğəmbər (s) Əlini, Fatiməni, Həsən və Hüseyni çağırıb üzərilərinə bir parça çəkərək buyurdu: Ey Rəbbim bunlar mənim Əhli-beytimdir, bunlardan cirkınlıkləri uzaqlaşdır. Onları pak-pakizə et. Mən (Ayişə) dedim: Ey Allahın Rəsulu mən də sənın Əhli-beytındənəm ? Peyğəmbər (s) buyurdu: Uzaq dur !

Ey sələfi Əbu Zeyd Ayişə ərəb dilçiliyini ya adəti bilmirdimi ? Niyə soruşdu ki, mən də sənın əhlibeytındənəm ? Ey Əbu Zeyd ! Gədir-Xumda buyurulmuş Səqəleyn hədisinin mənasını bilmək lüğət və ərəb dilçiliyi ilə hasil olsaydı niyə Zeyd ibn Ərqəmdən soruşurlar: Əhli-beyt kimlərdir ? Bu barədə də bir hədisə diqqət yetirək:

Yəzid ibn Həyyan deyir: Zeyd ibn Ərqəm bizlərə danışdı ki...Peyğəmbər (s) Gədir-Xumda buyurdu: Mən sizlərə (səqəleyn) iki ağır əmanəti qoyuram biri Quran digəri Əhli-beytimdir...

فقلنا له من اهل بيته ؟ نسأوه ؟ قال: لا وايم الله

Hər bir azad düşüncəyə sahib olana məlum olmalıdır ki, Peyğəmbər (s)-in Gədir-Xumda minlərlə səhabələrin qarşısında Quran və Əhli-beyti bizlər üçün qoyub getməsini bildirməsindən, ya Əlini, Fatiməni, Həsən və Hüseyini əbasının altına alıb onlara “bunlar mənim Əhli-beytimdir” xitab etməsindən bu səhnəni müşahidə edənlərə məlum olurdu ki, bu “Əhli-beyt”-dən məqsəd müəyyən şəxslərdir. Ona görə Ayişə ya digərləri Peyğəmbər (s)-dən və Zeyd ibn Ərqəmdən soruşurdular ki, bu Əhlibeytdən məqsəd kimlərdir.

Yəqin ki, Əbu Zeyd o dövrdə yaşasaydı o sual edən ərəblərin hamısına etiraz edərək deyərdi: Gedin lüğət və ərəb dilçiliyinə müraciət edin, buda çox gülməli bir haldır.

ÜÇÜNCÜ HİSSƏ

ƏBU ZEYD SƏLƏFİNİN “SƏQƏLEYN” HƏDİSİNƏ YAZDIĞI RİSALƏDƏN BİR PARÇA

Əbu Zeyd yazır:

Hətta şiə məzhəbinin mötəbər və məhşur kitablarında da Peyğəmbər zövcələrinin əhli-beytdən olmasına dair rəvayətlər mövcuddur. Məsələn, Ümmü Sələmə soruşur: “Ey Allahın Elçisi! Mən də sənin əhli-beytindənəmmi?” Peyğəmbər (salləllahu aleyhi və səlləm) isə cavabında: “Bəli” – deyir. (“Biharul-ənvər” 35/221 və 45/198, “Təfsirul-burhan” 3/321, Tusi “əl-Əməli” səh.136 və.s.)

RƏDDİYYƏ

Əbu Zeydin inkar edilməz dərəcədə şiə və əhli-sünnə mənbələrində səhih sənədlərlə nəql olunan Kisa hədisini kənara qoyub, şiə məzhəbinin hədis mənbələrindən sayılan Biharul-Ənvar kitabına yalandan bir hədis nisbət verməsi, onların məzhəbinin kökündən batil olmasına sübutdur.

Əbu Zeydin Biharul-Ənvardan qeyd etdiyi hədis budur: Biharul-Ənvar c.35/səh.221

الياب القاسمي : في ترويض آية التفسير ٣٥٤
 إنَّ مؤلَّه آل محمد فاجعل صلواتك وبركاتك على محمد وآل محمد إليك عید مجید، قالت أم سلمة : فرغت الکساء لأدخل معهم فحظيت من بني و قال : إليك لعلي خير (١).
 هـ : يا سنان، عن عبد الله بن أحمد، عن أبيه، عن نعيم، عن عبد الملك، عن عطاء، مثل الحديث الأول، ثم قال : قال عبد الملك : وحدثني بها أبو سلمة مثل حديث عطاء وحدثني داود بن أبي عوف بن الحجاج، عن شيرين حوشب و ذكر مثل الحديث الثاني (٢).
 ٣٩ - يهـ : ومن ذلك قوله دفعه أخرى من مسند أحمد بن حنبل يا سنان إلى سهل قال : قالت أم سلمة زوجة النبي ﷺ حين جاءه نبي (٣) الحسين بن علي لعنت أهل العراق وفات : فتلوه فقام له، فركب وأركبوا لعنهم الله، فأبى رأيت رسول الله ﷺ وقد جاتته فاطمة فداود تيرمة قد صنعت فيها صبيحة، تحملها في طبق حتى وضعتها بين يديه، فقال لها : أين ابن عمك ؟ قالت : هو في البيت، قال : الزعمي فادعوه فأدبني (٤) بأبيه، قالت بوجاهت (٥) فغرد أيتها كل واحد منهما يد، وعلني يمشي في أثرها (٦) فحضر وعطروا علي رسول الله ﷺ فأجلسوا في حجره، وجلس علي عن يمينه وجلس فاطمة عن يساره، قالت أم سلمة : فاجتلب من نحي كساء خير ما كان سافداً لنا على اللثام في المدينة، فلقته رسول الله ﷺ وأخذ طرفي الكساء وأدوى بيده اليسرى إلى رقبته عز وجل وقال : اللهم مؤلَّه علي بن أبي طالب، وأخذ منهم الرجز وظهرهم طويلاً، قلت : يا رسول الله أليس من أمك ؟ قال : بلى، قالت : [قلت] في الكساء بعد ما قضي وعلا لا ينحرف علياً وإنما فاطمة وأبيها (٧).

(١) الطراف : ٣٠ - وفيه : والله على خير.

(٢) المصنف : ١٧.

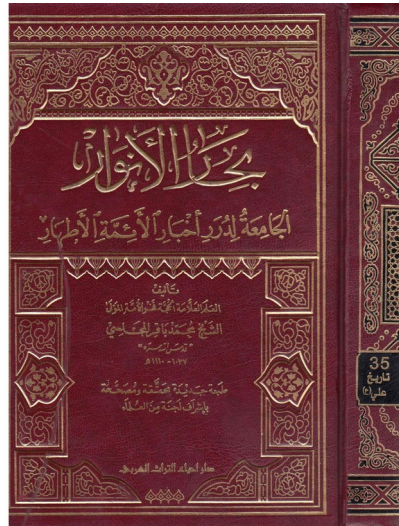
(٣) سمى نبيها فاطمة ولقبا فداود : أقره : بولاق.

(٤) في المصنف : والشمس.

(٥) الجاهل.

(٦) في الزعم.

(٧) الطراف : ٣٠ - وفيه : فاجتلب من نحي كساء خير ما كان سافداً لنا على اللثام في المدينة، فلقته رسول الله ﷺ وأخذ طرفي الكساء وأدوى بيده اليسرى إلى رقبته عز وجل وقال : اللهم مؤلَّه علي بن أبي طالب، وأخذ منهم الرجز وظهرهم طويلاً، قلت : يا رسول الله أليس من أمك ؟ قال : بلى، قالت : [قلت] في الكساء بعد ما قضي وعلا لا ينحرف علياً وإنما فاطمة وأبيها (٧).

Hədisin tərcüməsi:
 Ümmi Sələmə deyir: “Peyğəmbər (s) əbanı Əlinin, Fatimənin, Həsən və Hüseynin üzərinə çəkib buyurdu: Ey Allah, bunlar mənim Əhli-beytimdir,

çirkinlikləri onlardan uzaqlaşdır və onları pak-pakizə et. Mən dedim: Ey Allahın Rəsulu, mən də sənin Əhli-beytindənəmmi ? Peyğəmbər (s) buyurdu “bəli” və Peyğəmbər Əlini, Fatiməni, Həsən və Hüseyni dua etdikdən sonra məni əbasının altına saldı”.

Öncədən bilmək lazımdır ki, Əbu Zeyd sizi aldadır. Bu hədis şiə kitabı Biharul-Ənvarda olsada kitabın müəllifi Əllamə Məclisi yazır: Əhməd ibn Hənbəl bu rəvayəti Müsnəd kitabında belə qeyd etmişdir.

Amma Əbu Zeyd bunu sizə demədi. Şübhə etməyin ki, Əbu Zeydin özü belə bu hədisə inanmır və Peyğəmbər (s)-in Ümmi Sələməyə “bəli” deməsini qəbul etmir. Bunlar yalnız kimlərinsə qəlbində şübhə yaratmaq üçün qeyd olunmuş sözlərdir. Ona görə ki, Əbu Zeyd ya bir şiə bu hədisi qəbul etsə gərək əhli-sünnə və şiə mənbələrində Peyğəmbər (s)-in Ümmi Sələməyə “bəli” cavabını rədd edən mütəvatir hədisləri inkar etsinlər. Çünki Əhli- beyt deyildikdə kimlərin nəzərdə tutulmasını aşağıda qeyd edəcəyimiz əhli-sünnə mənbələri aşkar şəkildə bəyan ediblər, nümunə kimi bir neçəsinə nəzər salaq:

1) Məşhur əhli-sünnəalimi Əbu Cəfər Təhavi (vəfat-321) özünün Şərhi-Müşkilil-Asar kitabında (c.2/səh. 244 – 245/hədis – 772) mötəbər sənədlə yazır:

“Əmrətul Həmdaniyyə Ümmi Sələmədən Əli haqqında sooruşduqda Ümmi Sələmə ona deyir: **اتحيينه ام تبغضينه؟** - Sən Əlini sevirsen ya ona nisbət qəlbində nifrət və kinin var ? Əmrətul Həmdaniyyə deyir: Nə Əliyə məhəbbətim var nə də nifrətim. Ümmi Sələmə deyir: Allah Təthir ayəsini nazil edəndə bizim evdə Cəbrail, Peyğəmbər, Əli, Fatimə, Həsən və Hüseyndən başqa heç kim yox idi. Mən soruşdum: Ey Allahın Rəsulu, mən də Əhli-beytdənəmmi? Peyğəmbər (s) buyurdu: Sən Allah yanında xeyir üzərindəsen. Ümmü Sələmə deyir:

نعم فكان احب الى مما تطلع عليه الشمس و تغرب.

“Mən arzulayırdım ki, Peyğəmbər (s) mənim cavabımda “bəli” desin, əgər “bəli” cavabını versəydi o mənim üçün günəşin üzərlərinə işıq saçdığı və qürub etdiyi hər bir şeydən sevimli olardı”.

Kitabın müəllifi Təhavi daha sonra yazır:

Pyğəmbər (s)-in Ümmi Sələməyə verdiyi cavabdan məlum olur ki,

و أن المرادين بما فيها هم رسول الله (ص)، و علي، و فاطمة، و

حسن، و حسين عليهم السلام و دون من سواهم.

“Təthir ayəsində Peyğəmbər (s) , Əli, Fatimə, Həsən və Hüseyin iradə edilmişdir. Onlardan başqaları iradə edilməmişdir (yəni onlardan başqalarına şamil deyil)”.

Kitabın originalı, Əbu Cəfər Təhavi Şərhi-Müşkilil-Asar kitabı (c.2 səh. 244 – 245/hədis – 772)

Bu hədis haqqında düşünməyi oxuculara tövsiyyə edirəm, Ümmi Sələmə niyə dedi: Peyğəmbər (s) mənə “bəli” cavabı versəydi, o mənim üçün günəşin işıq saçdığı və qürub etdiyi hər bir şeydən daha sevimli olardı ?!

2) Əhməd İbn Hənbel “Müsnədi-Əməd” kitabında 26746 nömrəli nəql edir:

“Ümmi Sələmə deyir: Peyğəmbər (s) Fatiməyə buyurdu: Həyat yoldaşın və övladların ilə mənim yanıma gəl. Fatimə onlarla birgə Peyğəmbər (s)-in yanına gəldikdə Peyğəmbər (s) əbasını onların üstünə örtdü və əlini onların üzərinə qoyaraq buyurdu:

اللهم انّ هؤلاء آل محمد فاجعل صلواتك وبركاتك على محمد و على آل محمد انك حميد مجيد.

قالت ام سلمة: فرفعت الكساء لأدخل معهم ف جذبته من يدي و قال: «انك على خير»

“Allahım, bunlar Ali-Muhəmməddir, öz salavat və bərəkətini Muhəmməd və Ali-Muhəmmədin üzərinə qərar ver.

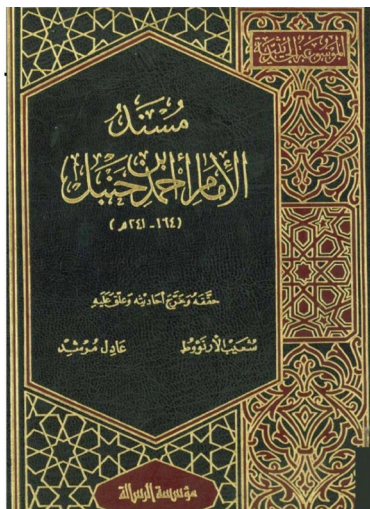
Ümmü Sələmə deyir: Mən əbanı qaldırdım ki, onların yanına daxil olum, Peyğəmbər (s) əbanı mənim əlimdən dartıb çəkdi və dedi: Sən xeyir üzərində-sən”.

Kitabın təhqiqatçısı Şüeyb Ərnəut deyir: Hədis səhihdir.

Hədisin originalı Müsnədi-Əməd c.44/ hədis-26746

13113- حدثنا عثمان، حدثنا حماد بن سلمة، قال: حدثنا علي بن زيد، عن شهر بن حوشب
عن أم سلمة: أن رسول الله ﷺ قال لفاطمة: «التي يزوجك واليك». فجات بهم، فألقى عليهم كساءً فذكتها، قال: ثم وضع يده عليهم، ثم قال: «اللهم إن هؤلاء آل محمد، فاجعل صلواتك وبركاتك على محمد وعلى آل محمد، إنك خير». ثمجده. قالت أم سلمة: فرفعت الكساء لأدخل معهم، فجذبته من يدي، وقال: «إنك على خير»^(١)
13114- حدثنا عبد الله بن بكر، قال: حدثنا حاتم بن أبي شيرة، عن المهاجر بن القبطية
عن أم سلمة، عن رسول الله ﷺ أنه قال: «التي ستقوم يزوجون هذا البيت بيتك من الأرض». فقال رجل من القوم: يا رسول الله، وإن كان فيهم الكاره؟ قال: «يؤت كل رجل منهم على نيته»^(٢)
13115- حدثنا يحيى بن أبي بكير، قال: حدثنا إسرائيل، عن أبي

(١) حديث صحيح وهذا إسناد ضعيف لضعف علي بن زيد -وهو ابن جهمان- وقهر بن حوشب، وفيه رجال رجال الشيخين، غير حماد بن سلمة، فمن رجال مسلم. عثمان: هو ابن مسلم الصغار. وأخرجه أبو يعلى (٧٠٢٦) عن طريق عثمان، وهذا الإسناد. وأخرجه البخاري في اشتر مشكل (الكر) (٧٦٩)، والطبراني في الكبير (٦٦٦٤) (٧٧٤) (٧٧٤) عن طريقين عن حماد بن سلمة، به. وأخرجه أبو يعلى (٦٦٦٤) (٦٦٦٤) والطبراني (٧٨٠) (٧٨٠)، وابن عدي في الكامل (١٩١٧/٥) عن طريق عتبة بن عبد الله الرقاعي، عن شهر بن

3) Böyük şiə alimi Əllamə Məclisi “Biharul-Ənvar” kitabında (c.35/səh.209) yazır:

Ümmi Sələmə deyir: Təthir ayəsi mənim evimdə nazil oldu , o zaman evdə Cəbrail, Mikail, Peyğəmbər (s), Əli, Fatimə, Həsən və Hüseyndən başqa bir şəxs yox idi, mən dedim:

يا رسول الله الست من اهل البيت ؟ قال: انك من ازواج النبي و ما قال: انك من اهل البيت.

“Ey Allahın Rəsulu, mən Əhli-beytdən deyiləm ? Peyğəmbər (s) buyurdu: Sən Peyğəmbərin zövcələrindənən. Və Peyğəmbər (s) demədi: Sən Əhli-beytdənsən”.

Bu məzmununda hədislər əhli-sünnə və şiə mənbələrində mütəvatir həddə yəni inkar edilməz həddə mötəbər sənədlərlə nəql olunmuşdur. Belə hədislər müqabilində Əbu Zeydin “Biharul-Ənvar” kitabına nisbət verdiyi hədis qəbul edilməzdir, ona görə də şübhə etməyin ki, Əbu Zeyd heç özündə Biharul-Ənvardan qeyd etdiyi rəvayəti qəbul etmir.

Bir daha Əbu Zeydin Səqəleyn və Təthir ayəsi ilə bağlı iddalarını kökündən batil etmək üçün, bunu qeyd edək ki, əhli-sünnə mənbələri göstərir ki, Peyğəmbər (s)-in Quteylə adlı bir zövcəsi Peyğəmbərin vəfatından sonra mürtəd (yəni dindən çıxmış kafir) olaraq başqa bir kişi ilə ailə həyatı qurmuşdur. Maraqlıdır ki, Əbu Zeyd Quteyləni də pak-pakizə və

kövsər hovuzuna qədər Qurandan ayrılmayan Əhli-beytdən sayırmı ??

Peyğəmbər (s)-in zövcəsinin sonralar mürtəd olmasına dair əhli-sünnə mənbələrindən mötəbər dəlil:

1. Əbu Zurə Dəməşki (vəfat 281-h) “Tarixi-Əbu Zurə” - Rəvayət-1277: ان رسول الله تزوج قتيلة فرتدت: -

“Peyğəmbər (s) Quteylə ilə ailə qurdu və o mürtəd oldu (dindən çıxdı)”.

2. Əbu Nueym İsfəhani (vəfat 430-h) “Mərifətus-Səhabə” adlı kitabında c.6/hədis-7482

ان النبي (ص) ملك بنت الأشعث قتيلة و تزوجها بن أبي جهل
بعد ذلك فشق ذلك على أبي بكر مشقة شديدة.

“Peyğəmbər (s) Əşəsin qızı Quteylə ilə ailə həyatı qurmuşdu sonra isə o (Quteylə), Əbu Cəhlin oğlu Əkrəmə ilə evləndi. Bu iş Əbu Bəkrə çox pis təsir etdi”.

3. İbn Əbdul Bərr “əl-İstiab” c.4/səh.1904

قتيلة تزوجها رسول الله (ص) في سنة عشر... فتزوجها عكرمة بن
أبي جهل بحضرموت، فبلغ أبا بكر فقال: لقد همت أن أحرق عليها
بيتهما...

“Peyğəmbər (s) Quteylə ilə hicrətin 10-cu ilin-də ailə qurdu... Sonralar Quteylə Əkrəmə ibn Əbu Cəhl ilə ailə qurdu. Bu xəbər Əbu Bəkrə çatanda istədi ki, onların evini onların üzərinə yandırsın”.

4) İbn Kəsir “Sirətu-Nəbəviyyə” kitabı, c.4/səh.591
ان عكرمة بن ابى جهل لما تزوج قتيلة اراد ابو بكر يضرب عنقه.

**“Əkrəmə ibn Əbu Cəhl Quteylə ilə evlənən zaman
Əbu Bəkr istədi onun (Əkrəməninin) boynunu vursun”.**

Sələfilərə sual:

Peyğəmbər (s)-dən sonra mürtəd olmuş Quteylə
binti Əşəsi Peyğəmbər (s)-in hansı Əhli-beytindən
sayırsınız ?

Əbu Zeyd Səqəleyn hədisinə yazdığı şərhin 4-cü
səhifəsində şiə alimi Əllamə Məclisinin Biharul-
Ənvar kitabından Peyğəmbərə (s) belə bir rəvayəti
nisbət vermişdir ki, güya Peyğəmbər (s) buyur-
muşdur:

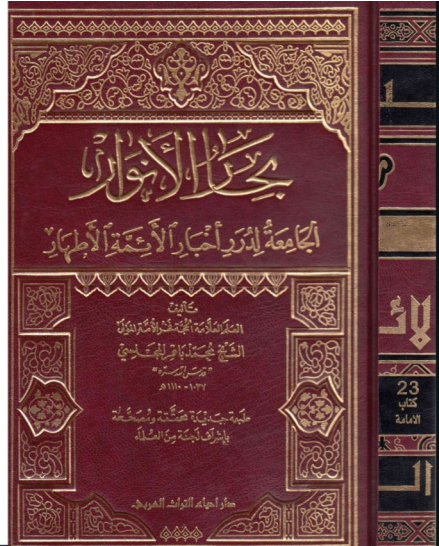
Peyğəmbər (salləllahu aleyhi və səlləm) dedi: **“Mən
sizə iki şeyi: Quranı və əhlibeytimi qoyub
gedirəm...”** Ondan soruşdular ki, bəs əhli-beytin
kimlərdir? O (salləllahu aleyhi və səlləm) isə
cavabında belə dedi: **“Əlinin, Cəfərin, Əqilin və
Abbasın ailələri.”** (“Biharulənvər” 23/115, “Kəşful-
ğummə” 1/44).

Buna cavab olaraq: qeyd edim ki, Əbu Zeyd yalan-
dan bu hədisi Biharul-Ənvar kitabına nisbət ver-
mişdir. Şiə mənbələrində Peyğəmbər (s)-dən belə
bir hədis şiə rəvilərini vasitəsilə nəql edilməmişdir.

Əbu Zeydin göstərdiyi mənbədə (Biharul-Ənvar c.23/səh.115) Əllamə Məclisi belə yazmışdır:

ج ۲۳ باب فضائل أهل البيت والشيء عليهم
 بيته، ولكن أهل بيته، من حرم عليه الصدقة بعده.
 ثم روى بأسانيد آخر مثل ذلك عن زيد بن أرقم، وفي بعضها: «و قلنا: من
 أهل بيته، نسأله؟ قال: لا، أيم الله أن المرأة تكون مع الرجل الصرمين الذم»
 ثم يعلقها فترجع إلى أهلها قوموا، أهل بيته أسله، وعصيته الذين حرموا الصدقة
 بعده^(۱).
 ثم ذكر رحمه الله رواية أبي سعيد الخدري: بأسانيد من تفسير العلبي، ومن
 مناقب ابن المغازلي، ومن الجمع بين الصحاح الستة من سنن أبي داود السجستاني
 ومن صحيح الترمذي^(۲) فلا ينبهها حدراً من التكرار.
 ۲۴ - و روى من مناقب ابن المغازلي عن أحمد بن الخطاب، عن عبيدة بن
 أحمد الحافظ^(۳) عن أحمد بن محمد بن الأشت، عن مسعود بن - دوسي بن إسماعيل^(۴)
 قال: حدثني أبي عن أبيه عن جده جعفر بن محمد، عن أبيه، عن جده علي بن
 الحسين عن أبيه، عن علي بن صلوته الله عليهم قال: قال رسول الله ﷺ: فضل أهل
 بيتي على الناس كفضل النبي صلى الله عليه وآله على باقي الأنبياء انتهى ما أخرجه من المعتمد^(۵).
 ۲۵ - أقول: و روى ابن الأثير في جامع الأصول نقلاً من صحيح مسلم
 حديث يزيد بن حبان نحواً مما مر إلى قوله: ولكن أهل بيته من حرم الصدقة
 بعده، ثم زاد قال: ومن هم؟ قال: آل علي وآل عقیل وآل جعفر وآل عباس
 قال: كل هؤلاء حرم الصدقة؟ قال: نعم^(۶).

(۱) المدة: ۳۵.
 (۲) المدة: ۲۶ راجع
 (۳) في نسخة الكتابي: [عبيدة بن محمد] والله عبيدة بن محمد بن عبيدة بن عثمان
 المعروف بابن الشاذي الرازي عن ابن الأثير.
 (۴) شكنا في الكتابي ومعهده، ولعل الصحيح: محمد بن محمد بن الأشت عن دوسي
 ابن اسماعيل بن دوسي، ومعهده هذا صاحب كتاب المغريات المطبوع، والعميد يوجد فيه في
 ص ۱۸۹ وفيه: [فضلنا أهل البيت على سائر الناس] وفي المندرج: كفضلهم عن النبي صلى
 (۵) المدة: ۱۹۸.
 (۶) أقول، يوجد زائدة في صحيح مسلم المطبوع أيضاً

أقول: وروى ابن الأثير في جامع الأصول نقلاً من صحيح مسلم حديث يزيد بن حبان نحواً مما مر إلى قوله: ولكن أهل بيته من حرم الصدقة بعده، ثم زاد قال: ومن هم؟ قال: آل علي وآل عقیل وآل جعفر وآل عباس قال: كل هؤلاء حرم الصدقة؟ قال: نعم.

Tərcümə: “Əllamə Məclisi deyir: **İbni Əsir** özünün “**Camiul-Usul**” kitabında **Səhih-Müslimdən** Zeyd ibn Həyyanın rəvayətini nəql etmişdir, biz onu yuxarıda qeyd etdik...

(Biz yenə qeyd edirik ki, hər şey aydın olsun: O hədisdə göstərilir ki, **Zeyd ibn Ərqəmdən soruşublar:**

“Səqəleyn hədisində Əhli-beytdən məqsəd kimlərdir ? O da cavabında buyurub: Peyğəmbərin zövcələri Əhli-beytdəndir) lakin Əhli-beyt o kəslərdir ki, sədəqə onlara haramdır və onlar Əlinin, Cəfərin, Əqilin və Abbasın ailələridir”.

Diqqət edin: Əbu Zeyd bu rəvayəti Biharul-Ənvara nisbət verərək iki böyük yalandan istifadə etmişdir:

Birinci yalanı: Qeyd etdiyi Səqəleyn hədisini şiələrin hədis kitabı Biharul-Ənvarda gördüyü üçün onu şiələrə nisbət verib. Bir halda ki, kitabın müəllifi yazır:

Səhih-Müslimdə belə rəvayət olunmuşdur. Yəni o rəvayət şiələrin deyil.

İkinci yalanı: Maraqlıdır Əbu Zeyd hədisi tərcümə edərkən yazır: ...”Ondan soruşurlar ki, Əhli-beyt kimlərdir ? O (səllallhu əleyhi və səlləm) isə cavabında...”

Əbu Zeyd “O” işarəsindən sonra mötərizə içində salavatı yazır ki, oxuyanlar güman etsinlər ki, “O” işarəsindən məqsəd Peyğəmbərdir, bir halda ki, “O” cavab verən şəxs Zeyd ibn Ərqəmdir.

Demək olar ki, Əbu Zeyd qeyd etdiyi Səqəleyn hədisinin o şəkildə rəvayət olunmasını Şiə alimi Əllamə Məclisiyə nisbət verməsi və həmçinin Zeyd ibn Ərqəmin sözünü Peyğəmbər (s)-in öz kəlamı kimi təqdim etməsi Əbu Zeydin yalançı olmasına dəlildir.

İndi isə Sələfi təfsirçisi Şəhabuddin Alusinin (vəfat-1270-h) “Ruhul-Məani” təfsirində Əhli-beyt barədə yazdığı fikiri ilə bəhsimizi yekunlaşdırırıq:

سورة الاحزاب الآيات: ٣٩ - ٣٨ ١٩٥

متماراً في إله عليه الصلاة والسلام، ومع حر زيد بن أرقم في حديث أخرجه مسلم أنه قيل له: من أعمل بين هؤلاء **عليه السلام**؟ قال: لا إله إلا الله إن البركة تكون مع الرجل يصبر مع الدهر ثم يخلطها فخرج إلى أبيها فوفوها أعمل بينه أسلمة وعصيته الذين حرموا الصدقة بعده **عليه السلام**، وفي آخر أخرجه أبو أحمد بين هؤلاء الذين حرموا الصدقة أنه قال: هم آل علي وآل عبيد الله وآل جعفر وآل عباس، وقال بعض الشيعة: أعمل البيت سواء أريد به البيت المنبر والخشب أم بيت القرابة والنسب عام، أما عموماً على الثاني فظاهر، وأما على الأول فلهذا يفتل الإمام والخدم وإن البيت المشري يسكنه هؤلاء أيضاً وقد صرح ما يدل على أن العموم غير مراد.

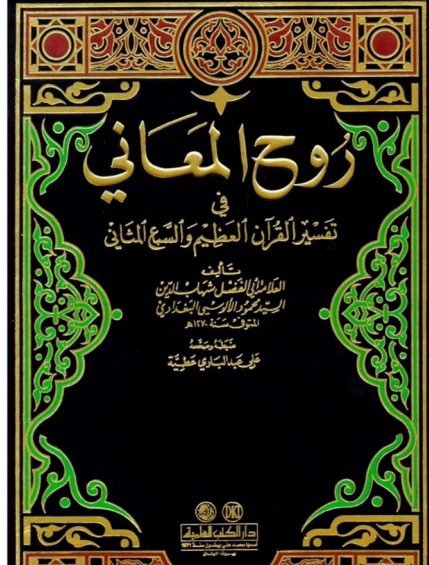
أخرج القرطبي والحاكم وصححه وابن جرير وابن المنذر وابن مردويه والبيهقي في سننه عن طريق عن أم سلمة رضي الله تعالى عنها قالت في بيتي زلت إذا برئت الله ليلاب حكم أعمل البيت وفي البيت العظمة وعلي والحسن والحسين فخلطهم رسول الله **عليه السلام** بكساء كان عليه ثم قال: هؤلاء أعمل بيتي فأجابهم معهم وطهرهم طهرهم.

وهذه في بعض الروايات أنه عليه الصلاة والسلام أخرج يده من الكساء وأمر بها إلى البيت والساء قال: اللهم هؤلاء أعمل بيتي وعاصمتي فأجابهم معهم أخرجهم من الكساء طهرهم طهرهم ثلاث مرات.

وفي بعض آخر أنه عليه الصلاة والسلام ألقى عليهم كساء فدكاً ثم وضع يده عليهم ثم قال: اللهم إن هؤلاء أعمل بيتي وفي لفظ آل محمد فأقبل صلواتك وبركاتك على آل محمد كما جعلها على آل إبراهيم إنك حميد مجيد.

وهذه في رواية أخرجه الطبراني عن أم سلمة أنها قالت: فرغت الكساء لأدخل معهم فجدته **عليه السلام** من يدي وقال: إنك علي حرة، وفي أخرى رواها ابن مردويه عن أبيه قالت: كنت من أعمل البيت؟ فقال **عليه السلام** إنك علي حرة إنك من أرواح النبي **عليه السلام**، وفي أخرى رواها القرطبي وصحاحه عن عمر بن أبي سلمة ربيب النبي عليه الصلاة والسلام قال: قالت أم سلمة وأنا معهم: يا بني الله قال: أنت علي كساء ذلك علي حرة وأخبار إجماعاً **عليه السلام** ووافقة وإجماعاً رضي الله تعالى عنهم تحت الكساء، وقوله عليه الصلاة والسلام اللهم هؤلاء أعمل بيتي وهذه لهم وعدم إدخال أم سلمة أكثر من أن تخصص، وهي مخصوصة لعموم أعمل البيت يأتي معنى كان البيت للبراء بهم من شياطين الدنيا ولا يدخل معهم أرواحهم **عليه السلام**، وصرح بعدم دخولهم من الشبهة عند الله المشهدي وقال البراء من البيت بيت النبوة ولا شك أن أعمل البيت لغة لاقتراح للأرواح في اللسان من الإزاء اللاتي يسكن في البيت أيضاً، وأيس البراء هذا الحضي القوي بهذه السعة لاقتراح للأرواح في اللسان من الإزاء اللاتي يسكن في البيت أيضاً، وإن كرون البيوت جماً في **﴿يؤمنون﴾** وإيراد البيت في **﴿أعمل البيت﴾** يدل على أن يؤمنون غير بيت النبي **عليه السلام** ١، هذا والله ما استطعته أن شاء الله تعالى وقيل البراء بيت النبي بيت النبي والنسب وأعمل ذلك أعمل كل من يؤمن وقد سمعت ما قيل فيه وفي الجمع بين الحقيقة والخيال.

وقال بعض المحققين: البراء بالبيت بيت النبي وأقله على ما يقتضيه سياق الآية وسياق الأحاديث لا يعمى كروا ويضيق له عرف من له مزية اختصاص به إذا بالشيء فيه مع القيام بمجاهدة وتبذير ثأته والأصنام بأمره وعدم كرون الشايكي في حرمين الدين والوصول بحكم العدة العجالة من بيع ودية الأرواح أو بالشيء فيه كذلك بدون ملاحظة الأديان بالصالح الكألول أو براءة من صاحبه كعقبي بحسب العدة القردة إليه والجحري فيه من غير طلب من صاحبه لذلك أو بعدم النصح من ذلك للأولاد الذين لا يتكلمون ولا يقرؤون وإن زلوا وأكادهم وأولاد

“Peyğəmbər (s)-in Əlini, Fatiməni və onların iki oğlunu əbasının altına salmasını göstərən hədislər və Peyğəmbər (s)-in “Allahım bunlar mənim Əhli-beytimdir” deməsi, onları dua etməsi və Ümmi Sələməni əbasının altına salmamasını göstərən hədislərə saya gəlməyəcək qədər çoxdur. Bu Əhli-beyt kəlməsinin mənasını xüsusişdirir və o xüsusi adamlar o kəslərdir ki, Peyğəmbər (s) onları əba-nın altına salmışdır. Və Peyğəmbər (s)-in zövcələri o Əhli-beytdən sayılırlar”.

Əbu Zeyd yazdığı məqalənin 5-ci səhifəsində şüalə-rə çoxlu böhtanlar atmışdır. Onların hamısına geniş cavab vermək bəhsimizin mövzudan kənar uzanmasına səbəb olacağından yalnız iki böhtanına cavab yazırıq:

Birinci böhtan:

Əbu Zeyd yazmışdır ki, şüalə Peyğəmbər (s)-in zövcələrini söyürlər.

Cavab: Şüalə onları söymür, kim söyübsə böyük səhvə yol vermişdir. Ümumiyyətlə söyüş müsəlmana yaraşan bir əxlaqi rəftar deyil. Bundan əlavə Əbu Zeydin Əhli-beytdən saydığı Peyğəmbər (s) zövcələri bir-birlərini o qədər söyüblər, şüanın onları söyməsinə ehtiyac yoxdur.

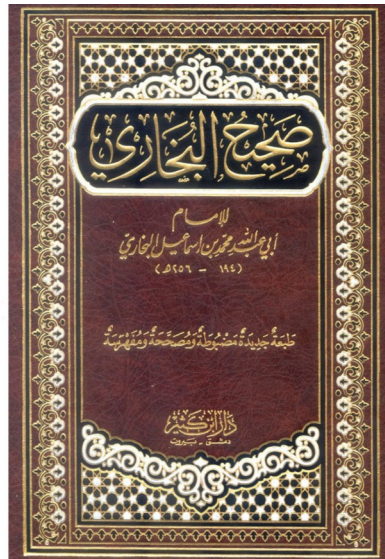
Hədisin originalı, Səhih-Buxari, hədis - 2581

٢٥٨١- حدثنا إسماعيل قال: حدثني أبي عن سليمان بن هشام بن عروة عن أبيه عن عائشة رضي الله عنها أنها سألت رسول الله ﷺ عن جزئين: فحزرت فيه عائشة وحفصة وصفية وسودة ، والحزب الآخر أم سلمة وسائر نسائه رسول الله ﷺ ، وكان المسلمون قد علموا حب رسول الله ﷺ عائشة ، فإذا كانت عند أحدهم هدية يريد أن يهديها إلى رسول الله ﷺ أطعمها ، حتى إذا كان رسول الله ﷺ في بيت عائشة بعث صاحب الهدية إلى رسول الله ﷺ في بيت عائشة . فكلّم جرّب أم سلمة فقلن لها : كلّم رسول الله ﷺ بكلمة الناس فيقولن : من أراد أن يهدي إلى رسول الله ﷺ هدية فليهدوها حيث كان من بيوت نسائه ، فكلّمته أم سلمة بما قلن ، فلم يقلن لها شيئا ، فسالتهن فقلن : ما قالن شيئا ، فقلن لها : فكلّميه ، قالت : فكلّمته حين ذاك إليها أيضا ، فلم يقلن لها شيئا . فسالتهن فقلن : ما قالن لي شيئا . فقلن لها : فكلّميه حتى تكلّمك . فدار إليها فكلّمته فقال قلن لها : لا تكذّبي في عائشة ، فإنّ الزّوجين لم يأتني وأنا في ثوب امرأة إلا عائشة . قالت : أتيت إلى الله من أذاك يا رسول الله . ثمّ إنهنّ دفعن فاطمة بنت رسول الله ﷺ ، فأرسلت إلى رسول الله ﷺ تقول : إنّ نسائك يشذّبك العدول في بيت أبي بكر . فكلّمته فقال : يا بنية ، ألا تحبين ما أحبك ؟ قالت : بلى . فرسخت اليهن فاعترضن . فقلن : أرجعي إليه ، فإني أن ترجع . فأرسلت زينت بنت جحش . فأتته فأخفقت وقالت : إنا نسألك بشذّبك الله العدول في بيت ابن أبي لهعة ، فزفقت صوتها حتى تنازلت عائشة وهي قاعدة فسلّتها . حتى إذا رسول الله ﷺ تبيّن أن عائشة هل تكلّم ، قال : فكلّمك عائشة تؤدّ على زينب حتى استكثتها . قالت : فظننّ النبي ﷺ إلى عائشة وقال : إنها بنت أبي بكر .

قال البخاري : الكلام الأخير فقهة فاذنّ عن هشام بن عروة عن رجل عن الأعمري عن محمد بن عبد الرحمن . وقال أبو تروان عن هشام بن عروة : «كان الناس يتحدّون بهذا يوم عائشة» .

وعن رجل من قريش ورجل من التّوالم عن الأعمري عن محمد بن عبد الرحمن بن الحارث بن هشام «قالت عائشة : كنت عند النبي ﷺ فاستأذنت فأطعمه» .

[نظر الحديث : ٢٥٨٠ ، ٢٥٨١] .

٩- باب ما لا يؤدّ من الهدية

٢٥٨٢- حدثنا أبو معمر حدثنا عبد الوارث حدثنا عروة بن ثابت الأنصاري قال: حدثني ثمامة بن عبد الله قال: «دخلت عليه فتألمني طيبا ، قال : كان أسير رضي الله عنه لا يؤدّ الطيب . قال : وزعم أسير أنّ النبي ﷺ كان لا يؤدّ الطيب» . [الحديث : ٢٥٨٢ ، طبعه في : ٥٩٢٩] .

١٠- باب من رأى الهدية الغالية جائزة

٢٥٨٣- ٢٥٨٤- حدثنا سعيد بن أبي مريم حدثنا الليث قال : حدثني عقيل عن ابن شهاب

“Peyğəmbər (s)-in zövcələri Zeynəb bint Cəhişi (bu da Peyğəmbər (s)-in zövcələrindəndir) göndərirlər (Peyğəmbərə (s) desin ki, öz zövcələri arasında ədalətə riayət etsin) Zeynəb uca səslə deyir: Sənin arvadların səni ədalətli olmağa dəvət edirlər, sonra isə yerdəoturan Ayişənin üzərinə qışqırdı və onu söydü...Ayişə də o sözləri ona qaytardı”.

Deməli şialər o zövcələri söyməyib onlar özləri bir-birlərini söyüb.

İkinci böhtan:

Əbu Zeyd bildirir ki, şialər Zeyd ibn Əlini sərxoş adlandırırlar.

Cavab: Şialər Zeyd ibn Əlini sərxoş adlandırmır bu bir böhtandır. Amma Sələfi (Vəhhabi) iddiasının kökünü qoyan ibn Teymiyyə Minhacus-Sunnə kitabında yazır (c.7/səh.237)

قد انزل الله تعالى في علي يا أيها الذين آمنوا لا تقربوا الصلوة وأنتم سكارى حتى تعلموا ما تقولون (نساء، 43) لما صلى فقراً و خلط

“Allah taala Əli haqqında bu ayəni nazil etdi: “Ey iman gətirənlər ! Sərxoş halda namaza yaxınlaşmayın, tainki biləsiniz nə deyirsiniz” (Nisa, ayə 43) O zaman ki, Əli namaz qılanda xəta etdi”.¹⁷

17 Qeyd edək ki, əhli-sünnəni 6 kitabından sayılan Sünnəni-Tirmizi (3024) və sünnəni-Əbu davud (3671) kitablarında Əlini məst (sərxoş) halında namaz qılması və Nisa surəsinin 43-cü ayəsinin o Həzrət barədə nazil olması ilə əlaqəli hədis rəvayət olunmuşdur. Nasirəddin Əlbani də həmin hədisləri səhih bilmişdir.

Hədisin originalı, İbn Teymiyyə “Minhacus-Sunnə” c.7/səh.237

هذا فنزل القرآن براءتها وإسكانها، موافقة لما أشار به أسامة بن زيد حب النبي صلى الله عليه وسلم^(١)، وكان يدخل في مثل هذه الشورى، ويتكلم مع نسائه فيها يخص النبي / صلى الله عليه وسلم، حتى قالت له ص ٣٠١ أم سلمة: يا عمر لقد دخلت في كل شيء حتى دخلت بين رسول الله صلى الله عليه وسلم وبين نسائه.

وأما الأمور العامة الكلية التي تعم المسلمين، إذا لم يكن فيها وحى خاص، فكان / يشاور فيها أبا بكر وعمر، وإن دخل غيرهما في الشورى، ٢٠/٤ لكن هما الأصل في الشورى، وكان تارة ينزل القرآن بموافقة فيها يراه، وتارة يتبين له الحق في خلاف ما رآه فيرجع عنه.

وأما أبو بكر فلم يُعرف أنه أُنْكَرَ عليه شيئا^(٢)، ولا كان أيضا يتقدم في شيء، اللهم إلا لما تنازع هو وعمر فيمين يولي من بني تميم، حتى ارتفعت أصواتها، فأنزل الله هذه الآية: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ﴾ الآية (سورة الحجرات: ٢٢)، وليس تأذي النبي صلى الله عليه وسلم في ذلك بأكثر من تأذي في قصة فاطمة.

وقد قال تعالى: ﴿وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْذِرُوا رَسُولَ اللَّهِ﴾ (سورة الأحزاب: ٣٣). وقد أنزل الله تعالى في علي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَى حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ﴾ (سورة النساء: ٤٣) لما صلى فقرأ وحطأ^(٣).

(١) - انظر حديث الإفك فيما سبق - ٣٣/٤ -
 (٢) أي لم يعرف أن رسول الله صلى الله عليه وسلم أنكر على أبي بكر رضي الله عنه شيئا.
 (٣) ذكر ابن كثير في تفسيره لأول آية ٤٣ من سورة النساء حديثا عن ابن أبي حاتم - وسبق سننه - عن علي بن أبي طالب، قال: صنع لنا عبدالرحمن بن عوف طعاما فدعانا وسقانا من

Görəsən sərxoş halda namaz qılmağı Əhli-beytdən olan Əliyə nisbət verənlər kimlərdir ? Əhli-sünnə alimi Hakim Nişaburi bu suala belə cavab vermişdir: “Şərab haram olmazdan qabaq Ənsardan olan bir kişi məst halda Məğrib namazını qılanda xəta etdi və ayə (Nisa, 43) nazil oldu,

ان الخوارج تنسب هذا السكر و هذه القراءة الى امير المؤمنين علي بن أبي

طالب

Xəvaric bu məst (sərxoş) olmağı və namazda xəta etməyi Əmirəl Muminin Əli ibn Əbi Talibə nisbət veriblər”. (Mustədrək, Hədis - 3199)

Zəhəbi də bu hədisi səhih hesab etmişdir.

Hədisin originalı, Hakim Nişaburi, "Mustədrək" hədis – 3199

٣١٦/٣١٩٩ - أخبرنا محمد بن علي بن دحيم الشيباني، ثنا أحمد بن حازم الغفاري، ثنا أبو نعيم وقبيصة قالوا: ثنا سفيان، عن عطاء بن السائب، عن أبي عبد الرحمن، عن علي رضي الله عنه قال: دعانا رجل من الأنصار قبل تحريم الخمر فحضرت صلاة المغرب فنقدم رجل قفراً: ﴿قل يا أيها الكافرون﴾ فالتبس عليه فنزلت: ﴿لا تقربوا الصلاة وأنتم سكارى حتى تعلموا ما تقولون﴾ [النساء: ٤٣] الآية.

هذا حديث صحيح الإسناد ولم يخرجاه.

وفي هذا الحديث فائدة كثيرة وهي أن الخوارج تنسب هذا السكر وهذه القراءة إلى أمير المؤمنين علي بن أبي طالب دون غيره وقد براه الله منها فإنه راوي هذا الحديث.

٣١٩٩ - قال في التلخيص: صحيح.

[illegible]

Nəticə alırıq ki, Şiələr Zeyd ibn Əliyə şərabxorluğu nisbət vermirlər, əksinə Sələfilərin şeyxi olan İbn Teymiyyə kimi xəvariclər məst (sərxoş) halda namaz qılmağı Əhli-beytdən olan İmam Əliyə (ə) nisbət verirlər.

Budurmu Əhli-beytə qarşı hörmət və onlara tabe-
cilik ???

DÖRDÜNCÜ HİSSƏ

ƏBU ZEYD SƏLƏFİNİN “SƏQƏLEYN” HƏDİSİNƏ YAZDIĞI RİSALƏDƏN BİR PARÇA

Əbu Zeyd yazır:

Üçüncüsü: İmam Məlik “əl-Muvatta” da və Hakim də “əl-Müstədrək” də Peyğəmbərin (salləllahu aleyhi və səlləm) belə dediyini nəql etmişdirlər: “Mən sizə iki şey buraxdım. Siz bunlara bağlı qaldıqca azmayacaqsınız. Bunlar Allahın kitabı və Rəsulunun sünnətidir.” Bu hədis də Müslimin rəvayət etdiyi hədisi gücləndirir. Çünki burada da təbəçilik əhli-beytə yox, Quran və Sünnətə yönəldilmişdir. Bir çox halda şiələrin bu hədisi rədd etdiklərini gördüm. Bu hədisi qəbul etməyən, görəsən bu ayələrə nə cavab verəcək? Uca Allah buyurur:

“Bunlar Allahın qoyduğu hüdudlarıdır. Kim Allaha və Onun Elçisinə itaət edərsə, Allah onu ağacları altından çaylar axan, içində əbədi qalacaqları Cənnət bağlarına daxil edər. Bu, böyük uğurdur. Kim Allaha və Onun Elçisinə asi olub Onun hüdudlarını aşarsa, Allah onu içində əbədi qalacağı Cəhənnəm oduna vasil edər. Onun üçün alçaldıcı bir əzab vardır.” (ən-Nisə/13-14); “Onlara: “Allahın nazil etdiyinə və Elçisinə tərəf gəlin!” – deyildikdə, münafıqların səndən nifrətlə üz çevirdiklərini görürsən.” (ən-Nisə/61); “Aralarında hökm vermək üçün Allahın və Onun Elçisinin yanına çağırıldıqda möminlərin sözü ancaq: “Eşidirik və itaət edirik!” –

demələridir.." (ən-Nur/51); "Üzləri odda o yan-bu yana döndəriləcəyi gün onlar deyəcəklər: "Kaş biz Allaha və Onun Elçisinə tabe olardıq!" (əl-Əhzab/66); "Ey iman gətirənlər! Allaha və Peyğəmbərə itaət edin və əməllərinizi puç etməyin! (Muhəmməd/33). Bu mənada olan ayələr Quranda çoxdur. Onların hamısında da Allaha və Rəsuluna itaət etməkdən bəhs edilir. Deməli, şəriətdə əsas olan budur. Əhli-beytə tabe olmaq və onların yolu ilə getmək də mühüm məsələlərdəndir. Çünki onların Quran və Sünnətin qorunmasında əməkləri çox böyükdür. Bu ümmət, Quranın təfsirində ibn Abbasdan faydalandığı qədər bəlkə də heç kəsdən faydalanmayıb. Həmçinin Aişə anamız da Peyğəmbərdən (salləllahu aleyhi və səlləm) ən çox hədis rəvayət edən səhabələrdən biridir. Onun rəvayət etdiyi hədislərin sayı 2000-dən artıqdır. Bu da onun dinə olan xidmətidir. Bu iki səhabə də əhli-beytin ən şərəfli simalarındandır. İbn Abbasın yüzlərlə ayəyə verdiyi şərhlər də, Aişənin rəvayət etdiyi 2000-dən artıq hədis də, Əlinin nəql etdiyi yüzlərlə hədis və onun verdiyi şəri hökmlər, bütün bunların hamısı əhli-sünnətin təfsir, hədis və fiqh kitablarında yer almışdır. Bu əhli-beytə təbəçilik deyil də, bəs nədir?

RƏDDİYYƏ

Əbu Zeyd bu sözlərində Səqəleyn hədisinin yeni formasını yəni Peyğəmbər (s)-in bizlərə “Allahın kitabı və Peyğəmbər (s)-in sünnəsini” qoyub, bizləri tərək etməsini yetirən bir hədis qeyd edir.

Bu hədisin sənədinin mötəbər olmamasını əhli-sünnə alimləri özləri sübuta yetiriblər.¹⁸

Bundan əlavə məgər şüalər Peyğəmbər (s) sünnəsini qəbul etmirlər ? Peyğəmbər (s) sünnəsini qəbul etmiyərk Qurana kifayətlənənlər Peyğəmbərin ətrafında olan bəzi səhablər idi. O cümlədən Ömər ibn Xəttab Peyğəmbərə (s) etiraz edərək dedi: **حسبنا كتاب الله** “Allahın kitabı bizə kifayətdir”.¹⁹

Yəni Peyğəmbər (s) sünnəsini yetirən hədislərə ehtiyac yoxdur.

Əbu Zeyd o zaman Peyğəmbər (s)-in yanında olsaydı yəqin ki, Ömərə dəstək olaraq deyərdi: “Allahın kitabı bizə kifayətdir”, Əbu Zeyd daha sonra “Sünnə”nin mühüm olmasını göstərmək üçün Quran ayələri qeyd edir, şübhəsiz ki, Əbu Zeyd bu ayələri şüalərə yox “Bizə Allahın kitabı kifayət edər” deyənlərə ünvanlasa daha münasib olardı.

Əbu Zeydlərin əgər Peyğəmbər (s) sünnəsinə bağlılıqları olsaydı sünnəyə əks gedən Müaviyəni

18 Həsən Səqqaf – Səhihu-Sifətu-Səlatu-Nəbi, səh,289-290

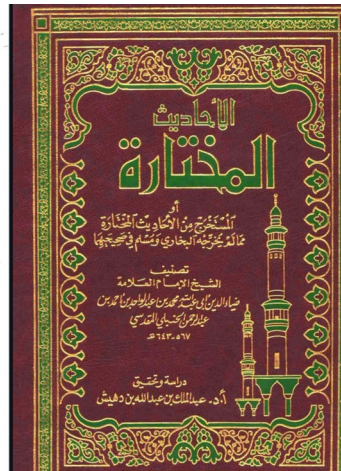
Həsən ibn Fərhani Maliki – Qiraətu fi-Kutubil Əqaid, səh,29

19 Səhih-Buxari, 5669

2) Hakim Nişaburi də Müstədrək (1706) kitabında o hədisi gətirib Zəhəbidə onun təhqiqində yazır: Buxari və Müslimin şərtinə əsasən səhihdir.

3) Ziaəddin Məqdisi əl-Əhadisul-Muxtarə (403) kitabında yuxarıda qeyd etdiyimiz hədisi gətirib.

Bunlar göstərir ki, siz sələfilərin Sünnəni müdafiə etmək iddianız puç və batildir, ona görə ki, Həcc ziyarətində insanlar Əliyə qarşı kin və nifrəti olan Muaviyənin qorxusundan Peyğəmbər (s)-in sünnəsini (təlbih deməyi) tərk edirdilər, yeri varmı siz “Sünnə” kəlməsini dilinizə gətirəsiniz ?

Əhli-beyt vasitəsilə Peyğəmbər (s) sünnəsini ələ gətirib və ona əməl edənlər şüalərdir.

Daha sonra Əbu Zeyd yazır ki, Ayişə Peyğəmbər (s)-dən 2000-dən artıq hədis rəvayət etmişdir. Bu haqda ayrıca bir məqalə yazmalıyıq. İndi isə qısa olaraq qeyd etməliyik ki, əgər Ayişə hədis nəql edibsə onda Səhih-Buxaridə Peyğəmbər (s)-in göstərişinə itaətsizlik etmişdir. Hədisə nəzər salaq:

Səhih-Buxari, hədis - 3461

ΔφΥ

٦٠ - كتاب أحاديث الأنبياء

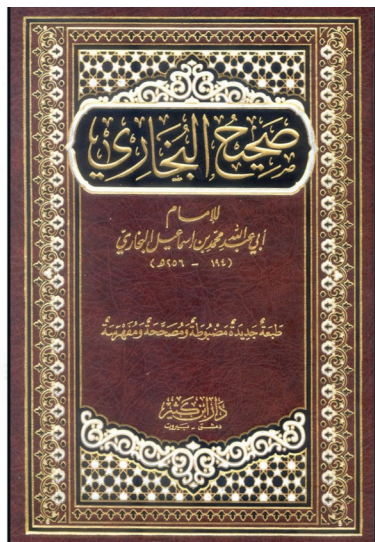
٣٤٦٠ - حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ حَدَّثَنَا سَفْيَانُ بْنُ عَمْرٍو عَنْ طَلُوسٍ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ : «سَمِعْتُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ يَقُولُ : قَالَ اللَّهُ تَعَالَى : أَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ النَّاسَ يَكُونُونَ يَهُودَ ، حُرِّمَتْ عَلَيْهِمُ الشُّحُومُ فَجَعَلُوا فِيهَا عِوَاهًا . تَابَهُ جَابِرٌ وَأَبُو هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ . (نظر الحديث : ٢٢٢٢) .

٣٤٦١ - حَدَّثَنَا أَبُو عَاصِمٍ الضَّمَالِيُّ بِمُخْلَدٍ أَخْبَرَنَا الْأَوْزَاعِيُّ حَدَّثَنَا حَسَّانُ بْنُ عُطَيْبَةَ عَنْ أَبِي جَبْشَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «بَلَّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً» وَحَدَّثَنَا عَنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا حَرَجَ، وَمَنْ كَذَبَ عِلْمًا مُتَعَدِّدًا فَلَيْسَ أَمْتَعَدَّةً مِنَ النَّارِ.

٣٤٦٢ - حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: حَدَّثَنِي إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ عَنْ صَالِحٍ عَنْ ابْنِ شَهَابٍ قَالَ: قَالَ أَبُو سَلَمَةَ بْنُ عَبْدِ الرَّحْمَنِ إِنَّ أَبَا هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِنَّ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى لَا يَصْغُونَ» [فَخَالَفُوهُم]. [الحدث ٣٤٦٢ - طرفه في: ٥٨٩٩].

٣٤٦ - حدثنا محمد قال: حدثنا حجاجٌ حدثنا جريّرٌ عن الحسنِ حدثنا جُنُبٌ بن عبد الله في هذا المسجد، وما نُسبنا منه، أنَّه: ما تُخشى أن يكونَ حدثٌ كَذِبٌ على النبيِّ ﷺ قال رسول الله ﷺ: «كانَ فيمنَ كانَ قبلكم رجلٌ بورحٍ فاعذَ سَكِينَا فَعَزَّ بِهَا يَدَهُ، فَمَا رَقَا الدِّمَاحَ حَتَّى مَاتَ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى: يَا ذَرْنِي عِبْدِي بِنَفْسِهِ، حُرِّمْتُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ» (انظر الحديث: ١٣٦٤).

٥١ - باب حديث أبي رَضٍّ وأعمى وأقرع في بني إسرائيل

[illegible]

Peyğəmbər (s) buyurmuşdur:

بلغوا عني ولو آية و حوثوا عن بني اسرائيل...

“Məndən bir ayədə olsa yetirin və Bəni-İsraildən hədis nəql edin...”²²

Deməli Ayişə gərək Bəni-israildən hədis nəql edəydi, Peyğəmbər (s)-dən yox.

Zəhəbi “Təzkirətul-Huffaz” kitabında (c.1/səh.5)

Ayişədən nəql edir:

قالت عائشة: جمع أبي الحديث عن رسول الله و كانت خمسمائة
حديث فلما أصبح قال: اي بنتية هلمى الاحاديث التي عندك فجوئته
بها فدعا بنار فأحرقها.

تذكرة الحفاظ
عمر بن الخطاب ج ١ - ط ١
نعم فرأى الصادقين في الآفة الصديق وإليه المنهج في التجري
في القول وفي القبول .
وقد قل الحاك قال حتى يكر بن محمد الصيرفي بزو اذا عمد
ابن موسى البربري اذا الفضل بن غسان اذا عل بن صالح اذا موسى بن
عبد الله بن حسن بن حسن بن ابراهيم بن عمر بن عبد الله التميمي
حتى التماس بن محمد قالت عائشة جمع ابي الحديث عن رسول الله
صلى الله عليه وسلم وكانت خمسمائة حديث فأتى إليه بطلب كثيرا قالت
فمنى قلت أنت طلب لتكوى لو لتي . فليك ؟ فلما أصبح قال اي بنتية
هلمى الاحاديث التي عندك فجئت بها فدعا بنار فحرقها . قلت لم احرقها ؟
قال حينئذ ان الموت . وهي عندي فيكون فيها احاديث عن رجل
قد اتتته ووقت . ولم يكن كما حتى فاكون قد قلت ذلك . فهذا
لا يصح والله اعلم .
توفي الصديق رضي الله عنه اثنان وعشرين من جمادى الآخرة من
سنة ثلاث عشرة وله ثلاث وستون سنة .
٢ - ابي هريرة عن عمر بن الخطاب رضي الله عنه
ابو حفص السدي الطاروق وروى رسول الله صلى الله عليه وسلم
ومن اخص الله به الاسلام وقبض به الاضمار وهو الصادق اعففت اللهم
الذي جاء عن الصطفى صلى الله عليه وسلم انه قال لو كان يندى بنى
لكن عمر الذي قرنه الشيطان واعلى به الايمان واطن الاذان .
قال فلق بن ابي نعم عن فلق عن ابن عمر قال قال النبي صلى الله

كِتَابُ
تَذَكُّرَةِ الْحَفَظَاتِ
لِلْإِمَامِ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ شَيْخِ الْإِسْلَامِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ
الْمَدَنِيِّ ٧٤٨ هـ - ١٣٤٨ م
الجزء الأول
صحيح
عن النسخة القديمة المحفوظة في مكتبة المجمع العلمي
تحت إمامة وزارة المعارف للحكومة المصرية الحديثة
دار الكتب العلمية
بيروت - لبنان

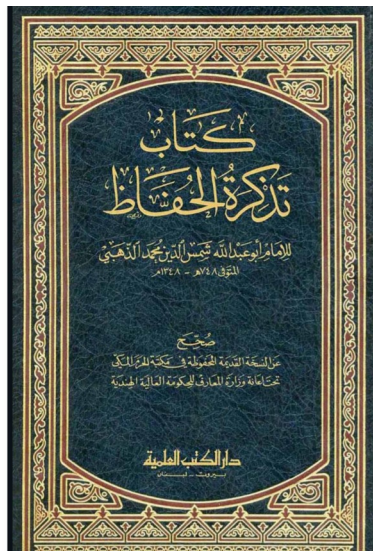
“Ayışə deyir: Atam Əbu Bəkr Peyğəmbər (s)-in 500 hədisini toplamışdı, mənə verdi, axşam gördüm ki, atam narahatdı, səhər mənə dedi sənə verdiyim hədisləri mənim yanıma gətir və od gətirməyimi istədi. Mən od gətirdim o hədisləri yandırdı”.²³

Zəhəbi yenə **“Təzkirətul-Huffaz”** kitabında (c.1/səh.2,3) yazır:

آن الصديق جمع الناس بعد وفاة نبيهم فقال انكم تحدثون عن رسول الله صلى الله عليه و سلم احاديث تخلفون فيها و الناس بعدكم اشد اختلاف فلا تحدثوا عن رسول الله شيئا فمن سألكم فقولوا بيننا و بينكم كتاب الله فاستحلوا حلاله و حرموا حرامه.

افضل الامة و خليفة رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم و مؤنه في الناس و حديقته الاكبر و وصيه الاقرب و وزيره الاحزم عبد الله ابن ابي قحافة عثمان القرشي النبي قد افردت سيرته في مجله وسط . وكان اول من احتاط في قبول الاخبار فروى ابن شهاب عن قبيصة بن ذؤيب ان الجدة جاءت الى ابي بكر تنس ان ثورث هال ما اجد لك في كتاب الله شيئا و ما علمت ان رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم ذكر لك شيئا ثم سأل الناس فقام المنيرة فقال حضرت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يطعها الدنس فقال له هل منك احد فشهد محمد بن مسلمة بتل ذلك فأنقذه لما ابوبكر رضى الله عنه . ومن مراسيل ابن ابي مليكة ان الصديق جمع الناس بعد وفاة نبيهم فقال انكم تحدثون عن رسول الله صلى الله عليه وسلم احاديث تخلفون فيها و الناس بعدكم اشد اختلاف فلا تحدثوا عن رسول الله شيئا فمن سألكم فقولوا بيننا و بينكم كتاب الله فاستحلوا حلاله و حرموا حرامه .

فهذا المرسل يدل ان مراد الصديق الثبت في الاخبار و التبرى لاسد باب الرواية بالاتحاد لما نزل به امر الجدة ولم يعمد في الكتاب كيف سأل عنه في السنة فلما اخبره الثقة ما اكتفى حتى استظهر بقة آخر ولم يقل حسنا كتاب الله كما قوله الخواارج . وحدث يونس عن الزهري ان ابا بكر حدث رجلا حديثا فاستغفمه الرجل اياه فقال ابي بكر: هو كما حدثك ، أي ارض تقضى اذا اتا قلت ما لم اعلم ؟ و صرح ان الصديق عظيم فقال : اياكم و الكذب فان الكذب يهدي الى الجور و القصور يهدي الى النار .

“Siddiq (Əbu Bəkr) Peyğəmbər (s)-in vəfatından sonra müsəlmanları toplayıb onlara dedi: Siz Peyğəmbər (s)-dən bir-birlərinizlə ixtilafli hədislər rəvayət edirsiniz. Sonralar bu ixtilaf şiddətlənə bilər ona görə də Peyğəmbər (s)-dən heç bir hədis rəvayət etməyin, sizlərdən kim sual etsə deyin: Bizim aramızda Allahın kitabı var onun halalı halaldır, haramıda haramdır”.²⁴

Bu mövzuda ayrıca kitablar yazılmalıdır çünki belə tarixi əsaslar olduqca çoxdur. Bunlar İslam dininin Peyğəmbər (s)-dən sonra nə kimi faciələr yaşamasını göstərir.

Sələfilərə sualımız budur:

Əbu Zeyd yazır Ayişə Peyğəmbər (s)-dən 2000-dən çox hədis rəvayət edib, görəsən Ayişə özünün rəvayət etdiyi hədislərə əməl edirmi ?

Bir hədisə diqqət yetirək:

Əhməd ibn Hənbəlin **“Müsnəd”** kitabında 24820 nömrəli hədisində yazılır.

24 Diqqət: Zəhəbi Əbu Bəkrin bu işinə don geyindirmək üçün yazır: Əbu Bəkr istəyirdi ki, müsəlmanlar hədis nəql etməkdə daha dəqiq və ciddi olsunlar. O (Əbu Bəkr) Xəvaric kimi demək istəmirdi ki, «حسبنا كتاب الله» “Bizə Allahın kitabı kifayətdir”. Zəhəbinin yadından çıxıb ki, bu cümləni ilk dəfə deyən “Ömər”dir. Bəlkə də Zəhəbiyə görə Ömər xəvaricdir, bunu Əbu Zeyd daha yaxşı bilər.

...و اما عمارفانی سمعت رسول الله يقول لا يخير بين امرين الا اختار
ارشد هما²⁵

٢٤٨٠- حدثنا أبو أحمد قال: حدثنا عبد الله بن حبيب، عن حبيب
ابن أبي ثابت، عن عطاء بن يسار، قال:
جاء رجل، فوقع في عليٍّ وفي عمار رضي الله تعالى عنهما
عند عائشة، فقالت: أمّا عليٌّ، فلستُ قاتلةً لك فيه شيئاً، وأمّا
عمار، فإني سمعتُ رسولَ الله ﷺ يقول: «لا يُخَيَّرُ بَيْنَ أَمْرَيْنِ
إِلَّا اخْتَارَ أَرْشَدَهُمَا»^(١).

مُسْتَنَدُ
الإمام أحمد بن حنبل
(١٦٤-٢٤١هـ)

= وقد سلف بإسناد صحيح برقم (٢٤٦٢٨).
(١) وقع في (ق): أشدعها. وانظر التعليق الآتي على الحديث.
(٢) إسناده صحيح على شرط مسلم. عبد الله بن حبيب -وهو ابن أبي
ثابت- من رجاله، وبقيّة رجاله ثقات رجال الشيخين: أبو أحمد: هو محمد
ابن عبد الله بن الزبير الأثيري.
وأخرجه الترمذي (٣٧٩٩)، والنسائي في «الكبرى» (٨٢٧٦)، وابن ماجه
(١٤٨)، والحاكم في «المستدرک» ٣/٢٨٨، والطبري في «تاريخه»
١١/٢٨٨، وابن الأثير في «المذاهب» (في ترجمة عمار بن ياسر) من طريق
عبد العزيز بن سياه، عن حبيب بن أبي ثابت، به مختصراً، دون ذكر علي
والقصة، ووقع عند الترمذي: «أشدعها» بالنسب، وعند النسائي: «أشدعها»،
وعند الخطيب: «أيسرها».
قال الترمذي: هذا حديث حسن غريب لا نعرفه [٥] من هذا الوجه من
حديث عبد العزيز بن سياه.
قلنا: قد تابعه عبد الله بن حبيب عند أحمد، كما هو ظاهر.
وفي الباب عن عبد الله بن مسعود سلف برقم (٢٦٩٣).
قال المباركوري في «تحفة الأحاديث شرح الترمذي» ١٠/٢٩٩: قوله:
«إلا اختار أرشدتهما» أي: أصلهما، وأصوبهما، وأقربهما إلى الحق، وفي
بعض النسخ: أشدعها، أي: أصعبهما، قال القاري: قيل: هذا بالنظر إلى=

كتاب المسند وصحاح الموطأ وموسم
شعب الاربعة عشر
عن ابن حنبل
رواه في مسنده
مؤسسة الرسالة

Əta ibn Yəsar deyir: “Bir kişi Ayişənin yanında
Əlidən və Əbbasdan pis sözlər dedi. Ayişə dedi: Əli
barəsində sənə heç bir şey demirəm (yəni Əliyə nə
deyirsən de) Amma Əmmar haqqında Peyğəmbər
(s)-dən eşitdim ki, buyurdu: Əmmar iki yolun
arasında seçim qarşısında qaldığı zaman haqq yolu
seçəcəkdir”.

81

25 Müsnəd kitabının iki nəfər təhqiqatçısı Şüeyb Ərnəut və Həmzə
Əhmədzin hədisi səhih bilirlər. Nasirəddin Əlbani də “Silsilətul-
Əhadisi-Səhihə” adlı kitabında (c.2/səh.489 hədis – 835) göstərir ki,
hədis səhidir.

2000-dən çox hədisi Peyğəmbər (s)-dən rəvayət edən Ayişə niyə bu hədisə əməl etmədi və Cəməl savaşında Əmmara və Raşidin xəlifəsi Əliyə qarşı müharibə etdi ???

BEŞİNCİ HİSSƏ

ƏBU ZEYD SƏLƏFİNİN “SƏQƏLEYN” HƏDİSİNƏ YAZDIĞI RİSALƏDƏN BİR PARÇA

Əbu Zeyd yazır:

Dördüncüsü: Peyğəmbər (salləllahu aleyhi və səlləm) demişdir: “Mənim sünnətimdən və məndən sonra gələcək, hidayətə çatmış Rəşidi xəlifələrimin sünnətindən azı dişləriniz ilə yapışın!..” (Əhməd “Müsnəd” 4/126, Tirmizi 5/44-də hədis üçün həsən-səhih demişdir, Əbu Davud 5/13, İbn Məcə 1/15, Darimi “Sünən” 1/57, Hakim “Müstədrək”də hədisi səhih saymış və Zəhəbi də onunla razılaşmışdır: 1/95-96, Şeyx Əlbani də hədisi səhihləmişdir: “Müşkətul-məsəbih” 1/58). Həmçinin o (salləllahu aleyhi və səlləm): “Məndən sonra iki şəxsə, Əbu Bəkrə və Ömərə tabe olun!” – demişdir. (Əhməd 5/399, Tirmizi 5/610, Hakim 3/79. Hədis səhihdir. Bax! Əlbaninin “Silsilətul-əhədis əs-sahiha” əsəri 3/233 hədis no: 1233). Əhli-beytə tabeçiliyi əmr edən hədislər də bu cürdür. Bu hədislərə əsasən bəzi alimlər demişdir ki, Rəşidi xəlifələrin³ icması (bir məsələ üzərində yekdil rəyə gəlmələri) şəriətdə hüccət (dəlil) sayılır. Alimlərdən bir qismi isə yuxarıda qeyd etdiyim ikin-ci hədisə əsasən: “Əbu Bəkr və Ömər bir məsələdə ittifaq etsələr, bu mənim üçün hüccət sayılar” – demişdir. Əbu Yalə də: “Tirmizinin

rəvayət etdiyi hədisə əsasən Haşim övladları-nın (yəni əhli-beytin) icması hüccətdir” – demişdir (Bax! “Minhəcus-sunnə” 4/85).

RƏDDİYYƏ

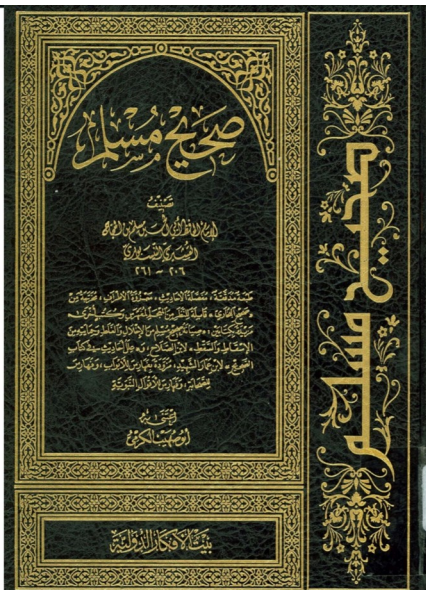
Əbu Zeydin qeyd etdiyi hədisdə Peyğəmbər (s) özündən sonra “Raşidi xəlifələrinin sünnəsinə bağlanmağımızı istəmişdir”, burada sual oluna bilər ki: Əgər bu hədisin səhih olmasını qəbul etsək nəticə ala bilərikmi Peyğəmbər (s)-in buyurduğu raşidi xəlifələri Əbu Bəkr, Ömər və Osmandır ? Cavab budur: Xeyr ! Səbəbini bilmək üçün bir hədisə diqqət yetirək:

Səhih-Muslim, hədis – 1847

...يكون بعدى ائمة لا يهتدون بهدای ولا يستنون بسنتى و سيقوم فيت رجال قلوبهم قلوب الشياطين...

“Huzeyfə ibn Yəman deyir: **Mən Peyğəmbərə (s) dedim: Ey Allahın Rəsulu (s), biz şəər (bəla,müsibət) üzərində idik, Allah bizlərə xeyr nəsib etdi, bu xeyirdən sonra yenə şəər bizə üz gətirərmidi ? Peyğəmbər (s) buyurdu: Bəli... dedim:bu necə olacaq ? Peyğəmbər buyurdu (s) buyurdu: Məndən sonra elə imamlar (hakim,xəlifə) olacaq ki, onlar mənim hidayətim ilə hidayət tapmayıb, mənim sünnəmə əməl etməzlər, onlardan elələri olar ki, qəlbləri şeytan qəlbidir...”**

Hədisin originalı, Səhih-Muslim, hədis - 1847

[illegible]

Bu hədisdən nəticə almağı oxucuların öhdəsinə buraxıram. Əgər Əbu Zeydin qeyd etdiyi "Raşidi Xəlifələr" hədisimötəbər olsada şübhəsiz ki, o, Raşid xəlifədən məqsəd Əmirəl-Muminin Əlidir, çünki Peyğəmbər (s)-in kəlamına əsasən imamətə layiq odur, Pey-öəmbər (s) buyurmuşdur:
İbn Həcər Əsqəlani – Əl-İsabə c.7/səh.82

وفي مسند احمد بسند جيد عن علي: قال قيل: يا رسول الله من تؤمر بعدك؟ قال: ان تأمروا ابا بكر تجدوه امينا زاهدا في الدنيا راغبا في الآخرة، وان تأمروا عمر تجدوه قويا امينا لا يخاف في الله لومة لائم،

وان تؤمرا عليا وما اراكم فاعلين - تجدوة هاديا مهديا يأخذ بكم الطريق
المستقيم.

“Əhməd ibn Hənbəl özünün Musnəd kitabında mö-təbər sənədlə nəql etmişdir: Əli deyir: Peyğəmbər (s)-dən soruşuldu: Səndən sonra kim Əmir (rəh-bər) olacaq ? Peyğəmbər (s) buyurdu: Əgər Əbu Bəkri Əmir etsəniz onun əmanətdar, dünyada zahid və axirətə rəğbətli (meyilli) olmasını görəcəksiniz, əgər Öməri əmir etsəniz onun güclü, əmanətdar və Allah yolunda heç bir kəsin danlağından qorxmayan görəcəksiniz, əgər Əlini əmir etsəniz – MƏN BİLİRƏM Kİ, SİZ ONU ƏMİR ETMƏZSİNİZ – onu hidayət edən və hidayət olmuş olduğunu görəcəksiniz, və sizi Sirati-Mustəqimə (doğru yola) aparacaqdır”.

Hədisin originalı, İbn Həcər Əsqəlanı "əl-İsabə" c.7/ Səh.282

الأصَابَةُ للإمام الحافظ أحمد بن علي بن حجر العسقلاني
الترقي سنة ٨٥٢ هـ

الإصابة في تمييز الصحابة ٢٨٢

وَأُنْزِلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: ﴿فَقُلْ مَا لَوْ أَنَا وَأَبْنَاءُكُمْ وَأَبْنَاءُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَنْفُسُكُمْ وَأَنْفُسُكُمْ﴾ [آل عمران: ٦١]. فَدَعَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلِيًّا، وَفَاطِمَةَ، وَحَسَنًا، وَحُسَيْنًا، فَقَالَ: «اللَّهُمَّ هَؤُلَاءِ أَهْلِي».

وَأُخْرِجَ أَيْضًا - وَأَصْلُهُ فِي مُسْلِمٍ ^(١) - عَنْ عَلِيٍّ، قَالَ: لَقَدْ عَاهَدَ إِلَيَّ النَّبِيُّ ﷺ: «أَنْ لَا يُحْبِكَ إِلَّا مُؤْمِنٌ، وَلَا يُغِيضُكَ إِلَّا مُنَافِقٌ».

وَأُخْرِجَ التِّرْمِذِيُّ ^(٢) بِإِسْنَادٍ قَوِيٍّ، عَنْ عُمَرَ بْنِ حَصِينٍ فِي قِصَّةٍ قَالَ فِيهَا: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَا تُرِيدُونَ مِنْ عَلِيٍّ، إِنْ عَلَيًّا مِنِّي وَأَنَا مِنْ عَلِيٍّ، وَهُوَ وَلِيُّ كُلِّ مُؤْمِنٍ بَعْدِي».

وَفِي «مُسْنَدِ أَحْمَدَ» ^(٣) بِإِسْنَادٍ جَيِّدٍ، عَنْ عَلِيٍّ، قَالَ: قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مِنْ تُوْمَرُ بَعْدَكَ؟ قَالَ: «إِنْ تُوْمَرُوا أَبَا بَكْرٍ تَجِدُوهُ أَمِينًا، زَاهِدًا [٨٢/٣] فِي الدُّنْيَا رَاضِيًا فِي الْآخِرَةِ، وَإِنْ تُوْمَرُوا عُمَرَ تَجِدُوهُ قَوِيًّا أَمِينًا، لَا يَخَافُ فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَائِمَةً، وَإِنْ تُوْمَرُوا عَلِيًّا - وَمَا أَرَاكُمْ فَاعِلِينَ - تَجِدُوهُ هَادِيًّا مَهْدِيًّا، يَأْخُذُ بِكُمْ الطَّرِيقَ الْمُسْتَقِيمَ».

٥٧٠/٤ / وَكَانَ قَتْلُ عَلِيٍّ فِي لَيْلَةِ السَّابِعِ عَشَرَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ سَنَةَ أَرْبَعِينَ مِنَ الْهِجْرَةِ، وَمُدَّةُ خِلَافَتِهِ خَمْسُ سِنِينَ إِلَّا ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ وَنِصْفَ شَهْرٍ؛ لِأَنَّهُ بُويعَ بَعْدَ قَتْلِ عُمَرَ فِي ذِي الْحِجَّةِ سَنَةَ خَمْسٍ وَثَلَاثِينَ، ^(٤) وَكَانَتْ وَقْعَةُ الْجَمَلِ فِي جُمَادَى ^(٥) سَنَةِ سِتٍّ وَثَلَاثِينَ، وَوَقْعَةُ صِفِّينَ فِي سَنَةِ سَبْعٍ وَثَلَاثِينَ، وَوَقْعَةُ

(١) التِّرْمِذِيُّ (٣٧٣٦)، وَمُسْلِمٌ (٧٨). (٢) التِّرْمِذِيُّ (٣٧١٢). (٣) أَحْمَدُ ٢١٤/٢ (٨٥٩). (٤ - ٥) سَقَطَ مِنْ: ص. (٥) سَقَطَ مِنْ: أ، ب.

Bu hədis başqa məşhur əhli-sünnə mənbələrində də nəql olunmuşdur:

Əhməd ibn Hənbəl "Musnəd", hədis – 859

مُسْنَدُ الْإِمَامِ أَحْمَدَ بْنَ حَنْبَلٍ

المسند الأول

٨٥٩ – حدثنا أسود بن عامر حدثني عبد الحميد بن أبي جعفر، من ص (٥٣٧) يعني الفراء، عن إسرائيل عن أبي إسحق عن زيد بن يثيع عن علي قال: قيل: يا رسول الله، من يؤمر بعدك؟ قال: إن تؤمروا أبا بكر تجدوه أميناً زاهداً في الدنيا راغباً في الآخرة، وإن تؤمروا عمر تجدوه قوياً أميناً لا يخاف في الله لومة لائم، وإن تؤمروا علياً، ولا أراكم فاعلين، تجدوه هادياً مهدياً يأخذ بكم الطريق المستقيم.

٨٦٠ – حدثنا هاشم بن القاسم حدثنا شعبة عن أبي التياح قال: سمعت رجلاً من عنزة يحدث عن رجل من بني أسد قال: خرج علينا علي فقال: إن النبي ﷺ أمر بالوتر، ثبت وتره هذه الساعة، يا ابن التياح أذن أو ثوب.

٨٦١ – حدثنا محمد بن جعفر ثنا شعبة عن أبي التياح حدثني رجل من عنزة عن رجل من بني أسد قال: خرج علي حين ثوب الثوب لصلاة الصبح فقال: إن رسول الله ﷺ أمرنا بوتر، فثبت له هذه الساعة، ثم قال: «أقم يا ابن النواحة».

٨٦٢ – حدثنا أسود بن عامر حدثنا شعبة عن أبي التياح سمعت عبد الله بن أبي الهذيل العنزي يحدث عن رجل من بني أسد قال: خرج

(٨٥٩) إسناده صحيح

عبد الحميد بن أبي جعفر الفراء: ترجمه الحافظ في التمهيد ٢٤٤

من ص (٥٣٧)

فقال: «وثقه ابن حبان» ولم يزد، فقصر فيه جداً، وهو مترجم في الجرح والتمحييل ١٧/١/٣ وذكر أنه سمع منه البخاري والأسود بن عامر، وأن شريكاً أتى عليه خيراً، ثم قال ابن أبي حاتم: «سألت أبي عن عبد الحميد بن أبي جعفر؟ فقال: هو شيخ كوفي» = وذكر أيضاً أن اسم أبيه أبي جعفر «كيسار»، والحدث في مجمع الزوائد ٥: ١٧٦ وقال: «رواه أحمد والبخاري والطبراني في الأوسط، ورجال البزار ثقات» فيظهر لي أن الهيثمي لم يعرف عبد الحميد بن أبي جعفر ورأى إسناده البزار معروفاً له، فوق رجاله.

(٨٦٠) إسناده ضعيف. لجهالة الرجل من بني أسد، الراوي عن علي، وما الرجل من عنز الذي سمع منه أبو التياح فهو عبد الله بن أبي الهذيل، كما سمي، فيما مضى ٦٨٩ وكما يأتي في ٨٦٢.

(٨٦١) إسناده ضعيف. هو مكرر ما قبله.

(٨٦٢) إسناده ضعيف. كالأدب قبله، ولكنه لم يسبق هنا لفظه، وأجسل إسالة غريبة في قوله «قد ذكر نحوه حديث سفيان بن عيينة كذا عنده وهو مسني في توبه». وحديث سفيان =

(٥٣٨)

يَقْبِضُ الْمَظْفَرُ الْعَالِمُ
أَيُّ الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي بَكْرٍ تَسْلِيْمًا الشَّافِعِي
قَوْلَا الَّذِينَ الْهَيْتَنِي

كتاب الخلافة

٢٣٠

الْبَيْتُ الْبَيْتَانِ

٢٣ - كِتَابُ الْخُلَفَاءِ

١ - بَابُ الْخُلَفَاءِ الْأَرْبَعَةِ

٨٩٠٧ - عن علي أنه قال يوم الجمل: إن رسول الله ﷺ لم يعهد إلينا عهداً نأخذ به في إمارة، ولكنه شيء رأيناه من قبل أنفسنا، ثم استخلف أبو بكر، رحمة الله على أبي بكر، فأقام واستقام، ثم استخلف عمر، رحمة الله على عمر، فأقام واستقام حتى ضرب الدين بحجرانه^(١).

رواه أحمد، وفيه رجل لم يسم، وبقية رجاله رجال الصحيح.

٨٩٠٨ - وعن عبد خير، قال: قام علي بن أبي طالب، عليه السلام، على المنبر، فذكر رسول الله ﷺ، فقال: قبض رسول الله ﷺ، واستخلف أبو بكر، فعمل بعمله وسار بسيرته حتى قبضه الله على ذلك، ثم استخلف عمر، فعمل بعملهما وسار بسيرتهما حتى قبضه الله على ذلك^(٢).

رواه أحمد، رجاله ثقات.

٨٩٠٩ - وعن علي، قال: يا رسول الله، من نؤمر بعدك؟ قال: «إِنْ تَوَمَّرُوا أَنَا بُكْرَ تَحْلُوهُ أَمِينًا زَاهِدًا فِي الدُّنْيَا، رَاضِيًا فِي الْآخِرَةِ، وَإِنْ تَوَمَّرُوا عُمرَ تَحْلُوهُ قَوِيًّا أَمِينًا، لَا يَخَافُ فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَئِيمًا، وَإِنْ تَوَمَّرُوا عَلِيًّا، وَلَا أَرَاكُمْ فَاعْلَيْنَ، فَجَلُوهُ هَادِيًا مَهَابِيًّا، يَأْخُذُ بِكُمْ الطَّرِيقَ الْمُسْتَقِيمَ»^(٣).

رواه أحمد، والبخاري، والطبراني في الأوسط، رجال البخاري ثقات.

٨٩١٠ - وعن حذيفة بن اليمان، قال: قالوا: يا رسول الله، ألا تستخلف علينا؟

(١) أخرجه الإمام أحمد في المسند (١١٤/١)، وأورده المصنف في زوائد المسند برقم (٢٣٤٤).

(٢) أخرجه الإمام أحمد في المسند (١٢٨/١)، وأورده المصنف في زوائد المسند برقم (٢٣٤٥).

(٣) أخرجه الإمام أحمد في المسند (١٠٩/١)، والطبراني في الأوسط برقم (٢١٦٤)، وأورده المصنف في زوائد المسند برقم (٢٣٤٧)، وفي كشف الأستار برقم (١٥٧١).

فَضَائِلُ الصَّحَابَةِ

الإمام أحمد بن حنبل

الأول

(٢٨٢) حدثنا عبد الله حدثني أبي نا جرير عن منصور عن مجاهد قال: أول من أظهر الإسلام سبعة: رسول الله وأبو بكر وبلال وخباب وصهيب وعمار وسمية أم عمار.

(٢٨٣) حدثنا عبد الله قال حدثني مَحْزَن بن عَوْن بن أبي عون قُتْنَا عبد الله ابن نافع الصائغ المدني عن عاصم بن عمر عن أبي بكر بن عبد الله عن عبد الله بن عمر قال قال رسول الله ﷺ: أنا أول من تنشق عنه الأرض ثم أبو بكر ثم عمر ثم أهل البيت ثم أحشر بين الحرمين.

(٢٨٤) حدثنا عبد الله قال حدثني أبي قُتْنَا أسود بن عامر قال حدثني عبد الحميد بن أبي جعفر يعني الفراء عن إسرائيل عن أبي إسحاق عن زيد بن يثيع عن علي قال: قيل: يا رسول الله مَنْ يُؤمَّرُ بعدك؟ قال: ان تُمُورُوا أبا بكر تحذوه أمينا زاهدا في الدنيا راعبا في الآخرة وان تُمُورُوا عمر تحذوه قويا أميناً لا يخاف في الله لومة لائم،

وان تُمُورُوا علياً ولا أراكم فاعلين

تحذوه هادياً مهدياً

يأخذ بكم

الطريق المستقيم

(٢٨٢) إسناده صحيح إلى مجاهد. وأخرجه ابن سعد (٢٣٣: ٣) عن مجاهد مثله، ومضى برقم ١٩١ إسناده حسن عن ابن سمعود وفيه المقداد يدل خباب.

(٢٨٣) إسناده ضعيف لضعف عاصم بن عمر بن حفص العمري. وأبو بكر بن عبد الله هو ابن أبي الجهم ضمير العدوي. وقد تقدم وأخرجه القطيعي في زيادته في الكتاب ومضى برقم ١٣٢.

الإمام علي هو الهادي المهدي الذي يأخذ بالمسلمين إلى الطريق المستقيم

(٢٨٤) إسناده حسن.

وعبد الحميد بن أبي جعفر واسمه كيسان الفراء صدوق ذكره البخاري في الكبير وسكت عنه وأثنى عليه شريك خيراً، وقال أبو حاتم شيخ كوفي. التاريخ الكبير (٥: ٢٠٣)، والخرج (١٧: ١٣).

وزيد بن يثيع ويقال: أئبع بالمهجرة المهداني الكوفي

وقال ابن حجر ثقة محضرم. ابن سعد (٢٢٢: ٦)، التاريخ الكبير (٤٠٨: ١٠٣)، التهذيب (٤٣٨: ٣)، التقریب (٢٧٧: ١).

٢٣١ وثقه ابن حبان والمجلد

ثامي ثقة محضرم

بهذا نعرف ان تضعيف الألباني ليس صحيحاً

و هو في المسند (١٠٨: ١) مثله سنداً ومثلاً. وأخرجه البراز كفا في كشف الاستار (٢٥٥: ٢)

من طريق فضيل بن مزروع عن زيد وإسناده حسن وظن الملق انه يمكن ان يكون سقط من الاسناد ابو اسحاق، وليس بلام وقال الهيثمي في مجمع الزوائد (١٧٦: ٥) رواه احمد والبراز والطبراني في الاوسط

ورجال البراز ثقات وأخرج أبو نعيم في الحلية (٦٤: ١) من طريق أبي إسحاق جزء تأمير علي فقط.

وأخرجه الحاكم في معرفة علوم الحديث (ص ٢٧ - ٢٨) في معرفة المنقطع من طريق عبدالرزاق عن الثوري عن أبي إسحاق وقال انه منقطع من موضعين:

١ - ان عبد الرزاق لم يسمعه من الثوري. ٢ - والثوري لم يسمعه من أبي إسحاق.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمِنْ لَدُنْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمَنِ

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تُكْرَهُ

Çox maraqlıdır bütün bu mənbələrdə göstərilir ki, Peyğəmbər (s) buyurmuşdur: **Əgər Əlini özlərinizə Əmir (başçı,xəlifə) etsəniz – Mən bilirəm ki, siz onu əmir seçməzsiz - ...**

Görəsən Peyğəmbər (s) niyə bu sözü deyirdi ? Məgər Osmandan sonra Əlini xəlifə seçmədilər ? Şübhəsiz ki, Peyğəmbər (s) istəyirdi onun vəfatından sonra müsəlmanlar Əlini özlərinə xəlifə və Əmir etsinlər, ona görə buyurmuşdu: - mən bilirəm ki, siz Əlini əmir seçməzsiz-

Amma qeyd etdiyimiz hədisdən məlum olur ki, bizləri Sirati-Mustəqimə yəni doğru yola aparacaq Raşid şəxs imam Əlidir.

Bundan əlavə sizlər üçün bir hədis qeyd edəcəyəm özünüz fikirləşin, bu hədisə əsaəsən Raşidi Xəlifələrindən bildiyiniz Osman və Əlidən hansı birinin sünnəsi Peyğəmbər (s) sünnəsi ilə eynilik təşkil edir:

Səhih-Buxari, hədis – 1563 və 1569

Səhih-Muslim, hədis – 1223

Mərvan ibn Həkəm deyir: **Məkkə ilə Mədinə arasında eşitdim ki, Osman Təməttö həccini qadağan edir və Ümrə ilə Həccin bir yerdə həyata keçirilməsini qadağan edir, Əli (ə) bunu gördükdə Ümrə və Həcc üçün uca səslə Təlbih dedi və buyurdu:**

ما كنت لأدع سنة النبي (ص) لقول احد

“Mən heç bir kəsin sözünə görə Peyğəmbər (s)-in sünnəsini tərk etmərəm”.

Ey Əbu Zeyd bu hədisə əsasən Peyğəmbər (s) sünnəsinə əməl edən kimdir imam Əli ya Osman ? Görəsən Osman niyə Təməttö həccinə icazə ver-mirdi ? Ona görə ki, Ömər onu haram etmişdi. Buna dəlilimiz:

Səhih-Muslim, hədis – 1405

İbn Əbbas ilə ibn Zubeyrin iki mutə²⁶ ilə bağlı ixti-lafı düşmüşdü, Cabir ibn Əbdullah dedi:

فعلنا هما مع رسول الله (ص) ثم نهانا عنهما عمر

“Biz Peyğəmbər (s)-in vaxtında onları (o iki mutəni yəni Təməttö həccini və Siğəni) edirdik. Sonra Ömər onların ikisininə bizə haram etdi”.

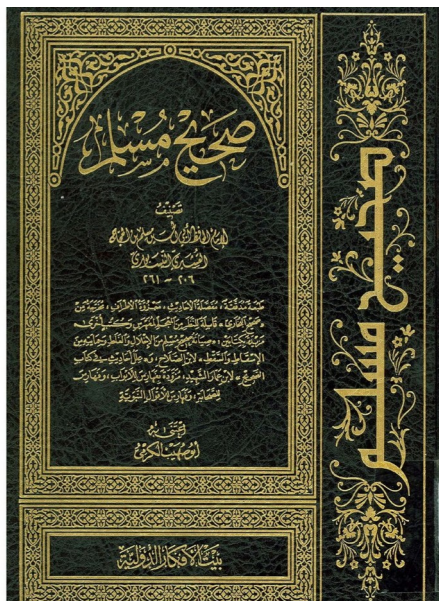
Sual: Görəsən Peyğəmbər (s)-in sünnəsində yəni Peyğəmbər (s) Həcc ziyarətini Ümrə ilə cəm halda həyata keçirirdimi ?

Cavab: Bəli, buna dəlilimiz:

Səhih-Muslim hədis – 1226 (bu hədisə diqqət yeti - rin)

“Mutərrəf deyir: İmran ibn Hüseyn ölümü ilə nəti-cələnən xəstəliyə tutulmuşdu, mənə öz yanına ça-ğıtıdıraraq dedi: Mən sənə elə hədislər deyərəm ki, ola bilsin mənim ölümümdən sonra sənün üçün fay-dalı olsun. Əgər mən sağ qalsam bu hədisləri gizlət, əgər dünyamı dəyişsəm onları başqalarına danış, çünki (ölümümdən sonra) kimsə mənə zərər yeti-rə bilməz. Bunu bil ki, Peyğəmbər (s) Həcc və

Ümrəni (Təməttö) cəm etmişdi. (bir yerdə həyata keçirirdi) sonrada onun qadağa edilməsilə bağlı heç bir ayə nazil olmadı və Peyğəmbər (s) onu qadağa etməmişdir. Amma bir kişi bu məsələdə öz nəzərini söylədi".²⁷

Bu hədisdən məlum olur ki, sizin rəşidin xəlifə kimi tanıdığınız adamların qorxusundan səhabələr Peyğəmbər (s) sünnəsini yetirən hədisləri deməkdən qorxurlar.

27 İmam Nəvəvi Səhih-Muslimin şərhində (c.8/səh.205) yazır: bu məsələdə öz nəzərini söyləyən şəxs Ömər ibn Xəttab idi.

Sual: Bəs görəsən Ömər nə səbəbə Təməttö Həcc-inə qadağa qoymuşdu ?

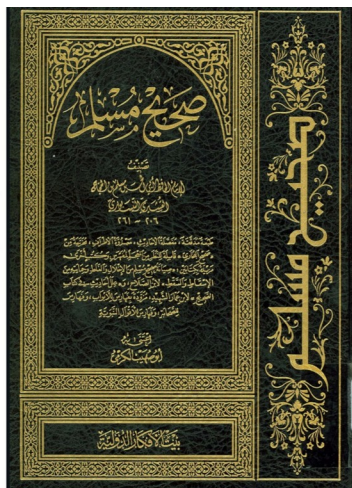
Cavab: Ömər özü bu suala belə cavab vermişdir:

Səhih-Muslim hədis – 1222

Rəvayət olunur: Əbu Musa Təməttö həccinin icazəli olmasına fətva vermişdi, bir kişi ona dedi: Öz fətvalarına diqqət yetir, məgər xəbərin yoxdur Əmirəl-muminin (Ömər) sonralar sünnədə yenilik edib ! Əbu Musa bir gün Öməri görür və məsələni ondan soruşur, Ömər deyir:

قد علمت ان النبی قد فعله واصحابه ولكن کرهت...

**“Mən bilirəm Peyğəmbər (s) və onun səhabələri tə-
məttö həccini həyata keçirirdilər, amma mənim
xoşum gəlmir kişilər öz zövcələri ilə cinsi əlaqədə
olsunlar və qüsul suyu onlardan süzülə-süzülə
həccə getsinlər”. Hədisin originalı 1222:**

[illegible]

Görün bu raşid bildiyiniz xəlifələr necə Peyğəmbər (s) sünnəsini oyun-oyuncağa döndərüb istədikləri kimi onu təhrif ediblər.

Əhli-sünnənin və Sələfilərin (Vəhabilərin) Raşidin adlandırdıqları Xəlifələr Peyğəmbər sünnəsi müqabilində öz şəxsi fikirləri üzərində ictihad edib ona əməl edirdilər sanki onlarda Allah tərəfindən göndərilmiş Peyğəmbərlərdi məsələn:

Səhih-Buxari, hədis – 1090

عن الزهري عن عروة عن عائشة قالت: الصلاة ما فرضت ركعتين فأقرت صلاة السفر وامت صلاة الحضر. قال الزهري: فقلت لعروة: ما بال عايشة تتم؟ قال: تأولت ما تأول عثمان.

“Ürvə deyir: Ayişə dedi: Səfərdə qılınan namaz iki rükət vacib edilmişdi, səfər namazı o şəkildə qaldı, amma vətəndə qılınan namazın tam qılınması (dörd rükət) vacib buyuruldu.

Zuhri deyir: Mən Ürvədən soruşdum: Bəs niyə görə Ayişə səfərdə olanda namazı tam qılırdı ? Ürvə dedi: Ayışə ictihad etdi necəki Osman ictihad etmişdi”.

Görəsən kimsə Ayişə və ya Osman kimi ictihad edərək Peyğəmbər sünnəsinə muxalif olan bir sünnəyə şəri hökm sadir edə bilərmidi ???

Ömər in oğlu Abdullah deyir:

صلاة السفر ركعتان من ترك السنة فقد كفر

“Səfər namazı iki rükətdir. Peyğəmbərin sünnəsini tərək edən kafirdir”.²⁸

Ömər deyir: Mən Peyğəmbər (s)-dən səfərdə namazın nə üçün iki rükət olduğunu soruşdum, Peyğəmbər (s) buyurdu:

صدقة تصدق الله بها عليكم فاقبلوا صدقته

“O Allahın sizə sədəqəsidir (minnətidir) Allahın sədəqəsini qəbul edin”.²⁹

Bu kimi çoxlu hədislərdən nəticə alırıq ki, Peyğəmbərdən sonra xəlifələr öz ictihadı ilə Peyğəmbər sünnəsini təhrif ediblər və məlum olur ki, Əbu Zeydin nəql etdiyi hədis də (məndən sonra rəşidi xəlifələrinin³⁰ sünnəsinə yapışın) batildir.

Əbu Zeyd daha sonra (səh.7) başqa bir uydurma hədisi Peyğəmbərə (s) nisbət verərək yazır ki, Peyğəmbər (s) demişdir: **“Məndən sonra iki şəxsə Əbu Bəkr və Ömərə tabe olun”** bu hədis tam şəkildə batildir. Bu kimi hədislər hamısı **Səqəleyn** hədisi qarşılığında meydana çıxmış saxta hədislərdəndir. Əhli-sünnədə “Əşərəyi-Mubəşşirə” deyilən bir hədis var yəni Behiştə müjdələnmiş on nəfər səhabə bu on nəfər Əbu Bəkr, Ömər, Osman, Əli, Təlhə, Zübeyr...və başqalarıdır. Əgər bu hədisləri Peyğəmbər (s) buyurmuş olsaydı bu behiştə

28 İbn Həzm “Əl-Muhəllə” c.3/səh.233

29 Səhih-Muslim, hədis - 686

30 Əbu Bəkr, Ömər və Osman

müjdələnməşlərdən olan Təlhə niyə Əbu Bəkr özündən sonra Öməri xəlifə təyin etdiyi zaman Əbu Bəkrə etiraz edərək Öməri qəlbi qəliz adlandırmışdır !?

Bununla bağlı İbn Teymiyyə yazır:

لما استخلفه أبو بكر كره خلافته طائفة حتى قال طلحة: ماذا تقول لربك اذا

وليت علينا فظا غليظا

“Əbu Bəkr onu (Öməri) xəlifə təyin edəndə bir dəstə insan etiraz etdilər, hətta Təlhə dedi: Sən bizə tünd xasiyyət və qəlbi qəliz olanı xəlifə təyin etməklə bağlı Allaha nə cavab verəcəksən ?!”³¹

Başqa bir ibarə ilə İbn Teymiyyə yenə yazır:

وقد تكلموا مع الصديق في ولايت عمر و قالوا: ماذا تقول لربك و قد وليت

علينا فظا غليظا

“Ömərin xəlifə olması ilə bağlı Əbu Bəkrə danışaraq dedilər: Sən bizə tünd xasiyyət və qəlbi qəliz olanı xəlifə etməyinlə bağlı Allaha nə cavab verəcəksən?!”³²

İbn Teymiyyənin bu yazıları göstərir ki, Əbu Zeydin yazdığı “məndən sonra iki şəxsə Əbu Bəkrə və Ömərə tabe olun” hədisi yalandır, ona görə ki, qəlbi qəliz və tünd xasiyyətli insanlar cəmiyyət arasında hörmət sahibi olmaqda müvəffəq ola bilməzlər və mümkün deyil Peyğəmbər (s) elə insanlara tabe

31 İbn Teymiyyə “Minhacus-Sunnə” c.7/səh.461

32 İbn Teymiyyə “Minhacus-Sunnə” c.6/Səh.155

olmağı ümmətə tövsiyyə etsin.³³ Bundan əlavə Behiştə müjdələnmiş Təlhənin Əbu Bəkrə “sən Öməri xəlifə təyin etməklə Allaha nə cavab verəcəksən”- deməsi bizə məlum edir ki, “Əşərəyi-Mubəşsirə” hədisi də yalandır yoxsa Əbu Bəkr Təlhəyə deyərdi “yadından çıxıb Peyğəmbər (s) bizi Behiştə müjdələyib”.

Ümumiyyətlə İslam tarixində səhabələr arasında olan kəskin etiraz və bir-birlərinə qarşı mübarizələri oxuduqda məlum olur ki, bütün səhabələri Behişt əhli və çox yüksək iman və əxlaqa sahib olmalarını göstərən hədislərin əksəriyyəti uydurmadır. Amma şiələrin qəbul etdiyi Əhli-beyt haqqında olan hədislər o Əhli-beytin həyat yolu və onların əxlaq və mənəvi məqamları bir-birini təsdiqləyir. Bunlardan əlavə İslam Peyğəmbərinin (s) ən böyük vəzifəsi Qurani-Kərimi bəşəriyyətə təbliğ etməyi idisə Peyğəmbər (s)-dən sonra o yolu davam edərək Quranın təvilini anladan həzrət Əlinin olması səhih sənədlə əhli-sünnə və şiə hədis mənbələrinə göstərilmişdir.

Peyğəmbər (s)-dən sonra Quranın həqiqətini yetirmək yolunda bütün varlığı ilə çalışan şəxsin həzrət Əlinin olmasını yetirən bir hədisə diqqət edək:

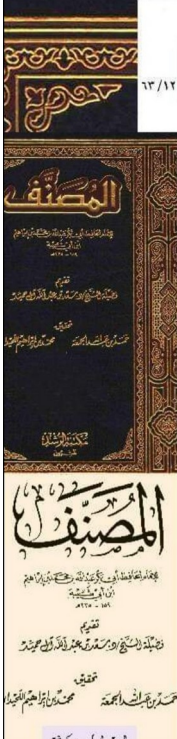
100

33 Ali-İmran, ayə 159:

فَمَا رَحْمَةً مِنْ اللَّهِ لَأَنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ...

“Allahın mərhəməti sayəsində onlarla yumuşaq rəftar etdin, əgər tünd xasiyyət və daşürəkli olsaydın əlbəttə onlar sənin ətrafından dağılıb gedərdilər...”

Əhli-sünnə alimi İbn Əbi Şeybə (vəfat – 235 h) əl-Musənnəf kitabında yazır: Hədis – 32745

٢٩ - كتاب الفضائل

باب : ١٨

يا رسول الله؟ قال: لا، فقال عمر: أنا هو يا رسول الله؟ قال: لا، ولكنه خاصف النعل، وكان أعطى علياً نعله بخصفها^(١) /.

٣٢٦١٨ - حدثنا ابن أبي غنية^(٢) عن أبيه عن إسماعيل بن رجاء عن أبيه عن أبي سعيد الخدري قال: كنا جلوساً في المسجد فخرج رسول الله ﷺ فجلس إلينا ولكأن على رؤوسنا الطير، لا يتكلم أحد منا، فقال: إن منكم رجلاً يقاتل الناس على تأويل القرآن كما قوتلتم على تنزيله، فقام أبو بكر فقال: أنا هو يا رسول الله، قال: لا، فقام عمر، فقال: أنا هو يا رسول الله؟ قال: لا، ولكنه خاصف النعل في الحجرة، قال: فخرج علينا علي ومعه نعل رسول الله ﷺ يصلح منها.

٣٢٦١٩ - حدثنا عثمان قال: حدثنا حماد بن سلمة قال: حدثنا محمد ابن إسحاق عن محمد بن إبراهيم عن سلمة بن أبي الطفيل عن علي بن أبي طالب أن النبي ﷺ قال له: يا علي، إن لك كنزاً في الجنة وإنك ذو قرنها فلا تتبع النظرة النظرة، فإنما لك الأولى وليست لك الأخيرة. /.

٣٢٦٢٠ - حدثنا عبدالله بن نمير عن العلاء بن صالح عن المنهال عن عباد بن عبدالله قال: سمعت علياً يقول: «أنا عبدالله وأخو رسوله وأنا

(١) في (ك) و(ي): «فخصفها».

(٢) في (ط س): «ابن أبي عتبة»، وفي (مر): «ابن أبي عتبة» والصواب المنبت. وابن أبي غنية اسمه واسم أبيه: يحيى بن عبد الملك بن حميد بن أبي غنية. وإسماعيل ابن رجاء من شيوخه الذين ذكرهم المزي في ترجمته في «تهذيب الكمال» (١٨/٣٠٢، ٣٠٣).

١٤١

“Əbu Səid Xudri deyir: Biz məsciddə oturmuşduq, Peyğəmbər (s)-də gəlib bizim yanımızda oturdu, heç birimiz danışmırdıq sanki başımızın üzərində quş oturmuşdu, Peyğəmbər (s) buyurdu: Sizlərdən bir kişi insanlarla Quranın təvilinə görə vuruşar, necə ki, mən sizlərlə Quranın tənzilinə³⁴ görə

34 Yəni Quran Peyğəmbərə (s) nazil oldu və o həzrət Quranı insanlara

vuruşdum. Əbu Bəkr dedi: Ey Allahın Rəsulu o kişi mənəmmi ? Peyğəmbər (s) buyurdu: Xeyr ! Ömər dedi: Ey Allahın Rəsulu o kişi mənəmmi ? Peyğəmbər (s) buyurdu: O kişi otaqda nələynimə (çarıqlarıma) yamaq vuran şəxsdir.

Əbu Səid Xudri deyir: Əli bizə tərəf gəldi Peyğəmbərin nələynidə onun əlində idi”.

Qeyd etdiyimiz bu hədis o qədər səhih sənədlərlə əhli-sünnə mənbələrində gəlib ki, inkar edilməzdir. Hakim Nişaburi də Mustədrək kitabında (hədis – 4621) nəql edib, Zəhəbi də onu səhih bilmişdir.

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَانْقَطَعَتْ نَعْلُهُ فَتَخَلَّفَ عَلَيَّ يَخْصِفُهَا فَمَشَى قَلِيلًا ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ لَكُمْ مِنْ يُقَاتِلُ عَلَى تَأْوِيلِ الْقُرْآنِ كَمَا قَاتَلْتُ عَلَى تَنْزِيلِهِ» فَاسْتَشَرَفَ لَهَا الْقَوْمُ، وَفِيهِمْ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ أَبُو بَكْرٍ: أَنَا هُوَ، قَالَ: «لَا» قَالَ عُمَرُ: أَنَا هُوَ، قَالَ: «لَا»، وَلَكِنْ خَاصِفُ النَّعْلِ» - يَعْنِي عَلِيًّا - فَأَتَيْنَاهُ فَبَشَّرَنَاهُ، فَلَمْ يَرْفَعْ بِهِ رَأْسَهُ كَأَنَّهُ قَدْ كَانَ سَمِعَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ «هَذَا حَدِيثٌ صَحِيحٌ عَلَى شَرْطِ الشَّيْخَيْنِ، وَلَمْ يُخْرِجَاهُ» 4621 - عَلَى شَرْطِ الْبُخَارِيِّ وَمُسْلِمٍ

yetirmək üçün (onları müsəlman etmək üçün) cihadlar etdi, Peyğəmbər müsəlmanı kafirdən ayıran idi, amma İmam Əli (ə) Quranın təvili yəni hikmət və həqiqəti uğrunda ciadlar etdi (Cəməl, Siffeyn və Nəhrəvan) çünki o həzrət mömini münafiqdən ayıran idi.

Bu hədisdən nəticə alırıq ki, Peyğəmbər (s)-dən sonra Quranın Təvili yəni həqiqətini insanlara yetirmək yolunda cihad edən şəxs Əlidir, hədisdə göstərilir ki, Əbu Bəkr və Ömərə o məqamı arzula-yırlar amma Peyğəmbər (s) onlara buyurdu o şəxs siz deyilsiniz.

Sələfilərə sualımız budur: Əbu Bəkr və Ömər in xəlifəliyi vaxtındada Yəməmə döyüşü ya far slara qarşı müharibələr olub, nə səbəbə Peyğəmbər (s) buyurdu:

Quranın təvili yolunda cihad edən Əbu Bəkr və ya Ömər deyil, o şəxs Əlidir ???

Əbu Zeyd məqaləsinin 7-ci səhifəsində bildirir ki, “..Bu hədislərə əsasən alimlər demişlər ki, rəşidi xəlifələrin icması (bir məsələdə yekdil rəyə gəlmələri) şəriətdə hüccət sayılır. Alimlərin bir qismi isə yuxarıda qeyd etdiyimiz ikinci hədisə (məndən sonra Əbu Bəkr və Ömərə tabe olun) əsasən Əbu Bəkr və Ömər bir məsələdə ittifaq etmələrini hüccət sayıblar”.

Əbu Zeyd bunu da qeyd edir ki, “Əhli-beytə tabeçiliyi əmr edən hədislər də bu cürdür”.

Cavab olaraq Əbu Zeydə deməliyik ki, bu yazıların əgər doğru olsa bu sizin alimlərinizin Əhli-beytə qarşı ədavətli olmalarını tam şəkildə sübuta yetirmiş olacaqdır ona görə ki, sizin alimləriniz Əbu Bəkr və Ömər bir məsələdə ittifaq etmələrini hüccət saydıqları halda nə səbəbə Əhli-beytin bir məsələdə ittifaq (bir rəyə gəlmələrini) etmələrini hüccət saymırlar ?!

Bu məsələylə bağlı bir neçə nümunə qeyd edirik:

1) Əbu İshaq Şirazi (vəfat – 476 h) “əl-Təbsirə fi-usuli Fiqh” kitabı, səh.368/məsələ.5

اتفاق اهل بيت رسول الله ليس بحجة و قالت الرافضة هو جته

“Peyğəmbər (s)-in Əhli-beytinin ittifaqı hüccət deyil, Rafizilər deyirlər ki, hüccətdir”.

Kitabın təhqiqatçısı Məhəmməd Həsən yazmışdır:

وهو الذهـب المعتمد و الحق الأبلج و رأى الجمهور

“Etimad edilən inanc , aşkar haqq və cümhurun (əksəriyyətin) rəyi də budur”.

**2) Bədrüddin Məhəmməd ibn Bəhar (vəfat–794 h)
“əl-Bəhrul-Muhit fi usuli-fiqh” kitabı c.4/səh.490**

اجماع اهل البيت ليس بحجة المراد بهم علي وفاطمة والحسن والحسين
خلاف للشیعة و بالغوا فقال: قول علي حجة وحده.

“Əhli-beytin icması hüccət deyil, Əhli-beytdən məqsədimiz Əli, Fatimə, Həsən və Hüseyn dir. Əksinə olaraq şiə onların icmasını hüccət bilir, şiələr gülv³⁵ edərək deyiblər: Əlinin sözü təklikdə bizə hüccətdir”.

3) Fəxri Razi (vəfat - 606 h) “əl-Məhsul fi-usuli-Fiqh” kitabı, c.4/səh.169

المسئلة الخا مسة: اجماع العترة - وحدها - ليس بحجة. خلافا للزيدية و الامامية.

“Beşinci məsələ: Peyğəmbər (s) itrətinin icması – təklikdə – hüccət deyil, əksinə olaraq Zeydiyyə və İmamiyyə (yəni şiələr) bu icmanı hüccət biliblər”.

**4) Məhəmməd ibn Əli Şövkani (vəfat – 1255 h)
“İrşadul-Fuhul” kitabı, c.1/səh.396**

ذهب الجمهور - ايضاً - الى ان اجماع العترة وحدها ليس بحجة و قالت
الزيدية و الامامية هو حجة.

“Cümhur alimləri Peyğəmbər (s) itrətinin icmasını təklikdə hüccət bilməyiblər, Zeydilər və İmamıyyə məzhəbində olanlar onu hüccət hesab ediblər”.

Ey Əbu Zeyd ! Əhli-beytə itaətin zəruri olduğunu göstərən yüzrlər hədislər mövcud olduğu halda nə səbəbə sizin cümhur alimləriniz onların icmasını hüccət bilmirlər ? Özün də yazırsan ki, “Əhli-beytə tabeçiliyi əmr edən hədislər bu cürdür” bu cürdüsə niyə onların icmasını qəbul etmirsiz ???!

Hətta İbn Teymiyyə “Minhacus-Sunnə” kitabında (c.7/səh.529) yazır:

قال الرافضى: اما المالكية فأخذوا علمهم عنه وعن اولاده
الجواب: ان هذا كذب ظاهر فهذا موطا مالك ليس فيه عنه ولا عن
اولاده الا قليل جدا. و جمهور ما فيه عن غيرهم. فيه عن جعفر تسعة
احاديث و لم يرو مالك عن احد من ذريته الا عن جعفر.

“Rafizi (şiə alimi Əllamə Hilli) yazır: Malikilər elmi Əlidən və onun övladlarından ələ gətiriblər.

Cavab: Bu söz açıq şəkildə yalandır, əgər Malikin yazdığı “Müvvəttə” kitabına baxsaq Əli və onun övladlarından çox az sayda hədisdən başqa heç bir şey görmərik. Müvvəttə kitabında Cəfərdən (İmam Cəfər Sadiq) doqquz hədis vardır. Malik Əlinin övladlarından Cəfərdən başqa heç birindən heç bir şey nəql etməmişdir”.

Daha sonra İbn Teymiyyə yazır:

الاحاديث التي في الصحيح والسنن والمسند منها قليل عن ولده.

“(Əhli-sunnənin) Səhih, Sünən və Müsnəd kitablarında Əlinin övladlarından hədis azdır”.

Nəticə alırıq ki, Əbu Zeyd kimilər nəinki Əhli-beytin icmasına heç onların hədis və rəvayətlərinə də əhəmiyyət verməyiblər.

Əbu Zeyd yazır: “Əhli-sünnət öz dinini, etiqadını Quran və Sünnədən, Peyğəmbər (s)-in əshabıdan və Əhli-beytindən almışdır..”³⁶

Biz Əbu Zeydin bu sözlərinə inanaq ya İbn Teymiyyəyə inanaq ?!

İbn Teymiyyə “Minhacus-Sunnə” kitabında (c.7/səh.529) yazır:

قال الرافضي: وفي الفقه الفقهاء يرجعون اليه.

الجواب: ان هذا كذب بين.

“Rafizi (Əllamə Hilli) deyir: Fəqihlər fiqhi məsələlərdə Əliyə müraciət ediblər.

Cavab: Bu aydın bir yalandır...”

Daha sonra İbn Teymiyyə Əbu Hənifə, Maliki, Şafii və Əhməd ibn Hənbəlin İmam Əliyə müraciət etməmələrini sübuta yetirmək üçün dəridən qabığdan çıxmışdır.

Ey Əbu Zeyd ! Kəzzab sənsən ya İbn Teymiyyə ???

Əbu Zeyd sonra Səqəleyn hədisi mövzusunda qə-rəzli şəkildə uzaqlaşaraq mövzudan kənar Quranın necə yazılması və kimlər tərəfindən cəm edilməsi bəhslərinə girişir və şiələərə görə Quranın təhrif olunmasını iddia edir. Sözsüz ki, Əbu Zeydin məq-sədi Səqəleyn hədisini şərh etmək yox bəzilərinin qəlbində şübhə yaratmaqdır. Şübhəsiz ki, şiə alim-ləri Quranın təhrif olunmasını qəbul etmirlər, Əbu Zeyd Quranla bağlı başladığı yeni mövzuda bildir-mək istəyir ki, şiələrdən fərqli olaraq Əhli-sünnə Qurana çox bağlanmış və Quranın yaşamasında çox səy göstərmişlər. Birinci bunu bilmək lazımdır ki, Əbu Zeyd əslində Vəhhabidir əhli-sünnə deyil, ikin-ci Əbu Zeyd yaxşı olardı ki, yazsın: Şiələrin Quranı ilə Sələfilərin Quranı arasında bir əsaslı fərq buradadır ki, Sələfilərin Quranında süngü taxmaq üçün məxsusi bir yer var Siffeyn kimi müharibələrdə Qurandan döyüş taktikası kimi istifadə edərək onu süngülərə taxırlar, amma şiələrin Quranında belə süngü taxılan yer yoxdur.

Əbu Zeyd daha sonra şiələrin rical elminə tənə edir, Ömər in Ümmi Külsümə evlənmək və qəbirləri ziyarət etmək kimi məsələləri qeyd edir biz bunlara öz Müstənədi-Şiə və Şübhələrə cavab adlı Youtube kanalımızda geniş cavab verdiyimizə görə burda cavablandırmırıq. Yalnız Əhli-sünnə mənbələrində

- Əhməd ibn Hənbəl "Fəzailu-Səhabə" hədis 101

خطب المغيرة بن شعبة فسب عليا

"Muğəyrə ibn Şöbə xutbə söylədi Əlini söydü".

عبد الرحمن بن عوف رضي الله عنه

١٠٠ - أخبرنا قتيبة بن سعيد قال : أنا عبد الواحد ، عن الحسن ابن عبيد قال : ثنا الحر بن صباح عن عبد الرحمن بن الأحنس قال : قام سعيد بن زيد ، فقال : سمعت رسول الله ﷺ يقول : أبو بكر في الجنة ، وعمر في الجنة ، وعثمان في الجنة ، وطلحة في الجنة ، والزبير في الجنة ، وسعد في الجنة ، وعبد الرحمن بن عوف في الجنة ، ولو شئتُ أن أسمي التاسع لسميتُ ففطناه . يعني نفسه .

١٠١ - أخبرنا محمد بن المثنى . ومحمد بن إشار قالأ : ثنا ابن أبي عدي ، عن شعبة عن حصين ، عن هلال بن يساف عن عبد الله بن حسن ظالم . قال : خطب المغيرة بن شعبة . فسب علياً ، فقال سعيد بن زيد أشهد على رسول الله ﷺ لسمعه يقول : أثبت حراء . فأنه ليس عليك إلا نبي أو صدیق . أو شهيد . وعليه رسول الله ﷺ ، وأبو بكر ، وعمر وعثمان وعلي . وطلحة والزبير وسعد وعبد الرحمن بن عوف ، وسعيد بن زيد .

هلال بن يساف لم يسمعه من عبد الله بن ظالم .

١٠٢ - أخبرني محمد بن عبد الله بن عمر قال : ثنا قاسم الجرمي ، قال : ثنا سفيان عن منصور عن هلال بن يساف عن فلان بن حيان عن عبد الله بن ظالم قال : استقبلت سعيد بن زيد قال : أمراؤنا يأمرؤنا أن نعلن إخواننا ، وإننا لا نلثمهم . ولكن نقول : عفا الله لهم سمعت رسول الله ﷺ يقول : ستكون بعدي فن يكون فيها ويكون فقال رجل : لئن أدركناها لنهلكن ، قال : ينصبكم القتل ، قال : ثم جاء رجل فقال : إني أحببت علياً لم أحبته شيئاً قط ، قال : أحببت رجلاً من أهل الجنة ثم أنشأ يحدث قال : كان رسول الله ﷺ وأبو بكر وعمر وعثمان وعلي وطلحة والزبير وعبد الرحمن وسعد ، ولو شئت عدت العاشر يعني نفسه ، فقال : أثبت حراء فإنه ليس عليك إلا نبي أو صدیق أو شهيد .

فَضَائِلُ الصَّحَابَةِ

لِلْإِمَامِ الْمُتَأَفِّظِ الْحِجَتِ الْإِثْمَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ
إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعِيدٍ الْمَعْرُوفُ بِالنَّيْسَابُورِيِّ

Sonnat.net

دار الكتب العلمية

بيروت - لبنان

- ٣١ -

- Nasirəddin Əlbani "Kitabul-təxricul-hədis" hədis

2397

ان المغيرة بن شعبة سب على بن أبي طالب

Əlbani rəvayəti səhih bilir.

Nasibi Muğəyrə ibn Şöbə Əbu Zeyd üçün hətta Səhih-Buxari³⁷ və Səhih-müslimdə³⁸ hədis nəql etmişdir.

2) Əsəd ibn Vədaə

Əsəd ibn Vəda əhli-sünnə rical alimləri tərəfindən rəvayətləri qəbul edilmiş siqə (mötəbər) və nasibi ravilərdəndir.

İbn Həcər Əsqəlani “Lisanul-Mizan” c.2/səh.93

Zəhəbi “Mizanul-Etidal” c.1/səh.207

اسد ابن وداعة... ناصبي يسب. قال: ابن معين: كان هو وازهر الحرازي وجماعة يسبون عليا. وقال النسائي: ثقة.

“Əsəd ibn Vədaə Nasibidir (Əlini) söyürdü, İbn Məin demişdir: Əsəd ibn Vədaə, Əzhərəl-Həraizi bir dəstə adamlar Əlini söyürdülər. Nəsai demişdir: Əsəd ibn Vədaə siqədir (etibarlı ravidir)”.

3) Ömər ibn Səd ibn Əbulvəqqas

Ömər ibn Səd Kərbəlada imam Hüseyni şəhid etməyə qoşun gətirən Nasibidir. Əbu Zeydin rical alimləri onun haqqında yazıblar:

- İcli “Mərifətu-Rəsul” c.2 səh. 166

عمر بن سعد بن أبي وقاص ثقة

“Ömər ibn Səd siqədir (etibarlı ravidir)”

37 Səhih-Buxari dəstəmaz kitabı, ayaqlara məst çəkmək babı.

38 Səhih-Müslim hədis-274

- İbn-Həcər Əsqəlani “Təqribu-Təhzib” səh. 719

عمر بن سعد بن ابى وقاص نزىل الكوفة صدوق

“Ömər ibn Səd Kufədə yaşayırdı Səduq idi (etibarlı ravidir)”.

Diqqət ! Əhli-sünnə Ömər ibn Səddən 17 hədis nəql ediblər. Məsələn Nəsai Sünəni-Kübra əsərində on-dan hədis nəql etmişdir (hədis – 4104) Əlbani də onu səhih bilmişdir.

Əbu Zeyd yazılarında şiələrə tənə edir ki, Şiə kitabında Ufeyd adlı bir uzunqulaq da bir rəvayət nəql etmişdir. Qey edək ki, həmin Uzunqulaq sizin adlarını qeyd etiyimiz nasibi (yəni Əlini söylən) ravilərinizdən çox yüksək məqamda durmaqdadır, həm Allah yanında həm də şiələr yanında.

Sələfilərə bir sualım var sizin rical kitablarınızda elə bir ravi varmı Əbu Bəkr, Ömər və Osmanı söylən həmdə sizlər üçün mötəbər (səduq,siqə) bir ravi ola ? Şübhəsiz ki, yox !

Bəs görəsən Əlini söylənlərin hədisləri sizlər üçün necə mötəbər sayılır ? Məgər bilmirsiniz Əlini söylən sanki Peyğəmbərin özünü söymüşdür ?! Diqqət edin:

Hakim Nişaburi “Mustədrək” hədis – 4615

فقلت: سمعت رسول الله (ص) يقول: من سب عليا فقد سبني.

“Ümmi Sələmə deyir: Peyğəmbər (s)-dən eşitdim buyurdu: “Kim Əlini söysə məni söymüşdür”.³⁹
(Hakim və Zəhəbi hədisi səhih bilirlər)

الْمُسْتَدْرَكُ عَلَى الصَّحِيحَيْنِ
لِلْإِمَامِ أَحْمَدَ بْنِ حَنْبَلٍ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى
(٢٩١ - ٤٠٥ هـ)

٣١ - كتاب معرفة الصحابة / ح ٤٦١٧ - ٤٦١٩ ١٣١
٤٦١٥ / ٢١٣ - أخبرنا أحمد بن كامل القاضي، ثنا محمد بن سعد العوفي، ثنا يحيى بن أبي بكير، ثنا إسرائيل، عن أبي إسحاق، عن أبي عبد الله الجبلي قال: دخلت على أم سلمة رضي الله عنها فقالت لي: أنسب رسول الله ﷺ فيكم فقلت معاذ الله أوسبحان الله أو كلمة نحوها فقالت: سمعت رسول الله ﷺ يقول: «ومن سب علياً فقد سبني».

هذا حديث صحيح الإسناد ولم يخرجاه وقد رواه بكير بن عثمان الجبلي عن أبي إسحاق بزيادة ألفاظ.

٤٦١٦ / ٢١٤ - حدثنا أبو جعفر أحمد بن عبيد الحافظ بهمدان، ثنا أحمد بن موسى بن إسحاق التميمي، ثنا جندل بن واثق، ثنا بكير بن عثمان الجبلي قال: سمعت أبا إسحاق التميمي يقول: سمعت أبا عبد الله الجبلي يقول: حججت وأنا غلام فمررت بالمدينة وإذا الناس عتق واحد فأتبعهم فدخلوا على أم سلمة زوج النبي ﷺ فسمعتها تقول: يا شبيب بن ربعي فأجابها رجل جلف جاف لييك يا أمناه قالت يسب رسول الله ﷺ في ناديكم قال وأنى ذلك قالت: فعلي بن أبي طالب قال: إنا لنقول أشياء نريد عرض الدنيا قالت: فإني سمعت رسول الله ﷺ يقول: «ومن سب علياً فقد سبني ومن سبني فقد سب الله تعالى».

٤٦١٧ / ٢١٥ - أخبرنا أبو أحمد محمد بن محمد الشيباني من أصل كتابه، ثنا علي بن سعيد بن بشر الرازي بمصر، ثنا الحسن بن حماد الحضرمي، ثنا يحيى بن يعلى، ثنا بسام الصيرفي، عن الحسن بن عمرو الفقيهي، عن معاوية بن ثعلبة، عن أبي ذر رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: «من أطاعني فقد أطاع الله ومن عصاني فقد عصى الله».

ومن أطاع علياً فقد أطاعني ومن عصى علياً فقد عصاني. هذا حديث صحيح الإسناد ولم يخرجاه.

٤٦١٨ / ٢١٦ - أخبرني محمد بن أحمد بن تميم القطري، ثنا أبو قلابة الرقاشي، ثنا أبو عاصم، عن عبد الله بن المؤمل، حدثني أبو بكر بن عبيد الله بن أبي مليكة، عن أبيه قال: جاء رجل من أهل الشام فسب علياً عند ابن عباس فحصبه ابن عباس / فقال: يا ٣/١٢٢ علو الله أدبت رسول الله ﷺ إن الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في الدنيا والآخرة وأعد لهم عذاباً مهيباً لو كان رسول الله ﷺ حياً لأذنته. هذا حديث صحيح الإسناد ولم يخرجاه.

٤٦١٥ - قال في التلخيص: صحيح
٤٦١٦ - سكت عنه الذهبي في التلخيص.
حکم
الذهبي
٤٦١٧ - قال في التلخيص: صحيح
٤٦١٨ - قال في التلخيص: صحيح

39 Bu hədis səhi sənədlə başqa əhli-sünnə mənbələrində gəlib:

1) Əhməd ibn Hənbəl – Fəzailu-Səhəbə hədis 1011

2) Əhməd ibn Hənbəl – Müsnəd hədis – 26625

3) Heysəmi – Məcməuz-Zəvaid - 14740

Biz şialər Əli söyən Nasibilərin hədislərindən Allaha sığınırıq.

Əbu Zeyd yalandan Əhli-beytdən çoxsaylı hədislərin əhli-sünnə kitablarında mövcud olmasını göstərir. Məsələn yazır ki, əhli-sünnə mənbələrindən İmam Əlidən 1583 hədis nəql olunmuşdur.⁴⁰

Bu söz yalandır və heç bir dəlilə əsaslanmır, amma həqiqət budur:

İbn Həzm “əl-Fəsl” kitabında (c.4/səh.108) yazır:

و لم يرو عن علي (ع) الا خمس مائة وست و ثمانون حديثا مستندة يصح منها نحو خمسين.

“Əlidən (bütün əhli-sünnə mənbələrində) yalnız 586 hədis nəql olunub onlardan da 50 yaxını səhihdir”.

Görün necədə yalançıdır bu Əbu Zeyd, İbn Həzm 586 hədisin Əliyə nisbət verildiyini yazdığı halda, Əbu Zeyd 1583 hədisin imam Əlidən nəql olduğunu yazıb, özünüz qəzavət edin ey Əbu Zeydin şagirdləri.

Düşünmək lazımdır ki, Peyğəmbərə yalnız 3 il səhabə olan Əbu Hureyrə necə mümkündür Peyğəmbər (s)-dən 5374 hədis rəvayət edə,⁴¹ amma uşaqlıqdan Peyğəmbərlə birgə yaşayan Həzrət Əlidən 586 ədəd ???

40 Əbu Zeydin məqaləsi – səh.23

41 İbn Həzm – Əsmau-Səhabə, səh.31

Dəhşətlisi buradadır ki, ibn Həcər Əsqəlani Səhih-Buxariyə yazdığı “Fəthul-Bari” adlı şərhinin müqəddiməsində (səh.500) yazır:

“Səhih-Buxaridə Əbu Hureyrədən 416 hədis nəql etmişdir, Ayişədən 242 hədis, Əlidən 29 hədis”.

Əhli-Beytin məzlumiyyəti budur...

NƏTİCƏ

Dəfələrlə sələfilər (vəhhabilər) ilə söhbətlərimdə onlara sual ünvanlamışam ki, Səqəleyn hədisinə əsaslanaraq siz Cəməl müharibəsində olsaydınız kimin qoşununda iştirak edərdiniz ? Sələfilər bu sualın qarşısında aciz qalaraq müxtəlif fikirlər söyləyiblər. Məsələn:

1. Bizim qeyb elmimiz yoxdur, bilmirik o zamanda olsaydıq hansı tərəfdə olardıq.

2. Heç bir tərəfdə qalmazdıq, döyüşə getməzdik. Bu kimi məsələdə cavab verə bilməmələrinin səbəbi onların məzhəbinin doğru məntiq üzərində qurulmamasından xəbər verir. Yəni, sələfilərin Səqəleyn hədisindən düzgün istifadə etməmələri, onların şüalərin suallarının qarşısında aciz qalmaları ilə nəticələnmişdir.

Amma bizim qeyd etdiyimiz hədisləri hər bir müsəlman azad düşüncə ilə oxusa Səqəleyn hədisinin nə demək istədiyini dərk edəcək və öz vəzifəsini müəyyənləşdirəcəkdir.

İslam Peyğəmbəri (s) öz ümmətini özündən sonra zəlalət və azgınlıqdan qurtarmaq üçün onlara Səqəleynə yəni, Quran və Əhli-beytə sarılmalarını istəmişdisə, bu Əhli-beytin kim olmasını onlara bildirmək üçün, Peyğəmbər (s) altı ay Sübh namazına gedərkən həmişə Fatimənin qapısına gedərək Təthir ayəsini oxuyaraq onları namaza səsləmişdir.

Sələfi təfsirçisi İbn Kəsir öz təfsirində (Əhzab ayə 33) yazır:

عن انس بن مالك رضى الله عنه، قال: ان رسول الله - صلى الله عليه وسلم - كان يمر بباب فاطمة ستة اشهر اذا خرج الى صلاة الفجر يقول الصلاة يا اهل بيت، انما يريد الله ليذهب عنكم الرجس اهل البيت ويطهركم تطهيرا

“Ənəs ibn Malikdən nəql edilir: Peyğəmbər (s) altı⁴² ay Sübh namazına getdiyi zaman Fatimənin qapısından keçdikdə onları “Ey Əhli-beyt” deyərək namaza səsləyir və Təthir ayəsini (Allah yalnız siz əhli-beytdən çirkinlikləri uzaqlaşdırmağı və sizləri pak-pakizə etməyi iradə etmişdir) oxuyardı”. Görəsən Peyğəmbər (s) altı ay Fatimənin, Əlinin, Həsən və Hüseynin yaşadığı evin qapısında duraraq onları Əhli-beyt deyə səsləyərək, Təthir ayəsini o qapıda oxuması ilə bizə nəyi demək istəyirdi ? Əhli-sünnəyə görə Peyğəmbərin (s) iki qızı Osmanın həyat yoldaşı olub, görəsən nə səbəbə Peyğəmbər (s) bir dəfədə olsun Osmanın qapısında o ayəni oxuyaraq onları “Əhli-beyt” deyə xitab etmədi ???

42 Məhəmməd ibn İsmail Buxari özünün “Tarixi-Kəbir” kitabında (c.9/səh.25) Peyğəmbərin doqquz ay onları bu şəkildə namaza çağırmaqlarını qeyd etmişdir.

Bu məqalənin çox saylı oxucular tərəfindən istifadə edilməsi üçün sizin dəstəyinizə ehtiyacımız var, bu yolda zəhmət çəkənlərə öncədən təşəkkür edirik.

Ətraflı məlumat üçün əlaqə tel: +79114440131

Müəllif: Teymur Məmmədov
Redaktor: Xəyyam Bəhmənzadə

